Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Luč in tema se ne moreta zediniti.

Slovenski rek.

Leto XIII. V Ljubljani, 1. januarja 1941. Štev. 1 *(585)*

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA: 1/4 leta 20 din. 1/2 leta 40 din. Vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV: V tekstnem delu: enostolpčna petitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4·50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

Petrolej na Bližnjem vzhodu

(Gl. str. 9.)

V LEPŠE LETO 1941.

Kratek pregled dogodkov v minulih 12 mesecih

V Ljubljani, 31. decembra 1940.

Na današnji dan je navada, ozirati se nazaj po letu, ki se poslavlja od nas, in razgledati se v bodočnost.

Naši bralci nam ne bodo zamerili, če si bomo le sumarno ogledali usodno leto 1940., saj so bili dogodki tolikanj veliki, da morajo biti vsakomur še v živem spominu.

V začetku letošnjega leta je svet živel še v veri, da se je z zdrobitvijo Poljske prava vojna že končala. Na zahodu sta si stala nasproti dva mogočna obrambna zidova: Maginotov utrdbeni pas in Siegfriedova črta. Ove nepremagljivi citadeli, raztezajoči se na stotine kilometrov daleč vzdolž nemško-francoske meje: kdo bo tvegal milijone človeških življenj, da zdrobi to strahotno gmoto železja in betona?

Tako so takrat mislili i Francozi i Nemci, pa tudi njihovi zavezniki in nevtralci.

Zgodilo se je drugače: železje in beton sta odnehala pred silo, ki je močnejša od surove gmote.

Hitler je temeljito pripravil teren. V zgodnji pomladi je čez noč zavzel Dansko in napadel Norveško. Preden je minilo mesec dni, je njegov načrt dozorel do druge etape, do napada na Nizozemsko, Luksemburško in Belgijo. Dober mesec dni nato, konec junija, je Francija ležala na tleh — kljub svoji »nepremagljivi« Maginotovi črti. Francozi so se zanašali na mogočno gmoto svojega železja in betona in docela zanemarili duhovno stran svoje obrambe; Hitler jih je zdrobil tako rekoč s pomočjo njih samih.

Po padcu Francije se je mnogim zdelo, da tudi Anglija ne bo mogla dolgo kljubovati silnemu zaletu zmagovitih nemških armad. Toda zgodilo se je drugače, zgodilo se je, kar smo mi že takrat napovedovali: Anglija se je do danes uspešno branila pred nemškimi napadi, kljub temu, da je s Francijo izgubila dozdevno močno zaveznico in dobila z Italijo novo sovražnico. Kaj je tista moč, ki je Anglijo obvarovala usode Francije?

Nedvomno gre del zasluge za to otoškemu značaju Velike Britanije. Toda vživimo se za trenutek v zamenjani vlogi in vprašajmo se, ali bi tudi Francija na mestu Anglije še do danes kljubovala nemškim napadom.

Po vsem, kar danes vemo o notranji moči Francije in o vzrokih njenega poraza bomo mirne vesti lahko odgovorili: Ne!

V tem je pa tudi že odgovor na naše vprašanje: Anglija je doslej srečno prebila nemški naval, ker je bila duševno močna in ker je imela voljo, boriti se — voljo, ki je pri Francozih ni bilo.

Res je, Angliji je tudi mnogo pomagalo srečno naključje — če smemo stvari dati to ime — da je tik po katastrofi Francije stopila Sovjetska Rusija na plan in začela z zasedbo baltiških držav in Besarabije prodirati v osrčje Evrope. Nemčija se je zdrznila, nogledala, kaj se godi za njenim hrbtom, [illegible] (pristop k trojnemu paktu), medtem je pa minilo poletje in še dobršen del jeseni — in Anglija se je pod Churchillovim in Beaverbrookovim vodstvom utegnila vsaj za silo pripraviti na nemški vpad.

PREZIDENT ROOSEVELT
K njegovemu ponedeljskemu govoru

ANTHONY EDEN,
Halifaxov naslednik v *Foreign-Officeu*, je v svoji novi funkciji najprej sprejel ruskega poslanika Majskega

Tako smo prišli v zimo. Glasovi o invaziji so nekako utihnili, medtem je pa vojno zaneslo na Balkan in v Severno Afriko. Italija je vdrla v Grčijo, a se je po začetnih uspehih morala umakniti nazaj v Albanijo ter prepustiti Grkom Korčo, Santi Quaranto, Argirokastro in Himaro. Tudi v Egiptu je moral maršal Graziani pred angleškim bliskovitim napadom na kopnem, na morju in v zraku odrediti umik italijanskih čet v notranjščino Libije; le obmejna trdnjava Bardia se že dober teden dni krepko otepa angleških napadov.

Takšna bi bila površna vojaška slika dogodkov v letu 1940. In politična?

Politični portret leta 1940. je veren odsev vojaškega. V letu 1938. je samo ena država izgubila samostojnost; to je bila Dollfuss-Schuschniggova Avstrija. V letu 1939. so prišle na vrsto že 3: Češkoslovaška, Albanija in Poljska, da Gdanska niti ne omenimo. V letu 1940. se je umiranje držav nadaljevalo po geometrični postopici, saj je moralo nič manj ko 9 držav [illegible] svojo svobodo: Danska, Norveška, Nizozemska, Belgija, Luksemburška, Francija, Litva, Letonska in Estonska. [illegible]

In vendar: kakor je v svoji tragiki veliko to umiranje držav, največji dogodek poslavljajočega se leta se nam kljub temu ne zdi, namreč največji v pomenu najvažnejšega in najodločilnejšega. Preveč je bilo tega umiranja in prehitro je šlo mimo nas, da bi se nam moglo zdeti trajno in dokončno. Največjega dogodka leta 1940. po naši sodbi ne moremo iskati pri nas v Evropi. Pisec teh vrstic ga vidi v Ameriki.

Ta dogodek je tretja izvolitev F. D. Roosevelta za predsednika Združenih držav.

Zakaj se nam zdi ta izvolitev tako velik in odločilen dogodek? Samo zato, ker je Amerika, ko je tretjič po vrsti poklicala istega moža na krmilo države, zatajila svojo stoletno tradicijo?

Ne. Temveč zato, ker so Združene države s tretjo izvolitvijo Franklina Roosevelta poudarile svojo voljo, da hočejo soodločati tudi v Evropi; ker so se z zaupnico Rooseveltu s poudarkom solidarizirale z eno izmed obeh vojskujočih se strank; ker so s tem političnim dejanjem bolj ali manj odkrito stopile na stran Anglije in navezale svojo usodo na njeno.

Prav ob zatonu tega leta je Roosevelt z izredno odkritostjo povedal na ves glas, da Združene države ne bodo dovolile poraza Velike Britanije. Nihče drugi na njegovem mestu ne bi bil mogel tako odločno zavzeti stališča za katero koli izmed obeh vojskujočih se strank; nihče drugi kakor samo človek, ki mu je narod celo za ceno kršitve stoletne tradicije izkazal zaupnico.

Tako se poslavlja od nas usodno leto 1940. in prepušča prostor novemu. Še usodnejšemu? Se večjemu po tragediji narodov?

Težko je odgovoriti na to vprašanje. Prerokovanje je nehvaležna stvar, še prav posebno v današnjem času, ki nima primere v zgodovini človeštva. Kljub temu bi si drznili zapisati, da je po naši sodbi peripetija tragedij dosežena in da geometrična postopica ne bo šla več navzgor.

Na križ razpeta Evropa je v letu 1940. preživela eno izmed najstrahotnejših razdobij svoje krvave zgodovine. Jugoslaviji, največji državi tolikanj razkričanega Balkana, so vojne strahote ostale doslej prihranjene. To ni zasluga samo tistih, ki pri vsaki priložnosti radi poudarjajo, da žele Balkanu mir; zasluga za to gre predvsem spretni in modri politiki Jugoslavije same. Trdno smo prepričani, da v tem pogledu leto 1941. ne bo za nas slabše, kakor je bilo leto 1940. Prav tako trdno smo pa tudi prepričani, da bo naša država, ko bo konec môre, ki danes tlači nesrečno Evropo, še močnejša in še uglednejša stopila v krog prerojenih evropskih narodov.

V tej veri želi pisec teh vrstic vsem svojim bralcem lepše in srečnejše novo leto 1941.

Observer

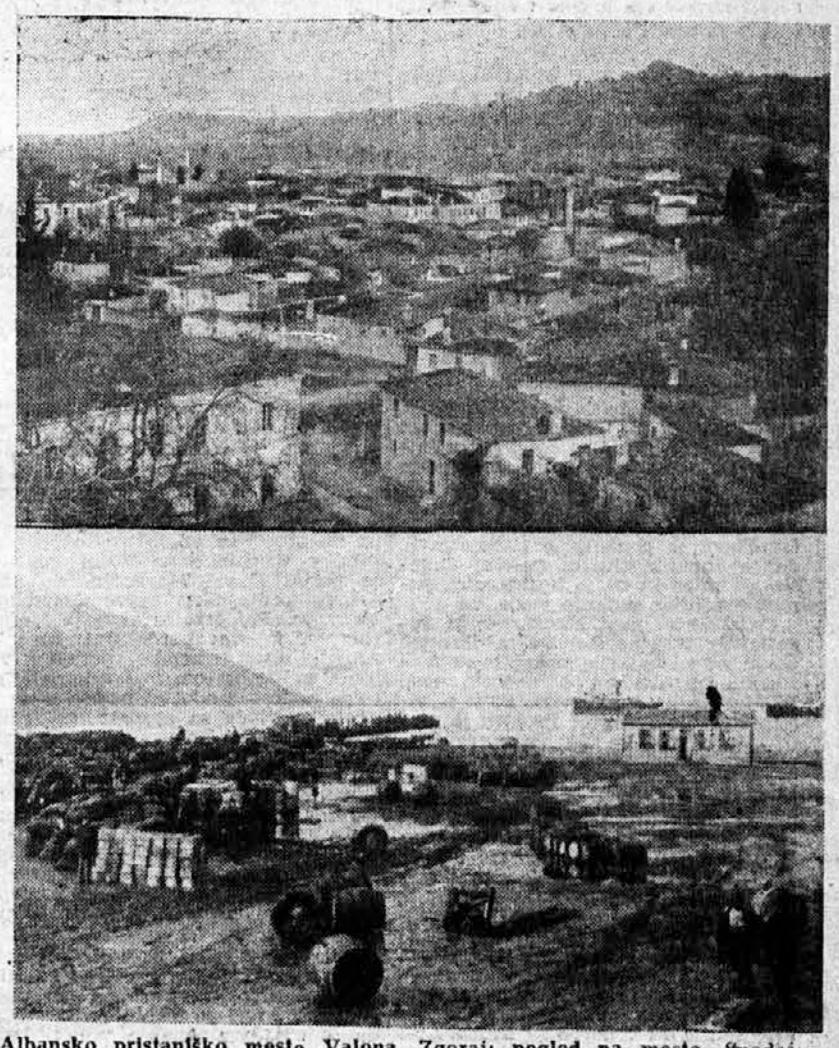

Albansko pristaniško mesto Valona. Zgoraj: pogled na mesto. Spodaj: valonsko pristanišče, za Dračem najvažnejša luka Albanije

Roosevelfov govor

V noči z nedelje na ponedeljek je imel predsednik Združenih držav Franklin Roosevelt velik nagovor na prebivalstvo Združenih držav. Kritika vsega sveta ugotavlja, da je bil ta Rooseveltov govor najpomembnejši in morda tudi najusodnejši v vsej povojni zgodovini Združenih držav.

Pomemben je prezidentov govor predvsem zato, ker je to pot uradna Amerika prvič brez ovinkov in brez slehernega prikrivanja izjavila, da stoji odločno na strani Anglije in da jo bo z vsemi močmi podpirala.

»Če bi Velika Britanija vojno izgubila,« je rekel Roosevelt, »bodo diktatorske države imele v oblasti Evropo, Azijo, Afriko in Avstralijo in vse oceane. Zato ni pretirano reči, da bi vsi Američani živeli pred naperjenim revolverjem, nabitim ne samo z vojaškim, ampak tudi z gospodarskim razstrelivom. Prav tako ni pretirano, če rečemo, da stopamo v strahovito razdobje, ko bodo te države skušale ustrahovati ves svet in seveda tudi našo poloblo. Z vso iskrenostjo vam lahko povem, da stoji nevarnost tik pred našimi vrati. Ne zapirajmo si oči pred nedvomnim dejstvom, da so te države zlega značaja.

Nadaljevanje na 3. strani v 2. stolpcu

OBALA ALBANIJE, KAKOR BI JO VIDEL OPAZOVALEC IZ LETALA NAD ELBASANOM

Cenj. naročnikom in bralcem, inserentom in prodajalcem »Družinskega tednika« želita srečno in uspešno novo leto 1941.

Uredništvo in uprava

Novo leto

Otrok novoletni se živo smehlja,
že v plaščku sneženem med nami zaraja,
o polnoči v goste veselo prihaja,
ni burje mu mar, ne viharjev, snega!

Darove prinaša, ko pride čez plan:
Pozabljamo svoje skrbi in trpljenje,
spet z novimi upi hitimo v življenje,
želimo si srečo, si stiskamo dlan.

Najlepši svoj dar nam ta nežni otrok
prinesel bi z oljko preblagega mira,
saj zemlja, izmučena v vojni, umira,
povsod je že lakota, žalost in jok.

Že v plaščku sneženem otrok se smehlja,
o polnoči glasno med nami zaraja;
že z oljko miru zdaj na zemljo prihaja,
je ta otročiček poslanec Boga!

GUSTAV STRNIŠA.

Politični tednik

Cvetković pri dr. Mačku v Kupincu. Predsednik vlade g. dr. Cvetković se je za božične praznike pripeljal v Zagreb. Tu je obiskal najprej finančnega ministra dr Šuteja, nato se je pa odpeljal v Kupinec, kjer je bil čez praznike gost dr. Mačka. V razgovoru s časnikarji je predsednik vlade izjavil, da je zunanjepolitični položaj Jugoslavije trden in da je to posledica pametne politike sedanje vlade.

Prijateljstvo med Madžarsko in Jugoslavijo. Božične številke madžarskih časopisov so objavile nekaj izjav madžarskih državnikov o odnosih med Madžarsko in Jugoslavijo. Bivši ministrski predsednik grof Bethlen je med drugim dejal, da je jugoslovansko-madžarski sporazum temeljni kamen za chranitev miru v jugovzhodni Evropi. Odnosi med obema državama bodo zavarovali narodno samostojnost malih narodov v okviru nove Evrope. Prosvetni minister Homan je izjavil, da bodo zboljšanim političnim odnosom sledili še globlji kulturni odnosi.

Jugoslavija se bo branila! Beograjski politični tednik »Napred« je objavil uvodnik, v katerem obračunava z onimi redkimi malodušneži in tujimi plačanci, ki skrivaj poskušajo med ljudstvom širiti prepričanje, da bi bilo brez smisla iti v borbo za neodvisnost in svobodo države. Uvodnik imenuje te ljudi izdajalce. V naši zgodovini je dovolj primerov, ko sta se mala Srbija in Črna gora brez pomišljanja spustili v borbo z mnogo močnejšimi nasprotniki. Naš narod je vedrega čela sprejel že marsikatero neenako borbo, zavedajoč se, da gre za njegovo svobodo in neodvisnost. Jugoslovanski narod se v tem pogledu ni prav nič izpremenil. Jugoslovani smo v naši vojni taktiki doslej poznali samo eno glavno načelo: odgovoriti na vsak napad z obrambo in čim prej s protinapadom. S to taktiko smo pisali najslavnejše strani naše zgodovine in si priborili spoštovanje, ki ga danes uživamo pri drugih narodih. Ni razloga, ki bi opravičeval kapitulantstvo in dezerterstvo. Nikdar ne bomo vpraševali, kako močen je sovražnik, če bo napadel naše meje in ogražal našo neodvisnost. Borili se bomo z njim, kakor so se borili naši očetje.

Preiskava o bombah na Sušak do zdaj še ni končana. Komisija zastopnikov vojaških in civilnih oblasti je ugotovila, da znaša škoda približno 3 milijone dinarjev. Vojaški strokovnjaki zdaj ugotavljajo izvor bomb.

Bombe na Curih. Noč pred božičem so neznana tuja letala metala na Curih bombe, ki so porušile več poslopij in razdejale električni vod neke železniške proge. Bombe so povzročile nekaj požarov, ki so jih pa kmalu pogasili. Preiskava je ugotovila, da so bombe angleškega izvora in je zato švicarski poslanik v Londonu najostreje protestiral pri angleški vladi. Zahteval je povračilo škode in ukrepe, ki bi ponovitev takih incidentov preprečili.

Izgube angleške mornarice. Agencija Reuter navaja pregled izgub angleškega trgovinskega brodovja v minulih šestih mesecih. V juliju so Nemci potopili na teden povprečno 80.000 ton, v avgustu 80.000, v septembru 101.000, v oktobru 85.000, v novembru 86.000, v prvi polovici decembra pa 71.000 ton.

Churchill je govoril Italijanom. Prejšnjo nedeljo je angleški premier po radiu govoril italijanskemu narodu. V začetku je dejal, da Angleži niso bili nikdar sovražniki italijanskega naroda. Zdaj se oba naroda med seboj vojskujeta. Churchill je zatem zadal vprašanje, kdo je temu kriv, [illegible] Angleški ministrski predsednik je zatem govoril o abesinski vojni in o evropski vojni ter je prečital pismo, ki ga je poslal Mussoliniju da bi preprečil prelivanje krvi. Navedel je tudi Mussolinijev odgovor. Svoj govor je Churchill končal z omembo sedanjih vojnih dogodkov v Albaniji in Afriki [illegible] Italijanski in nemški tisk je ta govor soglasno zavračal, češ da je propaganden in da ima namen pripraviti Italijo na sklenitev ločenega miru z Anglijo, kar se pa ne bo zgodilo. Nemški tisk trdi, da se v tem govoru zrcali šibkost in strah angleškega imperija.

Anthony Eden je postal zunanji minister. V božični številki smo poročali o napovedovanju angleškega časopisja o skorajšnjih spremembah angleške vlade. Napovedi so se uresničile. Dosedanji vojni minister Eden je prevzel vodstvo Foreign officea, dosedanjega zunanjega ministra lorda Halifaxa so pa imenovali za angleškega veleposlanika v Washingtonu. Vojni minister je postal David Margeson, do zdaj državni podtajnik v pravosodnem ministrstvu. Poročevalec vlade v lordski zbornici je zdaj baron Cramborn. V Ameriki so spremembe sprejeli z velikim zadovoljstvom in poudarjajo, da se je prvič v zgodovini pripetilo, da je angleška vlada za svojega zastopnika v Washingtonu imenovala svojega zunanjega ministra. Nemški in italijanski tisk komentira Edenov prihod v zunanje ministrstvo tako, da je Churchill odstranil zdaj še poslednjega pristaša Chamberlainove miroljubne šše politike in ga zamenjal s človekom, ki neizprosno zavrača sleherno sodelovanje z državama osi. Velika Britanija je s tem napovedala borbo do poslednjega diha.

Božične poslanice. Za božične praznike so v vojskujočih se državah naslovili prebivalstvu in vojski poslanice. Angleški kralj je med drugim dejal, da je zdaj vsa Anglija v prvi bojni črti in da je trdno odločena, da bo vztrajala do zmage pravice in miru. Italijanski kralj je v povelju oboroženi sili izjavil, da stoji italijanska vojska pred nasprotnikom, ki razpolaga z najobilnejšimi sredstvi za napad, a italijanska vojska bo pokazala, da ni ovire ne zapreke, ki bi mogla zaustaviti pohod s slavo ovenčane Italije. Nemški vrhovni poveljnik maršal Brauchitsch je izjavil, da bo Nemčija strla odpor še zadnjega, najbolj žilavega nasprotnika Nemčije. Maršal Petain je govoril o rojstvu nove Francije. Pozval je Francoze, naj ne klonijo in naj mu zaupajo, ker se dviga nova, pomembna Francija, ki je z vsakim dnem močnejša.

Angleško-nemško bojišče. Za božične praznike so imeli Angleži in Nemci nekakšno tiho premirje: ne nad Anglijo, ne nad Nemčijo se niso pojavila letala. Angleži so za vsak primer pred »premirjem« srdito napadli tako imenovana invazijska pristanišča. Takoj po praznikih so se sovražnosti obnovile. Nemci so izredno hudo bombardirali London. Angleži so pa na invazijska pristanišča uprizorili enega izmed najhujših dosedanjih napadov. Nemška poročila pripovedujejo o nadaljnjih uspehih njihovih podmornic. Angleži pa trdijo, da so potopili neko nemško trgovinsko pomožno križarko.

Albansko bojišče. Grki so po ogorčeni borbi zasedli Himaro in prodirajo dalje proti Valoni. Na osrednjem bojišču pravi grško poročilo, da se krog okoli Tepelenija zožuje, ker so v grških rokah domala vse višine, ki obvladujejo dolino. Na severnem bojišču je najmanj sprememb. Zaradi visokega snega in hudega mraza so večje operacije nemogoče. Po grških vesteh so Grki vnovič zasedli Lin ob Ohridskem jezeru, ki je že bil v njihovih rokah, a so ga spet morali prepustiti Italijanom.

Afriško bojišče. Angleži še nadalje čistijo ozemlje okoli Bardije. Po najnovejših njihovih poročilih so ujeli več ko 38.000 italijanskih vojakov.

DIJAKINJO
sprejmem takoj
v popolno oskrbo kot sostanovalko sredi mesta. Hrana dobra, meščanska. Na razpolago klavir in pisalni stroj. Souporaba kopalnice. Cena zmerna.
Ogled vsako popoldne pri Novak, Zrinjskega c. 7/III.

Pred Bardijo neprestano prihajajo nove angleške čete. Glavni napad se še ni začel, pač so pa hudi topniški dvoboji.

Pred novimi dogodki na jugovzhodu? Razne ameriške agencije so poročale o novih premikanjih nemške vojske proti evropskemu jugovzhodu. Navajali so številko 200.000, kolikor da je Nemčija poslala novih vojakov v Romunijo. Obenem so tudi poročali, da so na Madžarskem ukinili 160 vlakov za civilni promet. Angleži od vsega začetka niso tem vetem verjeli, ampak so zatrjevali, da gre za nemški manever, ki naj bi odvrnil pozornost z zahoda, kjer se pripravlja invazijski napad. Angleži so zapovedali najstrožjo pripravljenost obrambne vojske. Po najnovejših vesteh so bile angleške domneve pravilne: ni šlo za prevoz novih nemških čet, pač pa za velikanske transporte cisternskih vagonov. Ker je Donava zamrznila, je Romunija poslala petrolej po železnici skozi Madžarsko in Jugoslavijo.

Pred važnimi odločitvami v Franciji. Po ameriških vesteh je nemška vlada predložila francoski ultimat, v katerem zahteva izročitev važnejših južnofrancoskih pristanišč, ki naj bi Nemčiji služila za pomorska oporišča. Ultimat zahteva tudi razorožitev francoske vojske v Afriki in Siriji. Po istih vesteh bo Petainova vlada ultimat zavrnila. Angleški tisk piše, da za te vesti nima uradnega potrdila.

Maksimalne cene loju je določila kraljevska banska uprava dravske banovine glede na prijave Zveze združenj mesarjev. Po tej uredbi smejo prodajati mesarji loj za prehrano in v industrijske namene po tehle cenah: čist topljen loj po 24 dinarjev za kilo, surov loj po 18 dinarjev, surov črevesni loj pa po 14 dinarjev kilo.

Enotna pšenična moka bo stala po novi uredbi največ 5'50 din za kilo, cena otrobov pa sme znašati največ 2'75 din za kilo. Po tej najnovejši uredbi za mletje pšenice smejo mlini v dravski banovini mleti pšenico tako, da dobe iz 100 kil pšenice 85 kil enotne presejane moke in 14 kil otrobov ali pa 99 kil navadne nepresejane moke. Za bolnišnice v dravski banovini sme zmleti »Prevod« največ deset vagonov bele moke na mesec. Mlini, ki bodo mleli belo moko, bodo dobili nadzornika, ki ga bo določil predsednik »Prevoda«.

Uvedbo maksimalnih cen za obutev zahtevajo beograjske tovarne za izdelovanje čevljev. Tovarne utemeljujejo svojo zahtevo s tem, da bodo po maksimiranju cen proste očitkov, da navijajo cene.

Več ko 175.000 dinarjev znaša vrednost dobitkov gasilske loterije, ki je imela v nedeljo 29. tega meseca v Ljubljani svoje žrebanje. Glavni dobitek je bil štirisedežni avtomobil znamke Fiat za 35.000 dinarjev. Poleg tega je bilo še 17 glavnih dobitkov, med njimi štirimotorna vozila, dva radijska aparata, sedem moških kolesa, troje ženskih in živalni stroj, poleg tega pa še 432 raznih manjših dobitkov. Glavni dobitek je zadela številka 1710.

Dva metra snega je zapadlo v bosanskih hribih, tako da so morali železniški in avtobusni promet na nekaterih progah za nekaj dni ukiniti. Avtobusi, ki so vzdrževali zvezo med Črno Goro in Južno Srbijo, že več dni ne vozijo. Skoro vsa črnogorska mesta so ostala več dni brez pošte in časopisov. Tudi v Južni Srbiji že stiri dni neprestano sneži in so imeli vsi vlaki velike zamude.

Ban dravske banovine je glede na resnost časov dovolil plesne prireditve samo od 31. decembra 1940. do vštetega 25. februarja 1941., to je do pustnega torka. Dovoljenje za plesne prireditve bodo pa dobila samo društva, ki so že doslej vsako leto prirejala tradicionalne plesne prireditve. V tej uredbi je ban dravske banovine določil, da smejo plesne prireditve trajali samo do dveh zjutraj in se trajna podaljšanja prireditev sploh ne smejo dovoljevati pod nobenim pogojem. Gostilničarji sploh ne smejo prirejati plesov in za to tudi ne dobe dovoljenja.

Draginjske doklade za monopolske delavce je odobril finančni minister. Upokojenci, ki imajo 15 let službe, bodo dobivali 60 din mesečne doklade, upokojenci, ki imajo do 20 let službe, 84 din, do 25 let službe 88 din, do 30 let službe 92 din, do 35 let službe 120 din, upokojenci z več ko 35 let službe pa 125 din. Te dodatke bodo dobivali upokojenci od 1. decembra leta 1940. dalje.

V Novem Sadu so odprli osem kuhinj za siromake. V njih razdele vsak dan kar 3200 kosil. Odbor za zimsko pomoč v Novem Sadu razpolaga z rezervno hrano za cela dva meseca.

Vse vozne karte pri »PUTNIKU«

Prisilni odkup pšenice bodo razširili tudi na moravsko in vardarsko banovino, ker so v Vojvodini doslej odkupili že več ko 20.000 vagonov pšenice in ni verjetno, da bi imeli producenti na zalogi še kaj pšenice.

Količino petroleja za razsvetljavo je določila uprava državnih monopolov za mesec januar. Po tem odloku bodo dobivale družine z enim do tremi člani po en liter petroleja na mesec, družine s štirimi do šestimi člani po poldrug liter, družine s sedmimi do desetimi člani pa po dva litra. Vsi drugi potrošniki bodo dobili za vsako sobo, ki jo morajo razsvetljevati, po en liter petroleja.

S 1. januarjem bodo povišali ceno vsemu monopolskemu blagu. Predvsem se bodo podražile vžigalice z 1 dinarja na 2 dinarja za škatlico. Cigarete se bodo podražile povprečno za 20 %.

Predloge, pisma, aktne listine, čeke, spričevala, cenike, dokumente, načrte itd. Vam na novem Vitoflex aparatu hitro in poceni preslikamo!
DROGERIJA GREGORIČ
kr. dv. dobav.
Ljubljana, Prešernova ulica 5

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,
Klein
LJUBLJANA, Woltova 4

S štirinajstimi leti okoli sveta

Prigode podjetnega Leskovčana

Kako je mladi gimnazijec na italijanski ladji preromal dolgo pot okoli štirih celin

Leskovac, decembra.

Leskovčani so poslovni ljudje in imajo dosti važnih opravkov, ki jih pripeljejo daleč po svetu. Vendar tisti Leskovčan, ki je videl največ sveta, ni industrijec niti veletrgovec, temveč je preprost sin siromašnih staršev, mladi vajenec Sreten Čakić, ki je prepotoval več ko pol sveta brez prebite pare v žepu.

Mali Sreten je že v deških letih sanjaril o skrivnostnih daljnih pokrajinah, kjer mora biti življenje lepše kakor doma. S štirinajstimi leti je odšel od doma v Beograd, kjer je dobil delo v neki tovarni za barve. Ni dolgo zdržal; njegova nemirna narava ga je gnala, da se je neko noč vtihotapil na vlak, ki je vozil proti morju. Brez pare v žepu je prispel v Dubrovnik. Upal je, da se bo lahko skril v kakšno prekomorsko ladjo in odplul kot slep potnik na odprto morje.

Rečeno, storjeno! Sreten je neko jutro, takoj ko se je zbudil, zagledal neko italijansko tovorno ladjo. Vtihotapil se je nanjo in si poiskal primerno skrivališče v velikem tovornem avtomobilu, ki je stal na ladji. Skril se je pod šoferjev sedež. Tam ga ni nihče opazil in ušel je tudi budnim očem komisije, ki je pregledovala ladjo pred odhodom. Drugo jutro zarana je ladja odplula iz Dubrovnika. Stisnjen pod sedež ves droben in lačen, da mu je krulilo, je čakal mali Sreten štiri dolge dni in noči, da je ladja odplula na široko morje. Četrti dan ga je pa le premagal glad in Sreten je prilezel iz skrivališča na palubo.

Mornarji so ga odpeljali k ladijskemu poveljniku.

»Parla italiano?« ga je vprašal poveljnik.

Sreten se je zelo prestrašil, kajti ni se spomnil, da bi lahko zašel med ljudi, ki ne razumejo besedice njegovega jezika. Kapitan je poklical nekega mornarja, edinega Jugoslovana na italijanski ladji, in ta je pomagal tolmačiti dečkovo izpoved. Sreten je najprej prosil, naj mu dajo kaj jesti. Kapitan mu je rad ustregel in mu je potem velel, naj pomaga kuharju. Sreten je pa vedel samo eno: lahko bo ostal na ladji.

Po tednu dni vožnje se je ladja zasidrala v Port-Saidu. Kapitan je poklical Sretena in mu dejal, da ga ne more več vzeti s seboj. Dal mu je 30 frankov in ga poslal na kopno. Sreten je žalostno ogledoval črnce, ki so hiteli mimo njega. Celo strah jih ga je bilo, ker je nekoč bral, da so črnci ljudožrci... Ponoči se je kljub kapitanovi prepovedi spet splazil na ladjo in zlezel iz svojega skrivališča šele, ko so bili že daleč od obale.

Kapitan mu je sicer izprašal vest, vendar mu je dovolil, da ostane na ladji, toda pod pogojem, da ne bo silil domov, dokler se ne bo ladja vrnila v svoje dolge poti. Sreten je kajpak žareč od sreče pritrdil. Pričel se je najlepši čas njegovega potovanja.

Sreten je videl Indijo, Singapur, otok Ceylon, kjer je doživel nekaj prav nevsakdanjega. Neki bogat črnec z ženo Evropko ga je hotel posinoviti, ker sam ni imel otrok. Sreten bi postal zelo, zelo bogat, če bi privolil, da ga vzamejo za svojega. V poslednjem trenutku se je pa premislil in se vrnil na ladjo, ki ga je popeljala v nove kraje.

Videl je južno Ameriko, Buenos Aires, plul je skozi Gibraltar, mimo francoske obale, mimo Anglije, ladja »Nina«, ki je služil na njej, je pristala v vseh večjih evropskih in ameriških pristaniščih. In lepega dne, po poldrugem letu križarjenja po morju, je priplula spet v Gruž. Tam se je mali Leskovčan izkrcal, kapitan mu je pa podaril še sto dinarjev. Spet je Sreten skočil na prvi vlak, ki vozi proti Leskovcu, in lepega dne je stopil pred svoje starše, ki so mislili, da se je bil že izgubil v širnem svetu...

Zdaj mladi popotnik rad pripoveduje svojim vedoželjnim vrstnikom svoje prigode. Tudi odrasli ga radi poslušajo. In svoje pripovedovanje Sreten rad zaključi z besedami: »Če bi bil ostal na Ceylonu, bi bil gotovo postal milijonar. Vendar sem se rajši vrnil domov...«

Povsod lepo, doma najlepše.

Listek „Družinskega tednika"

MLADINA IN ZAKON

Napisal Ernest R. Groves

Večina staršev bi zardela od sramu, če bi slišala, kaj govore njih otroci o njihovi nebrižnosti glede problema zakona. Mladeniči in dekleta pravijo: Želeli bi, da naši starši spoznajo, da smo že odrasli. Če kdo izmed nas omeni zakon, uporno molče, kakor da smo dejali nekaj, o čemer dostojen človek ne govori. Zakaj iskreno ne govore z nami? Naša želja, da bi bili poučeni o zakonu, je prav tako zdrava kakor želja, da stopimo v življenje sposobni. S svojim ravnanjem nas samo begajo.

Dolgih deset let sem v svojih predavanjih na univerzi pripravljal mladeniče in dekleta na probleme zakonskega življenja.

Mladeniči navadno prično z dvorjenjem. Večina mladeničev in deklet ne ve, da že njihovo prvo srečanje s tovariši pomeni izbiro zakonskega druga ali družice.

Neki mladenič mi je nekoč dejal: Zaročen sem z nekim dekletom že leto dni. Prav za prav se nisem hotel zaročiti, toda ker sva dosti hodila drug z drugim in se včasih ljubkovala, sem mislil, da pričakuje od mene, da se bom zaročil z njo. Sijajno dekle je. Sram me je, da nisem tega spoznal poprej. Kot poštenjak se moram oženiti z njo. Toda ali ni še kakšnega drugega izhoda iz tega položaja?«

Ker se mi ne zdi prav, da bi zaroka dala dekletu vso pravico do moškega, sem mu dejal:

»Pojasnite ji, da ste prepričani, da vajin zakon ne bo srečen. Slabo ste storili, da ste neprestano hodili z dekletom, čeprav se z njo ne morete poročiti. Monopol ste si vzeli na njen čas. Zato morate od nje takoj zahtevati, da zaroko razdere. Čeprav ji bo v začetku težko, bo sama kmalu spoznala, da je to najboljša ureditev tega problema. Dobila bo človeka, ki bo z druge strani gledal na to stvar.«

Mladenič se je začudil, ko je dekle čisto mirno razdrlo zaroko. Nekaj tednov pozneje se je zaročila z nekim drugim mladeničem.

Zaroka naj bo preizkušnja ljubezni. Takoj jo je treba razdreti, kakor hitro sta mladenič ali dekle prepričana, da sta napak storila, da sta se zaročila. Še zmerom se lahko še enkrat zaročita, če pozneje spoznata, da sta se prenaglila.

Zaročeni mladeniči in zaročena dekleta me vprašujejo: »Kaj vse moram priznati iz prejšnjega življenja svojemu zaročencu ali svoji zaročenki?« Takole odgovarjam: »Po navadi nič. Lahko poveste tisto, kar morajo tudi drugi ljudje vedeti o vas.«

Kakor hitro se zaljubi, pove človek vse tisto, kar mu teži srce, ker je izpoved duševna olajšava, osnovana na čisti sebičnosti. Mladeniči in dekleta, ki so se zaročili, naj povedo drug drugemu o svojem gmotnem položaju, o zgodovini svoje družine, o raznih telesnih nedostatkih in s svojih odnosih do drugih ljudi. Smešno in bedasto je govoriti o stvareh, ki se jih človek sramuje. Človek z zaroko že jadra v novo življenje. Prizadevati si mora, da bo to življenje srečno, zato so izčrpne izpovedi nepotrebne in odveč. Človek, ki posluša izpoved svojega druga, nehote podvomi, ali ne tiče za njo še hujše stvari, ki jih ni bil slišal in ki jih bo pozneje izvedel.

Mnoga dekleta mislijo, da dekle, ki ne koketira, ne more dobiti moža. Vedeti je pa treba, da večina mladih mož, namreč tistih, ki si jih dekleta žele za može, trdi, da si izbirajo ženo iz vrst deklet, ki ne koketirajo. Sicer priznavajo, da lahko dekle, ki ni dovolj pametna, premami mladeniča s poljubi in ga zavojuje z lepimi očmi, toda dolgo ga s tem orožjem ne more obdržati. Zato takole svetujem dekletom:

»Lahko si sicer pridobivate moške s koketiranjem, toda to vam še zmerom ne bo pripomoglo do dobrega moža.«

Pri svojem delu moram biti pravičen za obe strani: kadar me dekle vpraša: »Kako lahko dobim moža?« ji pričnem pripovedovati primere, ko so dobile može tudi manj privlačna dekleta, kakor hitro so jele posvečati več pozornosti svoji obleki in prenehale toliko govoriti o sebi. Potlej se obrnem še k razredu moških in jim svetujem, naj pri izbiri žene ne gledajo samo na telesno lepoto, ker so ženske prej zrele kakor moški in znajo spretno prikriti svoje napake.

Na mojih predavanjih so mnogi mladeniči vpraševali: »Ali je res, da bom boljši mož, če bom imel pred vstopom v zakon razmerja z drugimi ženskami?« To ni res. Razen tega nekatera dekleta tudi mislijo, da je dobro, če dekle in fant še pred zakonom pričneta spolno živeti, češ da se tako bolje spoznata in da dekle tako fanta laže obdrži zase.

Že neštetokrat sem razložil dekletom, da so v veliki zmoti, če tako mislijo. Razlagam jim primer za primerom in jim dokazujem, da takšno razmerje ubija ljubezen.

Neko mlado dekle me je presenetila s svojo izjavo: »Prijatelji so mi pogosto dejali, da je treba pred zakonom poskusiti, ali se spolno ujemaš s svojim možem.«

To je laž. Vsaka ženska in vsak moški lahko postane dober spolni tovariš. Kajpak je pa potrebno dovolj časa, da se prilagodita drug drugemu. Dejal sem tisti deklici, da bi s takim korakom škodovala svoji zaroki. »Če bi enkrat samkrat poskusili, se ne bi mogli prepričati; če se preizkušnja posreči, bi se sicer prepričali, da ste sposobni, ne pa, ali ste primerni za zakon.«

Glavna stvar, ki naj jo pokaže zaroka, je spoznanje, ali zaročenca spadata skupaj in ali bosta mogla biti dobra tovariša vse življenje, ali ju je zbližalo še kaj drugega razen spolne privlačnosti. Priporočam zaročencem,

VSAK TEDEN DRUGA

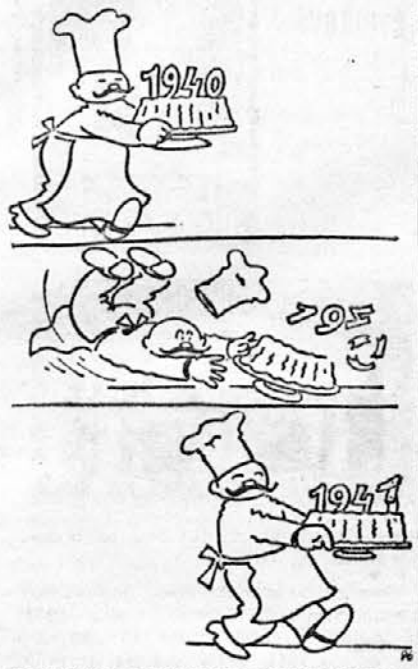

7 milijonov dinarjev bo stala mlekarska šola v Bjelovaru. Bjelovarska občina je za mlekarsko šolo prepustila poslopje bivše vojaške bolnišnice in mestno vrtnarijo. Mlekarski zavod bo imel najmodernejšo opremo z vsemi aparati in instrumenti. V šoli bo prostora za 30 do 40 gojencev.

Novo avtomatsko telefonsko centralo je dobilo Skoplje te dni. Centrala ima 2000 številk, povečala se bo pa lahko na 10.000.

Kmetijsko-gozdarsko fakulteto bodo odprli v Sarajevu. Za dekana te fakultete so izvolili dozdanjega prodekana inž. Stanoja Nedeljkovića. Vsa potrebna oprema za novo fakulteto bo do 3. januarja končana.

V novem letu 1941. vam iskreno želim, da bi v trdnem zdravju, polni optimizma, jeklene volje, vere in zaupanja v samega sebe in v boljšo bodočnost premagali vse težave. // Z mirnostjo in hladnokrvnostjo dokažimo, da smo vredni življenja v današnjih težkih a velikih časih!

AVGUST ČOKERT

klepar in vodovodni inštalater, LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 5
Telefon 24-70

Rooseveltov govor

Nadaljevanje s 1. strani

»Združene države ne bodo nehale podpirati Veliko Britanijo. Noben diktator ne bo z nikakršnimi grožnjami omajal te naše odločnosti. Prepričan sem, da državi osi te vojne ne bosta dobili. To prepričanje cpiram na najnovejše in najverodostojnejše informacije.

»Izkustva diktature so pokazala, da nihče ne more diktature ukrotiti. Nihče ne more z božanjem izpremeniti tigra v krotko mačko.

»Boj demokracije proti svetovni nadvladi uživa sicer že veliko podporo, potrebno je pa, da ga še bolj podpremo z lastnim oboroževanjem. Združene države bodo poslale sleherno tono streliva in živeža, ki jo bodo mogle pogrešati da tako podpro bojevnike na fronti. Zato ne bomo nič manj nevtralni kakor Švedska, Rusija in druge države okoli Nemčije, ki le-tej dan za dnem pošiljajo jeklo, rude, petrolej in ostali vojni material. Veliki Britaniji smo dali veliko materialno podporo in ji je bomo dali v bodoče še več.«

V Primorju je za božične praznike močno snežilo, pihala je tudi huda burja, ki je dosegla hitrost 100 kilometrov na uro. Ker je bila železniška proga vsa zamedena, na božični dan ni pripeljal v Split noben vlak.

700letnico trogirske katedrale so proslavili te dni. Katedrala je ena izmed najznamenitejših v vsej Jugoslaviji. Ob tej priložnosti so odkrili tudi spominsko ploščo mojstru Radovanu, slavnemu graditelju cerkvenega portala. Svečanost je opravil splitski škof dr. Bonefačić.

Dve ponarejevalski družbi je izsledila policija v banatskem mestecu Mokrinu. Glavni krivci so kavarnar Nikola Arbutin, Mile Relić ter trgovec Mirko Boždar. Vsi trije so ponarejali dolarske čeke in s sleparijo prislužili okrog tri milijone dinarjev. Vse tri ponarejevalce so zaprli.

35 milijonov dinarjev kredita je odobrilo ministrstvo za regulacijo Pesnice. Regulacijska dela se bodo začela leta 1941. in naj bi bila gotova v petih letih. S tem bi bili prebivalci Pesniške doline za zmerom rešeni poplav, ki so jih doslej vsako leto nadlegovale.

Popravljalnico in zalogo ukradenih koles so odkrili v Spodnji Dobravi pri Mariboru. Jožef Kokol je kar na debelo kradel kolesa, jih razstavljal in iz razstavljenih delov izdeloval nova kolesa in jih prodajal. Kakor se zdi, je njegov poklic prav dobro nesel, saj mu je bil edini vir dohodkov.

Svojo polsestrico je živo zakopal komaj 16letni sin Mihajla Totha iz Petrovgrada. Pred božičnimi prazniki je iz Tothove hiše nenadno izginila hči Tothove druge žene, Evica. Vse iskanje je bilo zaman. Naposled je padel sum na komaj 16letnega sina iz prvega Tothovega zakona. Tisto popoldne, ko je deklica izginila, je bil namreč deček s sestrico sam doma. Ko so prišli starši domov, je povedal, da je Evico odpeljal neznan moški. Policiji se je to zdelo sumljivo, zato je dečka prijela. Na policiji je končno priznal, da je svojo polsestrico iz sovraštva do svoje mačehe živo zakopal na vrtu. Zvabil jo je z izgovorom, da se bosta igrala, v izkopano jamo, potem jo je pa hitro pokril z zemljo.

ni zato najela nobenega posojila. Poleg pšenice je nakupila še večje količine fižola, masti, krompirja, čebule in riža.

15. januarja bodo odprli vinsko razstavo in semenj v Ormožu. Vina letošnje trgatve bodo zelo dobra. Zaradi slabe trgatve bo pa vina nekoliko manj.

Več kuhinj za zimsko pomoč je otvorila mestna občina beograjska v Beogradu in okolici. Kuhinje je otvorila gospa Milenka Tomić, žena predsednika beograjske občine. V teh kuhinjah bodo dobivali beograjski siromaki vsak dan toplo hrano.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Lado Koželj, upravni uradnik, in gdč. Vera Stipanoviceva. V Dev. Mariji v Polju: g. Franjo Peterman, inspektor tvrdke Meinl, in gdč. Branka Jenkova. V Mariboru: g. prof. Blaž Tomašević in ga. prof. Hedi Dergančeva iz Ljubljane. V Sarajevu: g. Božidar Barlé, topniški poročnik, in gdč. Olga Orežinova. V Rajhenburgu: g. Emil Križman, sreski podnačelnik v Brežicah, in gdč. Vera Slaparjeva, prof. v Ptuju. V Beogradu: g. Karel Petrič, intendantski kapetan I. stopnje, in gdč. Cilka Zertuševa iz Ljubljane.

Umrli so: V Ljubljani: Martina Rajčeva; Miljutin Zarnik, magistratni direktor v pok.; Anton Uršič, poštni uslužbenec v pok.; Marija Rusova, žena okrajnega tajnika v pok.; Joško Muzelj, uslužbenec tovarne KID; Ivana Malenškova, roj. Štrukelj; Matija Seršon, orožniški narednik v pok.; Štefanija Ličarjeva, soproga zemljemerskega svetnika banske uprave; Ivan Škafar, učitelj; Rudolf Pečjak, ravnatelj II. deške meščanske šole; Katarina Jenkova roj. Marn. V St. Vidu nad Ljubljano: Marjeta Rupnikova; Valentin Korošec, posestnik in pekovski mojster. V Mariboru: 69letni Mihael Mozer, uradnik državnih železnic v pok.; 77letni Anton Kukovič, nadučitelj v pokoju; V Studencih pri Mariboru: 58letni Jožef Senekovič, strojevodja državnih železnic.

Nove nakaznice za bencin je natisnila uprava državnih monopolov in jih je dala banskim upravam, da jih bodo razdelile lastnikom motornih vozil. Vse karte so numerirane in na vsakem kuponu je številka nakaznice. To so napravili zato, da bi onemogočili zlorabo bencinskih nakaznic. Namesto dozdanjih 48 kuponov ima vsaka nakaznica 96 kuponov.

Za starše, vzgojitelje, prijatelje mladine! Izšla je nova knjiga »Spolno življenje«, katero vsem toplo priporočamo. Greh je ne povedati pravočasno mladini, kako je prišla na svet, ne jim zaupati skrivnosti življenja. Pisatelj pravi v uvodu: »Povejmo ljudem resnico in obvarovali jih bomo pred lažjo in zablodami!« Zato naj čita knjigo »Spolno življenje« zoreča mladina in vsak odrasel človek. Knjiga obsega 22 zanimivih poglavij in stane s poštnino vrd samo din 20'—. Namenjena je predvsem onim, ki si ne morejo kupiti dragih knjig o tem vprašanju. Nakažite denar na poštni čekovni račun štev. 14.675 (Hranilnica »Moj dom«, Ljubljana), ali pošljete v znamkah na naslov: J. E. Knjižna centrala, Ljubljana, Dvořakova 8 b.

Avtomatično telefonsko podcentralo bodo dobili v Škofji Loki. Prirejena bo za najmanj 50 naročnikov. Pošta sama in telefonska podcentrala bosta imeli moderne prostore v novem Občinskem domu. V zvezi z ureditvijo nove telefonske podcentrale bodo speljali kabel s periferije mesta do podcentrale. Z modernizacijo in ojačenjem telefonske podcentrale bo mogoč razgovor z vso Gorenjsko in verjetno tudi z Ljubljano. Sčasoma bodo uredili tudi avtomatski telefonski podcentrali v Tržiču in Podnartu.

140letnico Prešernovega rojstva so lepo proslavili na gimnaziji v Bihaću. Ob tej priložnosti je prof. dr. Vidović predaval o življenju našega velikega pesnika in recitiral v srbohrvaščini sonet »Oj Vrba, srečna, draga vas domača« in uvod »Krsta pri Savici«. Proslavo so zaključili z deklamacijo Župančičeve »Mladini ob Prešernovi stoletnici«.

150.000 dinarjev gotovine so odnesli neznani vlomilci iz blagajne zagrebške tvrdke Star Oil Comp., ki ima svoje prostore na Ilici. Vlomilci so navrtali blagajno s tako imenovano »svinjsko nogo«, vzeli iz nje ves denar, potem pa pobegnili brez sledu.

V Pančevu bo zgradila tvrdka Hrovat & Co. tvornico olja. Znani ljubljanski tvrdki je odobrilo gradnjo tvornice trgovinsko ministrstvo.

80letnico svojega zakona praznujeta te dni najstarejša zakonca v Hrvatskem Zagorju. Vilim Juričko in njegova žena Julka sta se poročila pred 80 leti. Danes je Vilim star 102 leti, njegova žena Julka pa 101 leto. Vilim je sicer še krepak in zdrav, edino revmatizem ga večkrat muči. Njegova žena Julka je pa precej naglušna in skoro slepa. Razume se, da imata zakonca dosti vnukov in pravnukov.

Ogrevalnico ... mestne reveže je odprla celjska mestna občina. S tem je mestna občina storila veliko socialno delo. Vsi tisti siromaki, ki so vsa prejšnja leta prezebali na mestnih ulicah, bodo zdaj dobili zavetje v ogrevalnici.

Beograjska občina je nakupila okrog 1.000 vagonov pšenice in več sto vagonov koruze, za prehrano Beograjčanov. Te zaloge bodo zadoščale vse do nove žetve in Beograd ne bo niti en dan ostal brez kruha. Vse izdatke za prehrano Beograjčanov je beograjska občina krila s svojimi dohodki in

Najprimernejše božično ali novoletno **DARILO** *za Vašo družino je* **ŽIVLJENJSKA POLICA**

BANKE SLAVIJE V NOVI PALAČI — GLAVNO RAVNATELJSTVO **V LJUBLJANI,** Gaieva ulica 2

Telefon 21-75, 21-76, 21-77

z ekspoziturami v Mariboru in Celju ter podružnicami v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, Osijeku in Splitu

Radio Ljubljana
od 2. I. do 8. I. 1941.

ČETRTEK 2. JANUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Operni trio **14.00:** Poročila **17.30:** Citre in harmonika (ga. Dragica in g. Janez Košmerlj) **18.10:** Ustvarjalne sile v kemiji (g. prof. M. Adlešič) **18.30:** Plošče **18.40:** Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) **19.00:** Napovedi, poročila, objave **19.25:** Nac. ura **19.40:** Plošče **19.50:** Deset minut zabave **20.00:** Napitnice in zdravice s spremljevanjem harmonike gg Svetozar Banovec, Vekoslav Janko, člana Nar. gled. in g. A. Stanko (harmonika) **21.45:** Reproduciran koncert simfonične glasbe **22.00:** Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

PETEK 3. JANUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Radijski orkester **14.00:** Poročila **14.10:** Tujsko-prometna poročila: Zimsko zdravljenje v Rogaški Slatini **17.30:** Orglice in harmonika (gg. Fr Petan, A. Stanko) **18.10:** Ženska ura: Socijalna vzgoja (ga. Hočevar Pavla) **18.30:** Plošče **18.40:** Francoščina (g. dr. Stanko Leben) **19.00:** Napovedi, poročila **19.25:** Nac. ura **19.50:** O izseljencih **20.00:** Kvartet pihal (flavta, klarinet, rog, fagot) **20.45:** Radijski orkester **22.00:** Napovedi, poročila. Konec ob **22.20** uri.

SOBOTA 4. JANUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Poslali vam bomo iz bele Ljubljane napeve vesele in plošče izbrane, a skrita sta spet njih vsebina in red **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Poslali Vam bomo iz bele Ljubljane napeve vesele in plošče izbrane, a skrita sta spet njih vsebina in red **14.00:** Poročila **17.00:** Otroška ura: Nastop Pavlihovega odra (prenos iz velikega studia) **17.30:** Plošče **17.50:** Pregled sporeda **18.00:** Radijski orkester **18.40:** Rastlinska odeja slovenske zemlje (g. dr. Tomažič) **19.00:** Napovedi, poročila **19.25:** Nac. ura **19.40:** Plošče **20.00:** O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) **20.30:** »Na straži hrvaški«. — Potovanje preko Svetih Gor v Pišece, na Bizeljsko, Kapelo in Dobovo **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 5. JANUARJA:

8.00: Jutrnji pozdrav **8.15:** Veseli godci **9.00:** Napovedi, poročila **9.15:** Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve **9.45:** Verski govor **10.00:** Plošče **10.15:** Koncert Delavskega glasbenega društva **11.00:** Koncert **12.30:** Objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Plošče **16.30:** Tisk ZFO (g. prof. Franc Jesenovec **17.00:** Kmet. ura **17.30:** Radijski orkester **19.00:** Napovedi, poročila **19.30:** Slovenska ura **20.30:** Citraški trio iz Trbovelj **21.15:** Plošče **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Mandolina in kitara. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 6. JANUARJA:

9.00: Jutrnji pozdrav **9.05:** Napovedi, poročila **9.15:** Plošče **9.45:** Verski govor **10.00:** Prenos cerkvene glasbe iz stolnice **11.15:** Plošče **11.45:** Flavta in klavir **12.30:** Objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Praznični koncert **17.00:** Kmet. ura **17.30:** Radijski salonski orkester **18.15:** Plošče **19.00:** Napovedi, poročila **19.30:** Frančiškanski cerkveni zbor **20.15:** Koncert na dveh klavirjih **21.00:** Plošče **21.15:** Radijski orkester **22.00:** Napovedi, poročila **22.15:** Plošče. Konec ob 23. uri.

TOREK 7. JANUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Radijski orkester **14.00:** Poročila, objave **17.30:** Domači trio **18.10:** Cello solo koncert **18.40:** Pomen kemikovega ustvarjanja v tehniki **19.00:** Napovedi, poročila **19.25:** Nac. ura **19.50:** Šolska posvetovalnica **20.00:** Koncert operne glasbe **21.30:** Plošče **22.00:** Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

SREDA 8. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav **7.05:** Napovedi, poročila **7.15:** Plošče **12.00:** Plošče **12.30:** Poročila, objave **13.00:** Napovedi **13.02:** Šramel »Šlirje fanje« **14.00:** Poročila **17.30:** Plošče **18.00:** Mladinska ura **18.40:** Trubarjev nastop in prva slovenska knjiga **19.00:** Napovedi, poročila **19.25:** Nac. ura **19.50:** Uvod v prenos **20.00:** Prenos iz opernega gledališča. Konec ob 23. uri.

naj bodo skupaj kolikor le utegnejo, toda v družbi svojih prijateljev, tako da lahko koristno primerjajo svojega izvoljenca ali izvoljenko s prijatelji.

Učitelji so dolgo let strašili svoje učence, upajoč, da bodo tako obvarovali njihovo nedolžnost. Mladeniče in dekleta laže obrzdaš, če jim dopoveš, da mora biti zakon njih pravi cilj. Zavedati se morajo, da si bodo upropastili vse življenje, če bodo razuzdano živeli. Ni treba plašiti mladine! Bolje je, da ji postaviš vzvišene cilje, vredne, da se zanje bori.

Mladeniči in dekleta, vzgojeni za zakon, vedo, da je dekle, ki spolno živi s svojim zaročencem, v stalni nevarnosti, da zanosi. Prav tako vedo, da rodi razuzdanost biološke in psihološke reakcije, ki utegnejo preprečiti normalen razvoj življenja.

Če se mladenič in dekle ujemata, če sta se izbrala po zgoraj opisani preizkušnji, če sta zaljubljena, naj se kar najhitreje poročita. Navadno se zgodi, da je dekle pripravnejše, boriti se s težavami življenja, kakor mladenič. Pogosto mi dekleta vodijo svoje zaročence z besedami: »Lahko se poročiva, kakor hitro končava vseučilišče; toda poprej morava še dobiti kakšno službo. George namerava čakati vse dotlej, dokler ne bo zmožen, da vzdržuje naju oba. Kaj naj storiva?«

Navadno jim svetujem, naj si najprej priskrbita kakšno službo, potlej se pa takoj poročita.

Zaročenci se morajo poučiti o zakonu pri zdravniku ali duhovniku. Žal pa to še ni tako v navadi; marsikdo se sramuje, čeprav lahko dandanes primerjamo to zdravnikovo poslanstvo samo z borbo zdravnikov proti tuberkulozi. Mlado pokolenje zdravnikov razume položaj zaročencev.

Nekoč je prišel k meni neki mladenič in mi dejal: »Prihodnje leto bi se rad poročil s svojo zaročenko, toda kakor hitro ji omenim kaj o zakonu, postane potrta.« Pogovoril sem se z dekletom in sem izvedel, da je otrok staršev, ki sta se pozneje ločila. Njena mati je sovražila očeta Pogosto je govorila, da so moški kakor živali. Dekle je sicer ljubila mladeniča, toda sleherna omemba spolnega življenja je zbudila v njej odpor.

Poprosil sem jo, naj mi pošlje svojo mater, ker sem vedel, da se dekle tako dolgo ne bo izpremenilo, dokler se ne bo izpremenila njena mati. Materi sem dejal, da je večina zakonov srečna, zato njen zakon ne more biti za zgled in v opomin. Poslušala me je kakor otrok in potem dejala: »To, kar sem dejala hčeri o svojem zakonu, sem se naučila od svoje matere. Če bi bila poučena o zakonu, bi bilo moje zakonsko življenje drugačno.«

Čez nekaj časa se je dekle čisto spremenilo. Pred kratkim sem jo videl in jo vprašal, ali se je že omožila. »Ne,« mi je odgovorila, »počakala bova do junija.« Ko sem jo vprašujoče pogledal, se je nasmehnila in dejala: »Moja mati se je omožila.«

Mnogo mladih ljudi sklepa zakon, ne da bi si bili poprej na čistem glede svojega gmotnega stanja. Mladeniči v ljubezenski zanesenosti radi pripovedujejo pravljice o bajnih vsotah, ki jih bodo zaslužili. Dekleta, ki sicer ljubijo lepe obleke, pa izjavljajo, da bodo srečno živele od gole ljubezni. Vsak zase pa mislita, da bosta prevarila drug drugega, češ: »Ko se bova poročila, bo že kakor koli, drugače.« Vendar žal ni tako lahko doseči to ‚drugače'.

Kako srečni bi bili, če bi mogli mladeničem dopovedati, da je treba posvetiti izbiri zakonske družice vsaj toliko pažnje kakor izbiri konja, avtomobila ali motornega kolesa. Dobro bi jim bilo tudi dopovedati, da je bolje razdreti zaroko kakor skleniti zakon z žensko, ki se vam ne zdi najboljša na svetu.

Po poroki neposredna spolna prilagoditev ni tako važna; v nekaterih zakonih potrebujeta mož in žena celo leto, da se spolno docela prilagodita drug drugemu. Če v letu dni ne pride do popolne harmonije v tem pogledu, svetujem svojim slušalcem, naj se obrnejo po pojasnilo k zdravniku. Vse spolne ovire se lahko odstranijo. Prilagoditev v družinskem življenju pa lahko dosežemo takoj, če se mož in žena otreseta trme, sebičnosti in želje po neomejenem gospodovanju. Dekletom zabičujem: »Potrudite se, da boste pravilno razumele potrebe svojega bodočega moža. Poskrbite, da boste dojele njegov položaj!« Skoraj z istimi besedami se obračam k mladeničem; tako preprosto je vse to, toda žal pogosto mladi ljudje rajši uničijo svoj zakon in svoje družinsko življenje, kakor da bi poslušali te nasvete. Mnogi možje se vse bolj trudijo, da si obdrže dobro tajnico, kakor da obdrže dobro ženo.

Nekateri ljudje menijo, da so gimnazijci premladi, da bi razumeli spolni pouk. Mislim, da je to odvisno od načina, kako kdo poučuje. Srednješolski mladini je treba razložiti nevarnosti prezgodnjega izživljanja in jo opozoriti na potrebo izbire pravega življenjskega tovariša.

Nepoučena šolska mladina je lahkoverna in premalo pazi na izbiro svojih prijateljev. V tem primeru starši ne morejo dosti pomagati. Navadno pravijo: »Ne maram, da hodiš s tem in tem.« Če mladenič ali dekle vprašata, zakaj ne, dobita kaj enostaven odgovor: »Ker jaz tako želim.« Dekletom in fantom mora predavatelj razumno razložiti, zakaj ta ali ona družba ni primerna zanje; šele potlej lahko zahtevamo od njih, da ne zahajajo vanjo.

Žal mi je, da moram zapisati, da so gimnazijke pogosto nevarne gimnazijcem. Navadno so umsko bolj zrele od svojih tovarišev. Mladeničem je treba svetovati, kako naj se obvarujejo takšnih deklet.

Čedalje večje število gimnazij in fakultet je med svoja predavanja uvrstilo tudi predavanja o zakonu in spolnem življenju. Vendar je še zmerom mnogo tisoč mladeničev in deklet tik pred vstopom v zakon brez tega tehtnega pouka. Na srečo imamo v Ameriki obširno literaturo, ki so jo napisali resni strokovnjaki; ta literatura lahko s pridom nadomesti strokovna predavanja.

(Po »American-Magazinu«, Newyork.)

Dajte naši deci od dobrega najboljše! Lahko prebavljiva, a izdatna hrana je »Emona« cvetlični čaj, ki vsebuje krepilne vitamine in da z dodatkom mleka okusno, zdravo in hranilno pijačo. Toda samo pravi »Emona« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

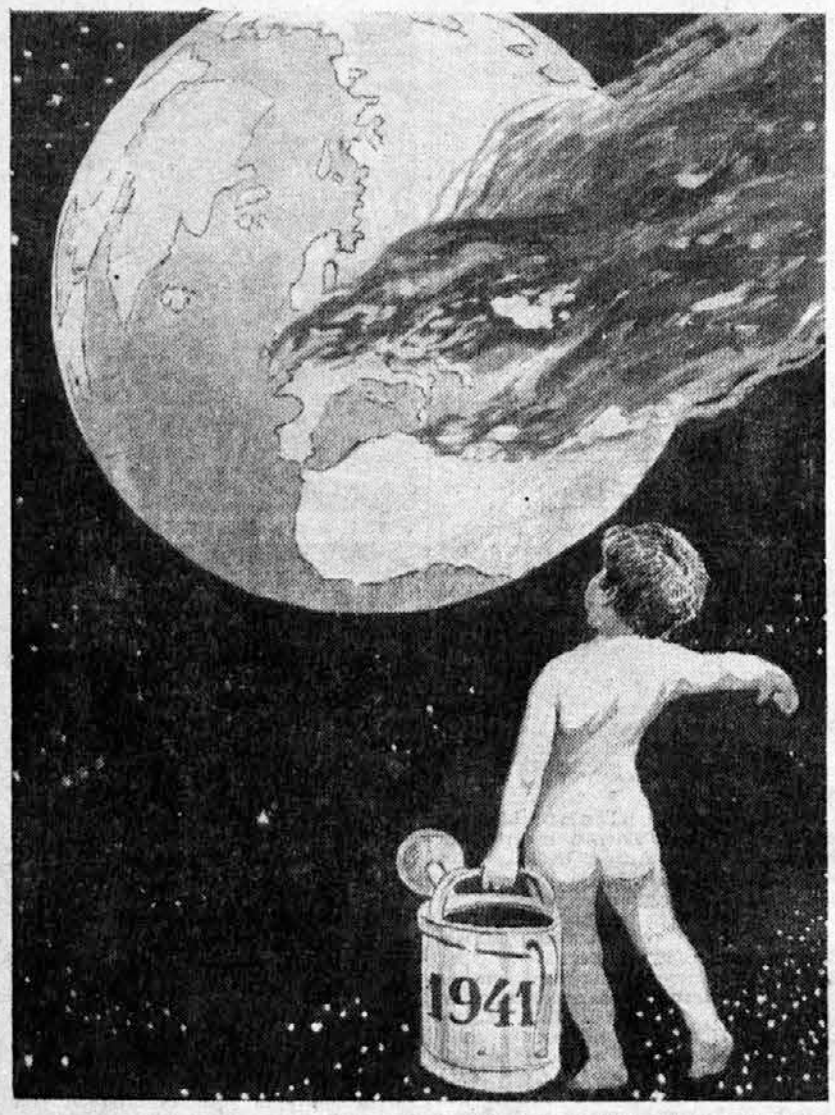

ALI BO MOGLO NOVO LETO 1941. POGASITI SVETOVNI POŽAR?

Svet narobe

Kadar odrasli otročji postanejo

Američani se igrajo z električno železnico

Newyork, decembra.

Ameriški listi so pred nedavnim obširno pisali o nenavadni epidemiji, ki se je polastila Američanov in Američank. Po njihovem mnenju postajajo Američani zmerom bolj otročji. Za igrače se pa ne zanimajo samo mladi srečni očetje, temveč celo osiveli starci in starke se prav radi kratkočasijo z njimi.

Navadno starši kupijo svojim otrokom igrače zato, da se otroci z njimi igrajo. Zdaj so se pa ljudje neverjetno spremenili. Igrače kupujejo, da se sami lahko z njimi zabavajo; šele potem, ko se jih naveličajo, jih podarijo svojim otrokom. Zdi se, da se odrasli ljudje skušajo z igračami spet pomladiti in vsaj za nekaj trenutkov pozabiti na moreče skrbi in se povrniti v kraljestvo otrok.

Ugledni ameriški tovarnar P. Torrns, predsednik združenja ameriških trgovcev, je dal časnikarjem tole izjavo o Američanih in njihovem zanimanju za otroške igrače:

»Ameriški trgovci z igračami prodajo danes za polovico več igrač kakor druga leta. Mislili boste, da imajo pač Američani zdaj več otrok, pa vendar to ni res. Otrok je približno prav toliko kakor druga leta, pač pa so Američani postali bolj otročji kakor njihovi otroci. Odrasle ženske danes kupujejo za svojo osebno uporabo otroške kuhinje, lutke in skodelice, moški se pa najrajši zabavajo z električno železnico ali lesenimi konjički. Tudi vojaki in tanki so jim prav tako pri srcu.«

Tovarnar T. Torrns pa otročje Američane opravičuje in pravi takole:

»Današnje otroške igrače so tako spretno sestavljene, da morejo celo odraslega zanimati. Poglejte samo električno železnico! Vse je tako lepo urejeno, vse teče v redu, da si človek nehote predstavlja, da ima pred seboj pravo električno lokomotivo. Veliko je v Ameriki inženirjev, ki takšne moderne otroške lokomotive doma razstavljajo in potem dele sestavljajo po svoje. To jim ni samo v zabavo, temveč tudi v pouk.

Ameriški trgovci z igračami so zaradi velikega veselja Američanov za igrače prodali meseca novembra za 203 milijonov dolarjev več igrač kakor lani istega meseca. Razumljivo je torej, da bodo tovarnarji poskrbeli za izdelavo novih izumov; kmalu bodo vse igrače elektrificirali in s tem gotovo napravili Američanom velikansko veselje.

Kaj si mislijo zdaj ameriški otroci, ne vemo. Zdi se, da svojim staršem njihove nedolžne zabave prav nič ne zavidajo. Največ ameriških otrok se namreč igra gangstre, razbojnike in vojake. S tem so mnogo bolj zadovoljni kakor z mrtvimi igračami. Kakor torej vidite, je današnji svet ves narobe. Ženske se igrajo z lutkami, moški z železnicami, otroci se pa bojujejo in skušajo biti gangstri — Tudi zrcalo današnjih dni.

Na Hitlerjev ukaz so okostje vojvode Reichstadtskega, sina Napoleona I., prepeljali z Dunaja, kjer je »Orlič« počival skoraj 110 let, v Pariz in ga položili zraven krste njegovega velikega očeta v Invalidskem domu. Na sliki: Krsto z zemeljskimi ostanki vojvode Reichstadtskega nesejo na vlak.

Nevarna brada

San Francisco, decembra.

Iz kaznilnice v St. Quentinu so te dni izpustili iz zapora 90letnega kaznjenca Louisa Genopolisa, ki je bil edini kaznjenec z brado.

Ko je pred petimi leti prišel Genopolis s svojo lepo dolgo sivo brado v zapor, so mu jo hoteli obriti. Prosil je upravitelja, da naj mu dovoli nositi brado; toda vse njegove prošnje so bile zaman.

Ko vse skupaj ni nič pomagalo, je nekako svečano dejal: »Bog mi je dovolil, da mi raste ta brada. Kdor koli se je bo samo dotaknil, bo na mestu mrtev.«

Kaznilniški brivec se mu je smeje približal s škarjami v roki. Ko je hotel odstrici prvi pramen brade, se je zrušil mrtev na tla. Zadela ga je kap. Odtlej je smel Genopolis nositi brado.

Bigamisti postajajo redki

London, decembra.

Neki angleški časopis je pred nedavnim obširno poročal o bigamistih. Po statističnih podatkih so na Angleškem ugotovili, da se moški bolj in bolj navajajo ene same ženske. Tako je bilo še leta 1935. na Angleškem obsojenih zaradi dvo- ali večženstva 229 moških. Zadnja leta je pa to število znatno padlo.

Največ sodnijskih razprav proti takšnim moškim je bilo med svetovno vojno. Takrat je živelo na Angleškem veliko moških, ki so se poročili z dvema ali več ženami, ne da bi se s katero ločili. Takrat so zaprli na leto po 600 moških samo zaradi bigamije.

Zanimivo je, da se takšni moški med seboj zelo razlikujejo. Največ je takšnih, ki imajo žene samo zaradi denarja. Ko prvi ženi zapravijo ves denar, jo zapuste in si poiščejo drugo. Nekateri pa sploh trde, da je Bog ustvaril moža za mnogoženstvo. Prve se namreč že po nekaj mesecih naveliča in potem si mora poiskati drugo. Takšni bigamisti imajo navadno zelo različne žene. Če je njihova prva žena plavolasa, je druga gotovo črnolaska ali celo rdečelaska. Takšni možje si pa žele tudi notranje izpremembe. Če je bila njihova prva žena mirna, si bo izbral za svojo drugo ženo gotovo temperamentno žensko.

Za bigamiste so ustanovili v Londonu posebno sodišče. Tu so sodili največje zakonske tragedije in škandale. Neredko so se pri takšnih razpravah ženske tudi dejansko spoprijele zaradi istega moža.

Za 40. svetovni rekord v plavanju se pripravlja

Kjöbenhavn, decembra.

Ranghilda Hvegrova, mlada plavolasa Danka, je doslej dosegla že 37 rekordov v plavanju. Poslednjih dveh, torej 38. in 39. rekorda, ji mednarodna plavalna zveza ni priznala, češ da se mora za nju zahvaliti samo rojaku Petersenu, svojemu trenerju.

Zdaj se je navdušena mlada plavalka odločila, da bo odpotovala v Budimpešto, kjer stalno prebiva predsednik mednarodne plavalne zveze, in se bo prijavila za svojo 40. tekmo. Če bo mlada športnica tudi na tej tekmi zmagala, bo s tem postavila nov ženski rekord v vsej zgodovini športa. Doslej namreč še nobena športnica ni imela 40 svetovnih rekordov v plavanju.

Čajkovski in top

Filadelfija, decembra.

Znameniti filadelfijski orkester je nanovo naštudiral znamenito uverturo Čajkovskega »1812«. V tej uverturi morajo na nekem mestu ustreliti iz topa. Filadelfijski orkester je ustrelil iz protitankovskega topa kalibra 37 milimetrov.

Orkester je imel svoje vaje na pokritem strelišču 111. pehotnega polka narodne garde. Zveza ameriških godbenikov je pa zahtevala, da mora ustreliti iz topa član te zveze, ker je top v tem primeru glasbilo, kakor vsako drugo. Zato so poverili to nalogo rogotrobcu.

Nove dobrodelne znamke v korist »Zveze bojevnikov«

Na pobudo »Zveze bojevnikov« v Ljubljani pride danes, dne 1. januarja v promet nova serija znamk. Na njih so upodobljeni spomeniki junakom ki so padli za svobodo naše domovine. Tehnična izdelava novih znamk je prav lepo uspela, tudi medsebojna povezanost barv je izredno posrečena.

Na zeleni znamki za din 0'50+0'50 je upodobljen spomenik padlim v Ljubljani (St. Peter). Znamka za din 1+1 (rdečkasta) kaže tri žene, Srbkinjo, Hrvatico in Slovenko, ki gledajo v sonce, simbol naše svobode. Sivozelena znamka za din 1'50+1'50 predstavlja kajmakčalanski spomenik, modrovijoličasta vrednota za din 2+2 pa bodoči spomenik na Brezjah.

Spominske znamke bodo imele frankovno vrednost do 30. aprila 1941. Kompletna serija stane 10 din. Po 30. aprilu 1941. bodo znamke izgubile vrednost, neprodana količina bo pa komisijsko sežgana.

Preskrbljeno je tudi za poseben poštni žig, s katerim se bo žigosalo 1., 2. in 3. januarja samo na pošti Brezje. Poleg tega bodo izdane posebne kuverte in posebni numerirani kartoni. Žig je rdeče barve, ima naziv Brezje v cirilici in latinici s podnaslovom »Za zveze bojevnikov«. Ž. D.

Cesta tisočerih nevarnosti

Brooklyn, decembra.

Nikjer na svetu niso šoferji taksijev tako prisebni in zanesljivi kakor v Brooklynu v Združenih državah. To je pa zasluga njihovega združenja, ki ne sprejme v službo nobenega šoferja, ki ni poprej prestal nešteto preizkušenj.

Vsi kandidatje morajo pokazati na preizkušnjah svojo spretnost in hladnokrvnost. Združenje šoferja začasno namesti, in ko ta misli, da je prebil že vse preizkušnje, ga čaka šele najtežja.

Nekega dne sede v njegov avtomobil tujec, ki ga neprenehoma priganja, naj hitreje vozi po brooklynskih ulicah. Nazadnje ga pa napoti v njemu neznano ulico. Ta ulica je zasebna last šoferskega udruženja, kjer delajo kandidatje svoje najtežje izpite.

Ko šofer zapelje v to ulico, se mu zdi, da je prišel v pravi pekel. V njej vrvi polno ljudi, avtomobilov, majhnih otrok in vozov. Vsak hip steče preko ceste kakšen otrok in pade pred avtomobil ali mu pa z vso brzino privozi naproti avtomobil, ki mu preti, da se bosta zaletela drug v drugega.

Vse to so samo kulise in dobro posnete potegavščine. Otrok, ki mu pade pred avto, je gumijasta lutka, a avtomobili so že stari in v ta namen pripravljeni vozovi. Zelo malo je šoferjev, ki ostanejo hladnokrvni in prisebni v vseh teh prometnih nevarnostih. Več ko polovica šoferjev odpove in se odreče svojemu poklicu. Zato pa tisti, ki popolnoma ohranijo svojo hladnokrvnost, ostanejo zmagovalci. Njim se prebivalci radi zaupajo, da jih vozijo po brooklynskih ulicah, kajti v vsakdanjem prometu se ne more nikoli zgoditi toliko nesreč kakor v ulici tisočerih nesreč in nezgod.

Kavalirstvo pri različnih narodih

Rim, decembra.

Pravijo, da so Rusi, Američani in Angleži najboljši možje na svetu. Krstili so jih celo za »ženske sluge«.

Ameriško in angleško kavalirstvo se precej razlikuje od srednjeevropskega. Američani in Angleži namreč ljubijo neprisiljenost v družabnih odnošajih. Tako si na Angleškem ne stiskajo rok, Američani se pa ne odkrivajo v pozdrav.

V srednji Evropi imajo moški damo na svoji desnici. To se zdi Angležem narobe. Oni imajo svoje dame na levici, ker jih tako laže varujejo morebitnih nevarnosti z desnice. V drugih primerih so pa Angleži veliko bolj pazljivi nasproti ženskam, kakor je pri nas navada. Tako na primer ne najdete Angleža, ki bi dovolil, da bi dama hodila ob robu hodnika, medtem ko bi sam hodil ob zidu.

Srednja Evropa bi se od Angležev prav lahko naučila nekaj praktičnih družabnih običajev. Angležinji, ki sreča znanega moškega, ni treba drugega ko narahlo skloniti glavo, v znak, da jo moški lahko pozdravi. Nikdar ne bo moški dekleta prej pozdravil, preden mu ona ne bo dala za to tega dovoljenja. Dekleta so s tem obvarovana, da jih ne pozdravljajo moški, ki so jim zoprni.

Kar se poljubljanja rok tiče, pravijo Francozi, da se to spodobi samo proti starejšim damam. Da bi moški iz navade poljubljali vsaki dami roko, se jim zdi smešno.

V splošnem pravijo Angleži: »Krinko z obraza! Bodimo naravni!«

Poravnajte naročnino!

K bombardiranju Londona: rodbina angleškega kralja Jurija VI. si je dala napraviti oklepni avtomobil, v katerem je varna pred bombnimi drobci. Slika kaže kraljico Elizabeto, ko stopa iz tega avtomobila.

IZVIRNA NOVELA

NOVA LJUBEZEN V NOVEM LETU

NAPISAL Z. POREKAR

Stala sta si nasproti, držala sta se za roke in v njunih očeh je bilo polno prešernega smeha.

»Tine, toda obljubi mi, da ne boš grešil,« mu je žugala z drobnim prstkom.

»Porednica! Sama si si izmislila, da bi praznovala Silvestrovo vsak po svoji volji, zdaj me pa opominjaš k zvestobi. Le glej, da tebi ne spodnese. Dolgčas bo prav gotovo brez tebe. Kdo ve, kam se bom zatekel; nazadnje jo uberem kar pod odejo...«

»Nak, pod odejo pa jaz prav gotovo ne bom čakala Novega leta! Če boš neroden, se bo tvoja Vidica res bolje zabavala. Pa zbogom!« Pomahala mu je z roko in lahkih nog odbrzela po zasneženem drevoredu.

*

Ona:

Stopila je v cestno telefonsko celico.

»Halo, Marja! Kam pojdeš jutri?... Da, da, silvestrovat!... Kaj? Nikamor? Ne bodi vendar smešna?... Pojdi, greva skupaj!... Da, že ob dvanajstih bom prosta. Ti tudi? Imenitno!«

»Vidica, res ne morem,« je žalostno odgovarjal prijateljičin glas. »Janez je na orožnih vajah, jaz pa naj grem veseljačit... Kaj? Kaj praviš? S Tinetom sta se tako domenila... Vsak zase... Prav za prav zabavno. Če le ne bosta kje skupaj trčila!«

Vida je malo pomislila, potlej pa spet povzela: »Veš kaj, Marja, pojdiva na smuk!... Kam? Na Ruško kočo. Kajpak! Odondod jo mahneva na novega leta dan čez Sv. Tri kralje v Slovensko Bistrico... Poznam poti, nič se ne skrbi. Pomisli, vrh Pohorja bova dočakali Novo leto...«

»Ne navdušuj me preveč,« je že omahovala Marja. »No, to bi še šlo, krokat pa res ne bi šla na Silvestrovo brez Janeza. Drži! Pojdem s teboj... Kje bi se sešli?... Da, da, kar na postaji o pol dveh. Smuk!«

*

On:

Potrt je zavil v mestni park. Sonce je sililo svoje žarke skozi redke snežne oblake. Drobne snežinke so plesale po zraku, vrtinčile se kakor iskre v bežnih sončnih pramenih in padale, lahke kakor puh, na zamrznjeni sneg.

Prešerni smeh je zamrl Tinetu v očeh. »Ne, ne,« si je dopovedoval, »saj se je Vidica samo šalila.«

»Zdravo, Tine!« ga je zdajci pozdravil tovariš Podgorelec. »Kaj pa laziš tako mrk v ta nebeško lep popoldan?«

»Ah, kar tako... kar tjavdan. Slabe volje sem.«

»No, do jutri, ko gremo vsi iz pisarne silvestrovat, te bo že minila slaba volja. Ali ti je Franček že rekel, da jo bomo mahnili proti večeru na smučeh na Mariborsko kočo? Tako, da bomo malo pred polnočjo gori. Sobe je že naročil. S puranovim stegnom v levici in s kupico vina v desnici bomo stopili v novo leto... Kaj se tako kujavo držiš? Ne bodi sentimentalen! Veselo bo, da nikoli tako! Le glavo pokonci in vrzi temne misli v tale kup snega. Odleglo ti bo,« je ves v ognju gostolel Podgorelec.

»Mogoče, mogoče...« je klavrno odgovoril Tine in zavil na desno.

*

Na severni strani Pohorja sta drugi popoldne junaško mahali dve podjetni dekleti s smučni na ramah strmo v hrib. Bili sta razigrani, v očeh jima je sijalo sonce, na licih so jima žarele breskve in prepevali sta veselo ko dve šestnajstletni punčari.

Že skoraj v mraku sta prišli na vrh do Ruške koče. Tam je bilo vse glasno in veselo Smučarji so mazali svoje deske, kuharice so pekle, da so jim lica rdela, brhki natakarici sta nosili na mizo in žvenketali z denarjem.

Vida in Marja sta sedli v kot in z radostnimi očmi opazovali vrvenje. Harmonikaš je potegnil mehe in mladina se je zvrstila v pare. Marja je našla bučne znance, se opravičila Vidi in sedla »za pet minut« k drugi mizi.

»Dovolite?« je zdajci vljudno vprašal gospod kakšnih štiridesetih let.

Vida je v zadregi pogledala k Marji, toda ona je bila vsa zatopljena v razgiban pogovor. Zdaj, zdaj se je prešerno zasmejala. Kakor da bi nekje ubrano zazvonilo... tak se je zdel Vidi Marijin smeh.

Obrnila se je spet h gospodu in mu z odsotnim pogledom dejala:

»Prosim, kar prisedite; saj bo prostora za tri.«

»Nočem vam biti v napotje; morda gospodu ne bo všeč, če me najde za vašo mizo,« se je ljubeznivo opravičeval gospod in hotel oditi, da poprosi drugje gostoljubja.

»Užalite me, gospod, če tako odidete. S prijateljico sva prišli silvestrovat; hip prej je sedla k znancem za sosedno mizo. Kmalu bo spet nazaj. Prosim, kar sedite; ne boste nama v nadlego. Se vsaj ne bo vsak zelenec obregnil ob naju...«

»V posebno čast mi bo, če bom smel biti Vam in gospodični zaščitnik...« je malce pobito, malce užaljeno menil gospod.

Ure so minevale... Marja se je smejala, včasih ošinila Vido z izpodbujajočim pogledom — in zdelo se je, da se ji prav nič ne mudi nazaj k prijateljici. Godec je vlekel meh, lica so rdela od vina in razvnetosti in Vida se je vdala v usodo. Gospod je prijetno kramljal kakor prijatelj izza davnih časov, napival ji je in trkal z njo in dekletu je postalo toplo pri srcu...

‚Zrel mož,' si je mislila. ‚Kako ves drugačen od mojega mrkega Tineta, kako preudaren in vendar zabaven.' Na glas je pa rekla: »Hitro mineva čas; še par minut, pa bo novo leto!«

»Takrat ugasijo luči, gospodična. In poljubijo se. Taka je navada. Ali bi privoščili samotarju prisrčen poljub? Za popotnico v lepše, mirno in človeškega poštenja vredno novo leto. Bi?«

»Bom,« so šepnile njene ustnice. In zardela je do ušes. Od sramu.

Luči so ugasnile, godec je krepko potegnil meh. Smeh in krohot, hihitanje in medleči vzkliki..

Gospod je poljubil Vido. In ko so spet prižgali luči, sta se šele zavedela, da se njune ustnice še zmerom niso razklenile...

In Vida mu je v Novem letu povedala vse.

»Ni možato, da vas je pustil samo, čeprav ste ga vi pregovorili. Če bi vas res ljubil, bi vas to noč ne smel pustite same. Še spati bi vam ne smel dovoliti.«

»Mlajši je od mene; nima še prave smeri...«

»Zaplešiva v novo leto!« je prosil gospod.

Medleče je položila glavo na njegovo ramo...

*

Tine je trmasto stopal s prijatelji navkreber. Noč je bila svetla. Sneg je škripal pod smučmi. Zvezde so trepetale in odsvit njihove luči se je lesketal na snežnih rebreh.

»Zadnji čas!« jih je okregala gospodinja v koči. »Požreti so me hoteli gostje, ker sem hranila mizo za vas, mladi neugnanci! Zdaj pa brž k večerji, drugače boste namesto za večerjo jedli purana za novoletni zajtrk!«

Ogreli so se s kuhanim vinom, zasadili jestilo v purana in se začeli mastiti.

»Bedrice prihranite za novoletno napitnico!« je ukazal Podgorelec. »Bedro v levico, kupico v desnico, sem rekel. In tako bo!«

Kuhano vino jim je razvezalo jezike. Se Tine je postal prešeren. Plesali so ko obsedeni in ko se je kazalec že močno nagibal proti polnoči, jih je Podgorelec polovil iz objemov postavnih deklet in jih zvlekel za mizo.

»To bedrico in to stekleno vedrico kvišku, fantje! Naj živi naš lepi svet, naj živi naša kuharica, naj živi naš Prlek, ki nam je pridelal to rujno kapljico! Živio!« je razžarjenih lic klical Podgorelec. »In mir ljudem na zemlji...« je otožno pritegnil na koncu.

»Fantje, izpijmo!« je vzkliknil Tine, »potlej pa, ko ugasne luč, vsak k svoji plesalki po novoletni poljub!«

Luč je ugasnila. Tine je držal v objemu mlado, rdečelično in življenja polno dekle...

In ko so prižgali luč, ga je dekle pogledala globoko v oči. »Zakaj ste danes sami? Saj vas vidim zmerom v parku s tisto lepo gospodično.«

In Tine se je spovedal...

»Ne ljubi vas, drugače bi tega večera ne hotela prebiti brez vas. Če bi bila jaz vaše dekle in bi mi zagrozili, da greste pod odejo, bi vas prišla sama iztrest iz perja. Silvestrov večer je najlepši za zaljubljence...« je otožno dahnilo rdečelično, življenja polno dekle.

»Starejša je od mene; nič veselega se ne morem pomeniti z njo,« je modroval Tine.

In mladi par je zaplesal. Tesno sta se objela in njuni telesi sta drhteli..

*

Zvečer, na Novega leta dan, sta sedela Vida in gospod Domicijan vsa zaverovana in nežno se držeča za roke v večernem vlaku.

V Framu sta stopila v isti voz, vsa zardela in ljubezni pijana, Tine in Anika. Sedla sta na prvo prosto klop in si šepetala neugnanosti na uho..

Njima nasproti sta sedela Vida in gospod Domicijan. In gospod Domicijan je menil: »Srečna mladost! Glej, Vida, kako sta razigrana in šegava!«

Vida je nemo prikimala. Čez nekaj trenutkov je pa dejala: »Srečna sem, da sem te našla...«

Tine in Anika sta uživala opoj velike ljubezni in nista ne videla ne slišala ničesar.

Humor srednjega veka

»Dvorni norci« niso bili norci

Vloga norcev na dvorih

Stari Grki in Rimljani so ljubili zdrav humor in so zato na svoje prireditve vselej povabili kakšne dovtipneže, ki so jih razveseljevali. Narobe so bili pa ljudje v srednjem veku le malo vneti za humor. Bolj so ljubili resnost in pobožnost kakor pa veselje. Zgodovinarji pravijo, da so ljudje cela štiri stoletja živeli brez humorja.

Ker so imeli vladarji in dvorjani sami zelo malo smisla za humor in bi se bili z dovtipi tudi preveč osmešili, so se na srednjeveških dvorih prav kmalu pojavili tako imenovani »dvorni norci«. Teh svojevrstnežev se je pa ime prijelo prav po krivici. Dvorni norci namreč nikdar niso bili v ničemer podobni norcem; bili so skoro zmerom bolj pametni kakor vsi dvorjani skupaj. Svoje vladarje so zabavali bolj z raznimi dvoumnimi izreki in posrečenimi spletkami kakor s humorjem, kakršnega poznamo danes.

Prvi dvorni norci so se pojavili v dobi križarskih vojn, torej po letu 1200. Pozneje so dobili včasih veliko oblast in se niso bali prav nikogar. S svojo bistroumnostjo so kljubovali celo samim kraljem, ki so jim skušali v vsem in povsod ugoditi, samo zato, ker so se dobro zavedali, da jih »norci« duševno prekašajo.

Da bi se od ostalih dvorjanov dvorni norci razlikovali že po zunanjosti, so se svojemu poklicu primerno našemili. Navadno so se oblačili v kockaste obleke, na glavo so povezovali široke klobuke, v rokah so pa nosili »norčevo žezlo«.

Najbolj znani italijanski dvorni norec je bil Alrotto. Živel je na dvoru ferrarskih vojvod in si na njihov rovaš privoščil marsikatero šalo. Nekoč je v svojo zabavo pahnil svojega gospodarja, ki je stal na bregu reke Pada, v vodo, rekoč, da bo tako najlaže ozdravel od mrzlice.

Ko je ferrarski vojvoda na srečo prilezel iz vode, je bil seveda še bolj bolan kakor prej in je hotel v prvi jezi svojega dvornega norca dati obglaviti. Pozneje se je pa premislil in naročil krvniku, naj v usodnem trenutku, ko bo norec mislil, da mu že meč visi nad glavo, spusti na njegovo glavo polno vedro ledenomrzle vode. Baje je dvorni norec takrat od sugestije umrl. Mislil je namreč, da so mu odsekali glavo, čeprav mu je krvnik zlil na glavo samo vodo.

Najbolj znani francoski dvorni norec je bil Triboulet. Živel je na dvoru Karla XII. in Franca I. O Triboulettu še danes krožijo zabavne anekdote.

Baje je nekoč pripovedoval kralju, da so se nekateri dvorjani zarotili zoper njega in ga hočejo obsoditi na smrt. Kralj ga je potolažil, rekoč: »Ne boj se, če bodo oni obesili tebe, jih bom jaz dal pobesiti vse po vrsti.« Toda Triboulet očitno s tem odgovorom ni bil nič kaj zadovoljen in je začudenemu kralju dejal. »Ljubše bi mi bilo, če najprej dvorjane pobesite, ker se bom šele potem počutil popolnoma varnega.«

Pri neki drugi priložnosti je kralj Franc II. vprašal Triboulettа, ali bi hotel menjati z njim. Triboulet mu je pa na veliko začudenje vseh mirno odgovoril, da ne bi hotel biti na njegovem mestu. Kralj pa je radoveden vprašal, ali ne bi bil rad francoski kralj. Triboulet mu je pa na to odvrnil: »Francoski kralj bi že rad bil, ne bi pa hotel imeti takšnega dvornega norca.«

Na Angleškem so živeli najboljši dvorni norci v dobi kralja Henrika VIII. Eden izmed njih je bil nekoč kralju dolžan 500 funtov. Da bi se rešil svojega neljubega dolga, si je norec pomagal s svojo bistroumnostjo. Naročil je mrtvaško krsto in legel vanjo. Potem je naročil nekemu služabniku, naj sporoči kralju, da je pravkar umrl. Ko je Henrik VIII. to izvedel, je bil zelo žalosten in je takoj prišel k mrtvemu norcu. Nekaj časa ga je molče ogledoval, potem je pa dejal: »Torej mrtev je. Sicer mi je bil dolžan še 500 funtov, zdaj jih je pa odnesel na oni svet. Ta dolg mu prav rad odpuščam.«

Ko je pa dvorni norec zaslišal kraljeve beseda, se je hipoma dvignil iz krste in smeje se dejal: »Veličanstvo, vaša dobrota me je tako presunila, da sem takoj od mrtvih vstal!«

Tudi letalec lahko umre v postelji

Bazel, decembra.

Znan je stari pregovor, da vsak vojak ne umre na bojišču, da vsak mornar ne utone v morju in tudi vsak letalec ne umre pod ruševinami svojega letala. Včasih se zgodi, da celo najdrznejši letalec ali mornar umre za kakšno navadno boleznijo v svoji postelji.

RADIO KÖRTING BIRKE
Ljubljana, Mestni trg 9 Tel. 24-56

Svetovni prvak v spuščanju s padalom, Amerikanec Harold Richwey je gotovo tisočkrat skočil s svojim padalom z višine 10.000 metrov. Pri vseh teh skokih se mu niti enkrat ni pripetila niti najmanjša nesreča.

Pred nedavnim je pa temu hladnokrvnemu padalcu spodrsnilo v njegovi sobi in je tako nerodno padel na tla, da je bil na mestu mrtev. Zdravnik, ki je prihitel, je ugotovil, da si je zlomil hrbtenico. Tako je v nekaj trenutkih umrl najhladnokrvnejši ameriški letalec, za katerega bi bil vsak prisegel, da se bo ubil z letalom.

Če se človek dvakrat rodi

London, decembra.

V indijskem mestu Kalkuti živi devetletna deklica, ki že od svojega šestega leta dalje pripoveduje o svojem prejšnjem življenju na zemlji in o svojem takratnem možu. Njeni starši so mislili, da bo dekle z leti pozabila na svoje sanjarije in se spametovala. Vendar dekletce ni odnehalo. Neprestano je prosilo starše, naj jo peljejo v več kilometrov oddaljeno vas Mitro, kjer živi njen nekdanji mož.

Ko je Sani Davi — tako je deklici ime — dovršila devet let, so njeni starši naposled le ugodili njeni veliki želji. Odpeljali so dekle v vas Mitro in tam poizvedeli o rodbini, katere ime je mala zmerom izgovarjala. Že dejstvo, da ta rodbina res živi v tej vasi, je dekličine starše iznenadilo. Ko so pa izvedeli, da je član te rodbine res neki trgovec, o katerem je Sani vedela toliko povedati, so bili prepričani, da ima njuna hči v sebi čudodelno moč.

Ko so starši prišli v hišo omenjene rodbine, je Sani vse po vrsti takoj spoznala in z imenom imenovala. Ko je zagledala v sobi svojega »nekdanjega moža«, je takoj stekla k njemu, ga objela in dejala: »Vidite, moj mož je tudi tu in me bo spet vzel za svojo ženo.« Kakor vse druge je spoznala tudi svojega sina, ki ga je, kakor pravi, rodila v svojem nekdanjem življenju. Potem je presenečenim sorodnikom natančno opisala svoje nekdanje življenje in povedala, da se je prvič rodila leta 1904, in ji je bilo ime Lidgi. Poročila se je s trgovcem iz Mitre in mu rodila sina, 24. oktobra, na dan poroda, je pa umrla za zastrupljenjem.

Ker so vsi ti podatki resnični in so njen nekdanji mož in vsa njegova rodbina potrdili, da je Lidgi res živela, so se za čudežno dekle začeli zanimati tudi drugi ljudje. Ko so se odpeljali iz Mitre v okolico, so Sani zavezali oči, da bi videli, ali bo tudi okolico svojega nekdanjega rodnega mesta spoznala. In res je dekletce po poti vedelo za vse značilnosti in znamenitosti. Popisala je vse spomenike in hiše in se končno ustavila celo pred hišo, v kateri je pred enajstimi leti stanovala.

Mala Sani ni po zunanjosti prav nič podobna Lidgiji, pač pa njen glas in njen značaj pa tudi njene kretnje popolnoma spominjajo nanjo. Njen nekdanji mož je popolnoma prepričan, da je Sani na novo rojena Lidgi, in jo bo takoj, ko nekoliko odraste, spet vzel za ženo.

Posojilnica otroških oprem

Budimpešta, decembra.

Budimpeštanski župan je glede na slabe denarne razmere in bedo prebivalcev prišel na prav idealno zamisel za mlade zakonce. Ker je sam oče šestih otrok in velik prijatelj dece, se je odločil, da bo siromašnim staršem pomagal.

Ustanovil je posebno posojilnico, kjer lahko dobe starši še pred rojstvom svojega otroka vso potrebno opremo. Bogatejše družine bodo darovale vanjo zavržene otroške oblekice in otroško perilo. Pametni župan računa s tem, da se bo tako število rojstev znatno povečalo.

Med spanjem je pogoltnil cigaro

Kjöbenhavn, decembra.

Kjöbenhavnska rešilna postaja je morala te dni hitro pomagati raztresenemu trgovcu danske prestolnice Knutu Randersu. Randers je že precej prileten možak in je bil navajen, da je hodil vsako popoldne počivat.

Po svoji stari navadi je tudi nedavno legel, a še preje si je prižgal svojo priljubljeno cigaro. Možak je hitro zaspal spanje pravičnega, a se je kmalu s hudimi bolečinami v želodcu zbudil. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Toda vse ni nič pomagalo.

Zdravniki so ga morali hitro operirati, da so mu lahko odstranili iz želodca cigaro, ki jo je bil med spanjem pogoltnil. Randers se je pa po tem neprijetnem dogodku zaklel, da ne bo, dokler bo še živ, nikoli več prižgal cigare po kosilu.

Za mamico in zame zmerom samo

Höfer-jevo milo za otroke
Milo za občutljivo kožo

ŽRCALO *naših dni*

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Ali je to vzgojno!

V šoli so dijaki naredili profesorju neko neumnost. Sodelovala je skoraj polovica razreda. Razrednik je odredil preiskavo, da bi ugotovil krivce. Učenci bi morali podpisati izjavo in potrditi pod častno besedo, da niso sodelovali pri tem. List z izjavo je romal po klopeh in dijaki so ga po vrsti podpisovali, krivci in nekrivci. Tedaj se je eden upri in ni hotel podpisati. Bil je izmed krivcev.

Razrednik je pri njem preiskavo ustavil. Dijak je dobil ukor po razrednem zboru — toda podpisati ni hotel, in tudi svojih tovarišev ni hotel izdati. Ali je bilo profesorjevo ravnanje v tem primeru vzgojno?

A. P.

Tudi še nerešen problem

Nedavno sem se peljala v tramvaju, kjer je meni nasproti sedelo mlado dekle kakšnih 18 do 20 let. Imela je v naročju otroka in na obrazu se ji je poznalo, da prihaja ravno iz porodnišnice. Ko sem jo vprašala, mi je to tudi pritrdila, a ne žalostno, temveč ponosno!

Vstopila je neka starejša dama. Čeprav imam 50 let, sem ji prepustila svoj prostor. Usedla se je, pogledala mlado mater in jo takoj vprašala: »Vaš?«

Dobila je pritrdilen odgovor. »Poročena?« Mlada mamica je v zadregi zardela ter odkimala. In začelo se je: »Nesramnost, taka so dandanes dekleta; jaz bi kaj takega mojemu otroku izbila iz glave. To ste poštena dekleta; vsakemu se obešate okrog vratu. Ja, ja, ko se je v mojih letih ...« in tako dalje je vrelo iz njenih ust.

Dekle je začelo z otrokom vred jokati. Ker omenjena dama ni molčala, je bilo tega že vsem dovolj. Moški so prisilili staro damo, da obmolkne ali pa izstopi.

»Rajši grem peš, kakor da bi se peljala s takšnimi ženskami,« je hitela, toda dalje ni mogla govoriti, ker če ne bi bila takoj nehala, bi jo bil neki gospod prisilil k temu, pripravil se je že.

Najčudneje pri vsem tem je pa to, da je ta dama upokojena učiteljica in — kolikor sem pozneje izvedela — sama mati treh hčera, ki so prav vse tri ‚mamice' — čeprav neporočene.

S. J.

Nerodno naključje

Pred nekaj dnevi sem imela opravka v mestu. Neskrbno stopam po glavni cesti. Ravno se mislim ustaviti pred izložbo, v istem trenutku me od zgoraj nekdo polije s precejšno količino vode. Za božjo voljo, kaj je to? Ne vprašujte! Gospa X. je v naglici izlila skozi okno vodo iz nočne posode. Vsa mokra po obrazu, čepici, plašču — ter opojena od prijetnega vonja sem odhitela proti domu.

Dragi čitatelji — ali je že doživel kdo izmed vas kaj podobnega — dvomim?

Dekle z dežele

»Varčnost«

Nastopili so težki časi. Vsak se trudi, da bi kar najbolj poceni živel in bi si kar največ prihranil. Vkljub temu sem pa zadnjič opazil tale primer. Neko dekle iz bogatejše družine je dobilo nove nogavice. Ker pa niso bile svilene, si jih je sama raztrgala. Ko jo je neka gospa opozorila, naj tega ne dela, je dejala, da hoče, da bi ji mama kupila svilene, ker te niso »moderne«.

Mislim, da bi bilo bolje, če bi tista gospodična če že ravno ne mara takšnih, podarila te nogavice kakšni svoji tovarišici, ki si niti takšnih ne more kupiti.

Opazovalec.

UGANKE?

ENAČBA

(a—b) + (c—d) + (e—f) = x

a = ...zelenela je, tam v dišečem gaju...
b = veznik
c = francoski komponist (1838-1875)
d = sorodnik
e = veder
f = japonski denar
x = kolonija.

*

ČAROBEN LIK

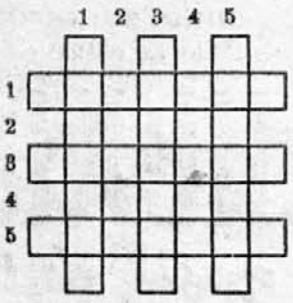

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. mesto na Albanskem, 2. mesto na Albanskem, 3. z njim tudi mažejo smuči, 4. drag kamen, 5. zabavljivec (tujka).

*

POSETNICA

Jan. N. Valentič

Rab

Kaj je ta oseba?

*

ČAROBEN LIK

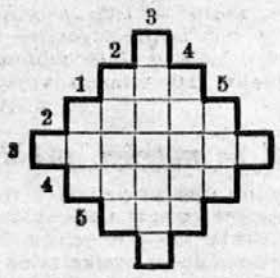

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. reka na Italijanskem, 2. mesto na Francoskem, 3. italijansko vojno in trgovsko pristanišče, 4. moško ime, 5. števnik.

Rešitev božične križanke.

Vodoravno, po vrsti: 1. vesel božič in srečno novo. 2. etan, rabin, kmet, up, oslo, pt. 3. let, kotor, boa, ind, ankara, o. 4. iridij, k, polt, niamniam, lim. 5. k, nep, m, liberija, aa, radira. 6. ol, dalibor, ra, egon, r, eben. 7. vek, rariteta, b, al, alemani. 8. epir, zavoj, biografija, oba. 9. cesar, kos, aar (aare), afera, oka. 10. ni, opel, bo, top, sb, bor, to. 11. kako, il, arkadija, ime, ares. 12. ac, mm, osel, ikaros, nit, pv. 13. r, is, ks, leonidas, meni, ee. 14. as, nitrati, tt, r, lérida, alt. 15. milano, bali, arad, beri, ren. 16. erato, beli, krotilec, krkoni. 17. leto želi družinski tednik.

Vsak večer: tri zaušnice

Na smrt utrujena pasti v posteljo... Vsaka tenkočutna ženska danes ve, da tega po nobeni ceni ne sme storiti in da je — na smrt utrujena ali ne — preden leže spat, svoji lepoti dolžna posvetiti nekaj minut. Postopki so različni in strokovnjakom prepuščam, da odločijo o najkoristnejših procedurah, o uporabi mastnih in suhih krem, o krepilnih, pomirjujočih, poživljajočih esencah, masažah in kopelih.

Da postane ta precej dolgočasni poslednji akord dneva nekoliko zabavnejši, mi je šinila v glavo majhna sprememba. Ko sem se namreč že dovolj splakovala s toplo vodo, sukala vlažen, močno dišeč čop vate in svojo polt na obrazu pregnetla s kremo, si prgišče napolnim z res mrzlo vodo in si jo tlesknem z ostankom energije, ki mi je še ostala, na obraz — dvakrat, trikrat zapored.

To poživi krvni obtok in krči tkivo. S tem v zvezi je pa tudi neke vrste duševna kozmetika. Kajti med tem ko si dajem tri krepke zaušnice, mislim na majhne grehe, ki sem jih storila čez dan: preveč jedla — premalo delala — koga žalila — po nepotrebnem izdala denar — varčevala na napačnem koncu!

In tako ni samo moja polt sveža, rožnata in poživljena; tudi na znotraj se čutim potem tako prezračena in očiščena kakor narava po neurju. Tri zaušnice imajo torej dvojni učinek.

In ko potlej olajšana in zaspana ležem med blazine, že naspol v spanju, kujem najboljše sklepe za naslednji dan. A kajpak ne preveč resno!

Zakaj če sploh ne bi več delala majhnih vsakdanjih grehov, kakšen vzrok bi potlej pač imela, da bi si vsak večer dajala zaušnice? In kaj bi bilo potlej z mojo poltjo? L.

V novem letu vam želim...

Napišem naj novoletni uvodnik, ki naj ima vse dobre lastnosti spodobnega uvodnika za novo leto: po možnosti naj ima naslov ‚Novoletni načrti', ali pa ‚Volja je dobra, meso pa slabo', prožen naj bo, da ga bodo lahko brali ljudje vseh slojev, kajpak tudi vzgojen — vsaka uvodna beseda mora biti vzgojna.

Po pravici povem: v zadregi sem. Napisala bi vam rada nekaj prav od srca, in tisto, kar bi prišlo iz srca, se mogoče ne bi ujemalo z nenapisanimi pravili o dobri uvodni besedi. Tudi misli nimam zbranih, da bi napisala tehten, ne površen, žlahten vzgojni članek, ki bi vam tako segel do srca, da bi ob poslednji vrstici vzkliknili: »Novo leto me bo našlo prerojenega, prekaljenega za novo borbo v življenju!«

Ko sem bila še majhna, nisem nikoli hotela voščiti svojim znancem za god, za novo leto ali rojstni dan. Zmerom se mi je zdelo nemogoče, da bi povedala kar tjavdan nekaj vljudnostnih besed, naučeno pesmico o zdravju, sreči in zadovoljstvu, ki jim ga želim, ne da bi si pri tem kaj posebnega mislila. Temno v podzavesti sem slutila, da je vsak človek zase samotno bitje, z željami, ki jih ni mogoče potešiti z nekaj vljudnostnimi frazami.

Ne morem vsakemu posebej povedati, da mu želim v novem letu tisto, kar si sam najbolj želi, izpolnitev tistih želja, ki nanje v naglici življenja prav za prav ne mislimo, ki se pa v človekovih sanjah o sreči usedejo na dno kakor usedlina pri kavi. To so želje, ki nanje ne utegnemo misliti, ki so pa vendar prav tako žive in žgoče kakor tiste, ki jih pišejo otroci v pismih Miklavžu.

Mislim na tisto bralko mojih vrstic, ki je v službi pri nekem odvetniku. Morda je v službi pri veletrgovcu z južnim sadjem ali je pa blagajničarka v trgovini s pleteninami. Dejstvo je, da ima plačo, ki komaj zadošča za ‚življenjski minimum', pa vendar še nekako čara, da je ob tej plači sita, brez dolgov in čedno oblečena. Ena tistih je, ki kupujejo samo preproste, mirne obleke, ‚da ne bi tako hitro prišle iz mode', ena tistih, ki si morajo znati zavezati turban iz naglavne rute ali pa popraviti staro obleko, da je videti nova. Kljub temu, da je vse novo na njih le prenarejeno iz starega, so elegantne, prikupne. Kadar je to prikrajanje in šivanje samo prijeten domislek med tremi novimi oblekami ali pa preganjanje dolgočasnega nedeljskega popoldneva, je zabavno. Če je pa to edina, nujna izbira za spodobno obleko, postane nadležno. Tej umetnici prikrajanja želim v novem letu možnost svobodnega nakupa vsaj enkrat v novem letu. Vsaj enkrat naj bi imela v žepu tisočak ali dva, da bi stopila v trgovino in si kupila tisto, česar si je njeno srce poželelo, ne glede na ceno in potrebo.

Eden izmed mojih znancev je vrtnar. Okrog štirideset jih ima, najlepša leta za vrtnarja, toda vendar ne more živeti od svojega zaslužka. V svetovni vojni si je nakopal hudo revmo v Galiciji, kjer so šest tednov stali skoraj dan in noč do pasu v vodi. Kakor hitro pritisne mraz, komaj hodi. Eden tistih ljudi je, ki se zadovolje s toploto v kavarni, ker nimajo dovolj denarja, da bi se kupili drv in zakurili pečico v svoji sobi. Poleti dela, pozimi se pa že nekako pretolče — toda kako hudo, poniževalno in trdo se je tako boriti za obstoj, to ve samo tisti, ki je poskusil na svoji koži. Največja, edina želja tega siromaka je kos zemlje, da bi ga lahko obdeloval, da bi imel na njem svojo skromno vrtnarijo, ki bi mu pomagala, da bi spodobneje živel. Morda si še bolj želi to ped zemlje zato, da bi mu pomagala ustvarjati vsaj nekoliko iluzije o samostojnosti, nekoliko občutka, da je vsaj nekaj na svetu res njegovo, ne samo izposojeno. Ljudje potrebujejo še nekaj drugega kakor opremljeno sobo, kosilo z mesom za 9 din in toploto v kavarni. Da bi se v novem letu našla možnost boljšega življenja za tega siromaka, ki je samo eden izmed mnogih, ki žive med nami, to mu želim iz vsega srca!

Mislim na tisto mater, ki s čudežno preciznostjo v mesečnem proračunu preživlja svojo družino, ne da bi si mogla prihraniti nekaj denarja za kakšen priboljšek ali za slučajnosten izdatek. Mislim na vse tiste tisoče in tisoče, ki morajo letošnjo hudo zimo preživeti v vojni, na fronti ali evakuirani, daleč od svojih domov, ali pa v podzemeljskih zakloniščih. In naposled mislim tudi na nas vse, ki nas je današnji negotovi, težavni čas oropal za tisto zanesljivost v življenju, ki jo tako zelo potrebujemo, če si hočemo predstavljati svojo bodočnost, če hočemo živeti načrtno, hoditi po poti, ki naj nas vodi naravnost do cilja. Danes je življenje tudi v nevtralnih državah težko, saj mora biti vsak državljan sleherni trenutek pripravljen, žrtvovati svoje osebno življenje v korist skupnosti. Tragično je namreč to, da je zdaj nemogoče delati načrte za daljšo dobo, da prav zaradi izrednih razmer živimo provizorno, od danes do jutri. In tako je tudi v deželah, ki jih še ni zajela vojna, postalo življenje nenaravno in za dolgo dobo posamezniku in družbi škodljivo.

Iz vsega srca si moramo želeti mir, ne samo da preneha krvaveti toliko ljudi zunaj naših meja, temveč tudi zato, da se življenje po vsem svetu normalizira, ustali, zato, da bomo spet jasno videli, kaj je pred nami, da bomo znali ločiti, kaj je pravica in kaj krivica. Mislim, da najlepše zaključim svoje želje z željo nas vseh: da bi novo leto prineslo izmučenemu človeštvu trajen, pravičen mir! **Saška**

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Zelenjavna juha, pražen krompir, solata. Zvečer: Čaj, potica.

Petek: Fižolova juha, rozinovi štruklji. Zvečer: Polenta, mleko.

Sobota: Goveja juha z rižem, krompirjevi rogljički, solata. Zvečer: Govedina od kosila v solati, kava.

Nedelja: Kruhova juha, sladko zelje, pražen krompir. Zvečer: Vampi.

Ponedeljek: Goveja juha, telečja pečenka, solata. Zvečer: Rižota.

Torek: Gobova juha, sladka repa, krompirjev pire. Zvečer: Ričet.

Sreda: Goveja juha z rezanci, dušen ohrovt, pražen riž. Zvečer: Pljučka.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Gobova juha, nadevena koleraba, sirov zavitek. Zvečer: Vampi s parmskim sirom.

Petek: Ocvrta polenovka, fižol z motovilcem, kompot. Zvečer: Carski praženec, brusnice.

Sobota: Zdrobova juha, pražen ohrovt, zabeljen krompir, cvetača v solati. Zvečer: Nadevene palačinke[1], solata, kompot.

Nedelja: Ragujeva juha, svinjska pečenka, pražen riž, mešana solata, kompot, ponarejen srnin hrbet.[2] Zvečer: Divji zajec z vinsko omako,[3] kruhovi cmoki.

Ponedeljek: Goveja juha z ocvrtim grahom, pečena kokoš, krompirjevi rogljički, mešana solata, kompot, buhtice. Zvečer: Narezek, čaj, potica.

Torek: Pljučka s krompirjem, jabolčni narastek. Zvečer: Goveji zrezki, solata.

Sreda: Goveja juha z rezanci, meseni cmoki,[4] paradižnikova omaka, sadje. Zvečer: Rižota, solata, kompot.

Pojasnila:

[1] **Nadevene palačinke:** Napravimo testo za palačinke brez sladkorja, četrt kile gnjati zrežemo prav drobno, ji primešamo četrt litra kisle smetane, nekaj žlic drobtin in 2 jajci. S to zmesjo namažemo palačinke in jih zlagamo drugo na drugo. Tako zlagamo in namažemo vse palačinke z nadevom, le vrhno namažemo samo s smetano. Vse skupaj denemo v pečico, da se lepo zapeče. Nato jo obrnemo na krožnik in zrežemo na kose.

[2] **Ponarejen srnin hrbet:** 10 dek presnega masla, 3 rumenjake, 12 dek sladkorja in pol zavojčka vanilje penasto zmešamo. Potem dodamo osminko litra mleka, sok polovice limone in 10 dek zmletih lešnikov. Iz treh beljakov naredimo trd sneg in ga zmešamo s 16 dekami moke in polovico zavojčka pecilnega praška. Zmes denemo v dobro namazan in z moko posut model in pečemo v ne prevroči peči tri četrt do eno uro. Ohlajeno oblijemo s čokoladnim ledom in okrasimo z mandlji.

[3] **Divji zajec z vinsko omako:** V posodo zdevljemo različno zrezano zelenjavo: čebulo, korenje, petršiljevo korenino, košček zélene, lavorjev listič in ohrovtov ali cvetačni storžek. Na to zelenjavo položimo mladega nasoljenega in s slanino pretaknjenega zajca, ga polijemo z vročo mastjo in pečemo nekaj časa na sami masti. Ko zelenjava nekoliko zarumeni, prilijemo četrt litra belega vina; ko se posuši, posujemo z belo moko in čez čas prilijemo 2 zajemalki juhe. Ko vse skupaj dobro prevre, zrežemo zajca, ga zložimo na krožnik, precedimo nanj omako in ga denemo na mizo.

[4] **Meseni cmoki:** 1 kilo svežega govejega mesa zmeljemo. Lahko uporabimo tudi ostanke kuhanega mesa. Mesu pridenemo 15 dek namočenega in ožetega kruha, ocvrte čebule, zelenega petršilja, popra, česna, soli in 1 jajce. Z rokami dobro ugnetemo in izoblikujemo za oreh velike cmočke. Cmočke povaljamo v moki in jih ocvremo na masti.

Trobarven športen pulover prekrasnega vzorčka. Nosilki bi ga zavidala marsikakšna dama, njej bi bilo pa prijetno toplo v njem.

Moderen zimski plašč z oprsjem iz kuninega krzna. Iz istega krzna so kakor vrečke veliki žepi. Seveda so pri tako modernem plašču nepogrešljivi prav tako moderni kimono ukrojeni rokavi.

Osem nasvetov za tiste, ki hočejo biti lepe

Nikar ne mislite, da ne morete biti lepi, ker vam narava lepote ni naklonila. Vaša lepota je odvisna samo od vas in od vaše dobre volje, od ničesar drugega. V dobi, kakršna je danes, za mlado dekle ni treba posebno izrazite lepote. Vsako dekle, ki je naravno, uživa sonce in goji šport, je lepo, pa četudi nima najpravilnejših potez na obrazu. Enega samega sovražnika vaše lepote se morate bati; to je debelost. Skoro vsaka ženska je v zrelih letih bolj ali manj nagnjena k debelosti. Prav okrogle oblike jo pa postarajo in ji odvzamejo njeno gibčnost. Preberite teh osem nasvetov za lepoto in bodite prepričani, da boste dosegli uspeh, če se boste po njih ravnali:

Vstajajte zgodaj! Sedem do osem ur spanja vsakemu zdravemu človeku zadostuje.

Če že ne gojite težke in dolge telovadbe, potem telovadite vsako jutro vsaj deset minut.

Ženske navadno rade dobro jedo, potem se pa pritožujejo, da so debele. Napravite takole. Opoldne se najejte po mili volji, zvečer si pa malo pritrgajte, ker bo samo tako vaš želodec ostal zdrav, vi sami boste pa ostali vitki, ker prav večerja človeka najbolj zredi.

Od lepih las in pričeske je zelo veliko odvisno. Lasje lahko napravijo vaš obraz prikupnejši, kakor bi ga morda napravil najmodernejši in najdražji klobuk.

Namesto, da greste dvakrat na teden popoldne v kino ali da cele popoldneve pletete nogavice, obujte čevlje z nizko peto in napravite dolg izprehod.

Nikdar ne spite s šminko na obrazu!

Ne oblačite se po najnovejši modi, če se vam to ne poda. Zavedajte se, da je preprosto oblečena ženska mnogo prikupnejša od nališpane »dame«.

Bodite zmerom veseli, kajti tudi najlepša ženska počasi izgubi svojo lepoto, če je zmerom slabe volje.

Ravnajte se po teh nasvetih in videli boste, da se boste ljudem zdeli lepi. Nihče še ni rekel, da je vitka, prijazna, nasmejana in preprosto oblečena ženska grda.

Pozor na odraščajoča dekleta!

Med bolezni pubertetne dobe pri dekletih spada pred vsem slabokrvnost. Veliko je skrbnih mamic, ki se pritožujejo, da nimajo njihove doraščajoče hčere prav nobenega teka in so pretirano suhe. Takšne bolezni ne smete zdraviti samo na zunaj, temveč jim je treba poiskati tudi notranji, duševni vzrok.

Prav v tej dobi so dekleta silno dojemljiva za razne zunanje vplive, ki jih naberejo po raznih modnih listih in še bolj v kinih. Ko torej povsod vidijo, da so moderne samo vitke ženske, se silno boje, da bodo tudi one v poznejših letih postale preveč rejene. Zato si že v teh letih pritrgavajo hrano od ust, če torej doma povedo, da nimajo teka, čeprav jim iz oči sije lakota, je temu velikokrat vzrok strah pred debelostjo. V tem primeru skušajte dopovedati svoji hčeri, da je veliko pametnejše, če goje vse mogoče vrste športa, kakor pa da jedo limone in se pretirano postijo.

Če se mlada dekleta preveč potijo, je najbolje, da takoj pokličemo na pomoč zdravnika. Takšen prekomeren in zoprno dišeč pot namreč zmerom kaže, da v notranjosti nekaj ni v redu. Ker se telo prav takrat močno razvija, so v nevarnosti posebno pljuča.

PLAČAJTE NAROČNINO!

Monogrami — entei — ažur gumbnice — gumbi — plise fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica nasproti Uniona

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

POZOR! PRIHODNJI TEDEN:

Damska smučarska garnitura

Kuhalni zaboj

Kuhalni zaboj mnogim gospodinjam ne pomeni nič novega. Poznajo ga že dolgo, deloma iz svojih izkušenj, deloma samo iz pripovedovanja. V svetovni vojni 1914—1918 so kuhalni zaboj zelo cenili, pozneje so pa precej pozabili nanj. Zdaj, ko je kurjava tako draga, bo spet prišel v veljavo.

Če kuhamo v kuhalnem zaboju, prihranimo mnogo kurjave in tudi časa, ker se jedi v njem skuhajo, ne da bi morali zmerom nanj paziti. Toda novi način kuhanja terja od gospodinje novo razdelitev dela, ker moramo jedi, ki jih hočemo v zaboju skuhati za kosilo, pripraviti že zjutraj.

Jedilnik moramo zato pripraviti že vsak večer za naslednji dan. Zato pa ostane gospodinji dovolj časa v dopoldanskih urah, da se lahko posveti drugemu delu.

KAKO NAREDIMO KUHALNI ZABOJ?

Za kuhalni zabojček ni potreba bogve kakšno znanje; že z majhnimi stroški ga lahko sami naredimo, posebno, če sta mož ali sin količkaj spretna. Za zaboj, dovolj velik za dva lonca, ki stojita drug na drugem ter imata premer 22 cm in sta skupaj visoka 21 cm, potrebujemo 41 cm visok in 42 cm dolg in širok zaboj. Izolirni prostor mora biti namreč na vseh straneh 10 cm širok. Če nimate nobenega prikladnega zaboja, lahko iz dveh ali treh zabojev naredite zaboj po določenih merah.

Za kuhalni zaboj potrebujemo 20 kaveljčkov, 20 obročkov, 2 zapirača (šarnirja) za pokrov, ključavnico, 1·80 metra 80 cm širokega blaga za prevleko in blazino in pa vrečo lesne volne.

Zaboj najprej na zunaj izdelamo, ga lepo zdrgnemo s steklenim papirjem ali pa poskobljamo. Pokrov dobro pritrdimo s šarnirjem, na sprednji strani pa pritrdimo ključavnico.

Nato pribijemo znotraj kaveljčke na vse štiri strani v enakomernih razdaljah. Kaveljčki morajo biti obrnjeni navzdol. Dno in stene obložimo s časopisnim papirjem, nato napolnimo zaboj z lesno volno in jo močno potlačimo. (Slika 1.) V sredino postavimo lonec, ki ga bomo zmerom uporabljali za kuhanje. Zelo prikladen je približno 21 cm visok lonec, ali pa dva nižja lonca, eden 9, drugi pa 12 cm visok, vsi trije pa z enakim premerom. Okrog lonca tesno nabašemo lesno volno do višine lonca in do višine kaveljčkov. Če vzamemo lonec ven, ostane okrogla odprtina, ki jo olepšamo z lepenko ali pa z blagom. Boljše je, če jo prevlečemo z blagom, ker ga lahko peremo in je zmerom čisto. Zelo dobro se obnese tudi staro blago, kakršno rabimo za žimnice. Novo blago moramo prekuhati, da se nam prevleka ne skrči.

Najprej odrežemo kos blaga v velikosti zabojevega pokrova in dodamo še 2 cm na vsaki strani. Točno v sredino zarišemo obod lonca in dodamo še pol centimetra in izrežemo. Potem odrežemo drug kos blaga v višini 22 centimetrov in tako dolg, da z njim ovijemo lonec, in še 1 cm dodatka. Na robu sešijemo in prišijemo na izrezano okroglino dna.

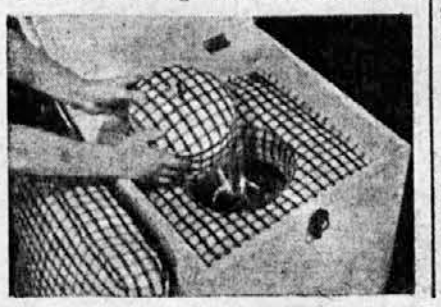

To vrečko prišijemo na prvi kos blaga v odprtino. Okrog tega kosa blaga prišijemo približno 1 cm širok trak. Na trak prišijemo v istih presledkih kakor pribijemo v zaboj kaveljčke, obročke, potisnemo vrečko v odprtino in pripnemo obročke na kaveljčke. (Slika 2.) Delo moramo skrbno in točno narediti, da prevleka dobro pokrije volno in ima lonec dovolj prostora. Potrebujemo še blazino, da z njo lonec pokrijemo. Odrežemo dva kosa blaga iste velikosti kakor je pokrov zaboja, in dodamo še 1 cm. Potem odrežemo 12 cm širok kos blaga kakor obod zaboja in še 1 cm. Iz tega sešijemo blazino, pustimo na eni strani odprtino in jo napolnimo z lesno volno, jo lepo razporedimo, da je blazina enakomerno napolnjena. Odprtino sešijemo na roko.

Če sta skledi ali lonca prenizka in ne napolnita odprtine, potrebujemo še majhno okroglo blazinico, da z njo zamašimo praznino med pokrovko in veliko blazino. Naredimo jo iz ostankov blaga. (Slika 3.)

UPORABA KUHALNEGA ZABOJA

Najprej vam moramo povedati, da takšen zaboj najbolj koristi, če kuhamo velike količine jedi. Za gospodinjstvo manj ko štirih oseb ni priporočljiv.

Jedi pripravimo kakor običajno. Najprej kuhamo na ognju in pustimo zavreti, potem denemo jed v zaboj in jo kuhamo dvakrat toliko časa, kakor če bi jo kuhali na ognjišču.

Na primer: Za lečo potrebujemo po navadi poldrugo uro, da se skuha. Preden jo denemo v zaboj, jo moramo kuhati šestino kuhalne dobe, to je 15 minut. V zaboju jo moramo kuhati dvakrat toliko, to je 2 krat po poldrugo uro, 3 ure. Pokrovka mora lonec natanko pokriti. Velike važnosti je tudi to, da lonec, ko jed zavre, hitro vtaknemo v zaboj, ga čim hitreje pokrijemo z blazino in zapremo.

Vpliv nikotina na srce

Tobak je za mnoge ljudi najprijetnejše razvedrilo, sredstvo za pomirjenje živcev in za nekatere tudi življenjska potreba. Toda kakor vse na svetu, lahko tudi škoduje, če ga preveč uživamo. Človeštvo ne bi bilo po mnenju strokovnjakov nič bolj zdravo, če bi se odpovedalo tobaku. Tobak, ki ga uživa v primerni količini zdrav človek, mu prav nič ne škoduje.

Toda na svetu so ljudje, ki jim tudi primerna količina tobaka škoduje. To so malokrvni ljudje, slabe in bolehne osebe, jetični, ljudje s slabimi pljuči in bolnim grlom, ljudje, ki trpe na želodcu in živcih. Takšnim ljudem je vsako pretirano uživanje tobaka lahko tudi življenjsko nevarno.

Pretirano kajenje lahko škoduje tudi zdravemu človeku. V še tako zdravem organizmu je neka slaba točka, nekoliko manj odporen organ, ki podleže preveliki količini nikotina in tako pride do zastrupljenja z nikotinom.

Kaj je prav za prav zastrupitev z nikotinom? To je zelo huda in nevarna bolezen. Ni pa, kakor nekateri mislijo, neozdravljiva in ne smrtnonevarna.

Zdravljenje zastrupitve z nikotinom je zelo preprosto in bolniku lahko zdravnik, ki je kolikor toliko izkušen, hitro in lahko pomaga.

Kadar govorimo o zastrupitvi z nikotinom, si moramo biti najprej na jasnem o vplivu, ki ga ima nikotin na različne organe: srce, pljuča in prebavne organe.

Srce, najvažnejši del našega telesa, ima svoj avtonomni živec in še enega, ki njegovo delo zavlačuje. Ta živec, ki ga imenujejo »vagus«, pazi na srčni motor, da prehitro ne deluje. Vagus opominja človeka, da je treba srcu prizanašati, in ta opomin pri zdravem človeku še zaleže.

Če pride nikotin v večji količini v stik z vagusom, je povsem razumljivo, da bo razdraženi živec pokazal, pod vplivom nikotina večjo dejavnost; to pa pomeni, da se bo srce večkrat in pogosteje ustavljalo in oviralo v utripanju. Takrat že lahko govorimo o lahnem zastrupljenju z nikotinom.

V težjih primerih nikotin vagusa ne draži, temveč ga zaustavlja, zaradi česar njegova funkcija preneha. Srce tako nima svoje normalne zavore in prične hitreje utripati. Delo srca se včasih tako stopnjuje, da ima lahko za posledico tudi življenjsko katastrofo.

Nega nosu

Malo je ljudi, ki bi imeli pravilen nos, posebno kar se notranjega ustroja tiče. Ker je nos tisti del obraza, po katerem najlaže spoznamo človekovo raso, in je poleg tega tudi dihalni organ, moramo nanj posebno paziti.

Že otroke moramo navaditi, da ne vrtajo s prsti po nosu, ker je to prav nevarna navada in pogosto povzroča infekcije. Če otrok pogosto vrta s prstom po nosu, dobi nos prav kmalu grdo obliko, ki lahko skazi ves obraz. Prav tako bi morale matere otroke navaditi, da si usekujejo vsako nosnico posebej in vselej brez pritiska. To je važno posebno takrat, ko je otrok nahoden. Če se namreč otrok usekuje s pritiskom, lahko sluz prodre v srednje uho in tam povzroči nevarna vnetja, ki jih včasih zdravnik lahko ozdravi samo z operacijo.

Nekateri ljudje imajo navado, da čitajo ležeč na trebuhu. To je najslabše, kar morete storiti za nos. V takšnem položaju namreč postane nos rdeč in zabuhel. Prav tako je zelo nezdravo za nos, če ga pogosto gnetemo in po njem vrtamo.

V družbi je človeku dostikrat nerodno, če mora kihati. To nerodnost lahko začasno odpravite, če z dvema prstoma močno stisnete vrh nosa, torej prostor med obema očesoma. Prav tako v tem primeru pomaga, če se z jezikom močno dotaknemo neba v ustih.

Takoj ko čutite, da težko dihate, pojdite k zdravniku. Polipi in različni drugi izrastki v nosni votlini se dajo pravočasno pri otrocih z lahkoto odpraviti, če se pa bolezen zastara, povzroča včasih velike nevšečnosti. Poleg tega se otrok, ki ne more pravilno dihati, tudi sicer slabo počuti in se ne razvija pravilno. Kot posledica tega navadno nastopi glavobol, migrena, nespečnost, smrčanje in rdeč nos.

Posebno nevarno je puliti iz nosa dlačice. Če vas že motijo, pojdite k zdravniku, ker se sicer prav lahko okužite. Tudi razširjenih znojnic in mozoljev na nosu nikar ne iztiskajte sami. Nos je veliko bolj občutljiv kakor druga mesta na obrazu. Če boste torej iztiskali mozolje, si prav lahko za vse življenje nakopljete rdečico nosu. Odpraviti jo je potem zelo težko.

Smrčanje je za vsakogar neprijetno, posebno pa še za lepo in mlado žensko. Vzrok smrčanja je največkrat kroničen prehlad in tedaj je najbolje, da gremo k zdravniku. Včasih je vzrok smrčanja tudi prepoln želodec, neprezračena soba ali pa ležanje na levi strani telesa. Če vas smrčanje vašega sostanovalca moti, poskusite narahlo poživžgavati, navadno bo potem vaš sosed nehal smrčati; kar je pa glavno, ne bo se prebudil.

Preprosta, a nad vse elegantna damska večerna obleka. Narejena je iz črne težke svile. Posebno učinkovita je dolga bluza, podobna kazaški, vezena z zlato nitjo. Prav vezenje preprosto obleko učinkovito poživi.

Za nego lica in rok
rabite
BENKOVO POMADO
in
VIOLETTE-KREMO!
Lekarna pri sv. Trojici
F. pl. BENKO, ZEMUN
Odobreno S. Br. 8332/1937 i S. Br. 859/1937

Osvežite se!

Zvečer pridete utrujeni iz službe domov. Nameravate še ven, na zabavo, v gledališče ali kam drugam. Kaj storiti?

Najprej poskrbite, da vas pol ure ne bo nihče motil. Posvetite teh 30 minut sama sebi.

Vzemite dve večji posodi in ju napolnite eno z mrzlo, drugo pa s toplo vodo. V mrzlo vodo vsujte žlico kuhinjske soli. Pet minut izmenično kopajte noge, najprej v hladni in potem v vroči vodi.

Potem vzemite večji kos vate in jo namočite v borovo vodo. Vato si denite na oči in popolnoma mirno ležite. Noge nekoliko privzdignite. Pred vsem se pa potrudite, da takrat ne boste ničesar premišljevali.

Šminko boste najbolje odstranili, če si sami napravite domačo kremo. Navadno svinjsko mast raztopite in jo pustite shladiti. Ohlajeno dobro premešajte in kanite vanjo nekaj kapljic limonovega soka.

Če so vaši komolci grdi in zgrbančeni, ker veliko sedite za pisalno mizo, jih za nekoliko trenutkov vtaknite v dve polovici limone. Roke zdrgnite z mandljevimi otrobi, da bodo postale gladke in bele.

Ostane vam še zmerom dovolj časa, da se oblečete, počešete in nalepotičite. Videli boste, da boste sami presenečeni, ko se boste po tej tako preprosti negi, počutili sveže, dobre volje in kakor prerojene.

Porabni nasveti

Izborno lepilo za linolej dobimo, če na ognju raztopimo 20 gr kolofonije. Ko je raztopljena, ji dodamo 5 gr alkohola in 3 gr ricinovega olja. Vso to zmes moramo dobro mešati, dokler se ne shladi.

Kadar iztepate preproge, največkrat grešite. Preprog ne smete nikdar iztepati s palico na pravi strani, temveč na narobni strani. Samo ta način je pravilen, ker se tako prah iz globine tkiva odstrani in hkrati varujete tudi preprogo samo. Ko ste prah iztepli, izščetkajte preprogo s ščetko, ki jo vlečete tako, kakor leži dlaka niti.

ELITNA KONFEKCIJA
Mašek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

ŠAH

Problem št. 100

Sestavil Adolf Bayersdorfer (1902.)

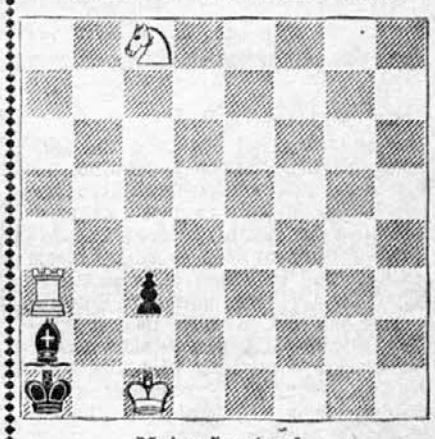

Mat v 5 potezah (B 53)

*

Iz uredništva. Prijatelji naše šahovske rubrike iz Šent Ilja v Slovenskih goricah so nam sporočili, da je problem št. 95 napačen. Na potezo Dd4 navajajo odgovor d7×e6! Pritrditi jim moramo — komponist te poteze ni predvideval.

Isti šahisti trdijo, da je Abramovič igral nasproti Richterju (Druž. tednik št. 51) slabo. Res je — prav zato je tako naglo izgubil. Nikakor pa ne drži, da bi beli na potezo D×Sf6 izgubil. Sledilo bi namreč: 23. g×f6 Kg8, 24. L×f5 g×f5. 26. Dg1 šah in mat v dveh potezah. Ali pa 24. L×f5 S×f6. 25. L×c8 in dobi.

Veliki napadalec Morphy

Sredi preteklega stoletja je na šahovskem nebu sijala zvezda, ki je zatemnila vse ostale. Mladi Američan Paul Morphy je bil največji šahist svojega časa in je vse svoje nasprotnike gladko premagal. Bilo je to v klasični dobi šaha. V naslednem nekaj primerov Morphyjeve igre.

Gambit s skakačem: beli Morphy (brez Ta1), črni Perrin (Newyork 1857.). 1. e4 e5, 2. f4 e×f4. 3. Sf3 d5, 4. e×d5 D×d5, 5. Sc3 De6 šah, 6. Kf2 Df6, 7. Lc4, c6, 8. Se4 Df5. 9. Te1 Le6. 10. d4 Le7, 11. Sfg5 Sd7?, 12. S×f7 Sf6, 13. Sfd6 šah Kf8, 14. S×f5 S×e4 šah, 15. T×e4 L×f5, 16. Dh5 g6, 17. Dh6 šah Ke8, 18. T×e7 šah K×e7, 19. Dg7 šah Kd6. 20. L×f4 šah S=5 21. L×e5 mat.

Philidorjev gambit: beli Morphy, črni Meek (Mobile 1855.). 1. e4 e5. 2. f4 e×f4, 3. Sf3. g5, 4. Lc4 Lg7. 5. h4 g4? 6. Sg5 Sh6, 7. d4 f6? 8. L×f4 f×g5 9. L×g5 Lf6, 10. Dd2 L×g5, 11. h×g5 Sf7. 12. L×f7 šah K×f7, 13. Df4 šah Kg8, 14. o—o De7, 15. Sc3 c6, 16. Tae1 c×d5. 17. S×d5 c×d5. 18. e×d5, in kmalu mat.

Muzio-Polerijev gambit: beli Morphy (brez Sb1), črni amater (Newyork 1857.). 1. e4 e5, 2. f4 e×f. 3. Sf3 g5, 4. Lc4 g4, 5. d4 g×f. 6. 0—0 Lh6? (d5), 7. D×f3 Sc6, 8. L×f7 šah K×f7. 9. Dh5 šah Kg7, 10. L×f4 L×f4, 11. T×f4 Sh6. 12. Taf1 De8, 13. Dh4 d6, 14. Df6 šah Kg8 15. D×h6 Ld7, 16. Tf3 Se7, 17. h4 Sg6, 18. h5 Lg4, 19. h×g h×g, 20. Tf8 šah D×f8. 21. T×f8 šah T×f8, 22. D×g6 mat.

Rešitve ni bilo

Iz partije Snosko-Borovski—Price (Ramsgate 1929.)

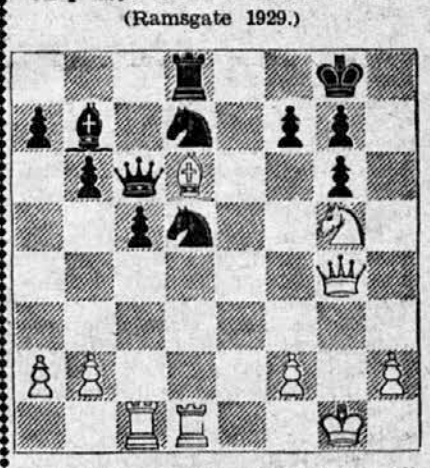

25. Dg4—h3! (ne gre Lg3 zaradi Se3!) Dc6×d6, 26. Dh3—h7 šah Kg8—f3. 27. Td1—e1! Sd7—e5 (ako Sd7—f6, potlej 28. Dh8 šah in Sh7 mat), 28. Te1×e5! Dd6×e5 29. Dh7—h8 šah Kf8—e7. 30. Dh8×d8 šah! Ke7×d8. 31. Sg5×f7 šah Kd8—e7, 32. Sf7×e5 in je dobil.

Rešitev problema št. 98

1. Db4—b8 kar koli
2. Db8—c8, e8, b5, d6 ali Td5 mat.

Rešitev problema št. 99

1. Ld7—a4 c5—c4
2. Dg3—f2 kar koli
3. Df2—f3 (f5) ali Lc2 mat
1. . . . . Ke4—f5
2. La4—c2 šah Kf5—e6
3. Dg3—g8 mat
1. . . . . Ke4—d5
2. Dg3—g4 c5—c4
3. Dg4—f5 mat.

LJUBEZENSKI ROMAN MLADEGA DEKLETA

NA RAZPOTJU

NAPISALA ANNY PANHUYSOVA

PREVEDLA K. N.

36. nadaljevanje

A o tem si ni bil čisto na jasnem. Mislil si je, če je Sabina res v njegov prid otroka nekoliko zanemarila, je bilo to prav za prav pravilno in samo po sebi razumljivo. V njenem srcu je moral imeti mesto pred otrokom tistega tujca, čigar žena je bila samo po imenu.

To, kar se je bilo danes zgodilo, je občutil kakor udarec usode.

Segel je v žep, da bi prižgal cigareto. Hotel si je pomiriti živce. Sabina se mu je zelo smilila in sram ga je bilo, da je samo nase mislil. Dosti bolj je trpela kakor on in njegova dolžnost je bila, da samoljubje pusti ob strani in misli samo na to, kako ji pomagati, ji stati ob strani in jo tolažiti.

Saj jo je vendar neskončno ljubil.

Še zmerom je podzavestno brskal po žepih, a svoje cigaretnice ni našel. Naposled se je spomnil, da jo je bil pustil na neki mizici v jedilnici. Stopil je ponjo, misleč, da Robert Tann še ne spi.

V jedilnici je še gorela luč. Stopil je čisto tiho in videl, kako je bil Robert Tann zleknjen na divanu in spal. Previdno je nekaj korakov stopil proti njemu in — in ob pogledu nanj se je neznansko prestrašil. Komaj se je zadržal, da ni na glas zakričal.

Bog nebeški! Mož na divanu, s skuštranimi lasmi, s potezami v obrazu, ki so bile od preizkušenj hudo razorane, ni bil nihče drug kakor potepuh iz predmestnega gozda. Mož z vrvjo! Takšen, kakršen je bil Robert Tann ta trenutek, ni bil prav nič dvomljiva slika. Prav tako je ležal takrat v predmestnem gozdu, z vrvjo čez levo roko. Egon je pridržal dih.

Torej je bil potepuh le Sabinin oče. Takoj si je bil na jasnem, da ni bil nihče drug kakor Robert Tann tisti, ki mu je bil iz Prage poslal dvajset tisočakov. Priznati mu je moral, da zadeve ni napačno izvedel.

Ležal je pred njim, čisto blizu njega, tisti, ki se mu ima zahvaliti za najhujše dni, ki jih je bil moral prebiti v svojem življenju. Pridušen glas se mu je izvil iz prsi in je udaril na Tannovo uho. Planil je pokonci, pogledal Egona v oči in ga vprašal:

»Kaj je? Ali je morda zunaj potrkalo ali pozvonilo? Preslišal sem. Nisem bil čisto tukaj s svojimi mislimi.«

»Kje si pa bil s svojimi mislimi? Morda v predmestnem gozdu, kjer je lahkomiselnež in zaljubljenec izgubil dvajset tujih tisočakov in ki jih je bil našel potepuh, ki ni našel več poti ne naprej ne nazaj? Ali nato misliš?« je podsmehljivo zabolščal vanj Egon.

Robert Tann se je neznansko prestrašil. Takoj je razumel, da je zdaj prišel trenutek, o katerem je mislil, da mu je za zmerom prizanešen.

Kljub temu se je pa potajil in dejal:

»Čudno govoriš, Egon. Pojdi rajši spat. Preveč si razburjen, tvoji živci so prenapeti.«

»Motiš se,« mu je zabrusil Egon in mu začel dokazovati in zatrjevati to, kar je bil pravkar odkril. Robert Tann ga je hotel prekiniti, a Egon mu ni dal spregovoriti. Razdražen je dejal:

»Kako sem mogel sploh dvomiti? Nikoli ne boš mogel popraviti, kar si mi žalega storil.« Robert Tann je zašepetal:

»Bodi, za božjo voljo, tiho. Pomisli, da bi Sabina utegnila kaj slišati. Saj veš, da ljubi svojega očeta in ravno zdaj že dovolj trpi. Ne smemo ji še več trpljenja naložiti. In če hočeš z menoj govoriti, pojdi z menoj v mojo delovno sobo, da naju Sabina ne bo mogla slišati.«

In res sta odšla. Tann je Egona pozval, naj sede čim bliže k njemu, da bo lahko čim tiše govoril. Tann je sklonil glavo. In kakor obtoženec je sedel pred Egonom ter odsekano in pobito pripovedoval, kako ga je po desetih izgubljenih letih v tujini gnalo v domovino k ženi in otroku. Pripovedoval je, kako je že blizu cilja izgubil pogum, da bi se kot premaganec, kot propal človek pokazal svoji ljubljeni ženi in otroku, in se je odločil za samomor. In povedal je tudi, kako se je zgodilo zadnje, kako se je pripetil čudež. Kajti svojo najdbo denarja je neprestano imenoval čudež. Končal je z besedami:

»In ali ni bil res čudež? Kakor da bi bil nalašč zame ležal denar pred menoj, denar, ki mi je prikrbel zanesljivo rešitev iz vsega gorja?«

Proseče je pogledal Egona.

»In kaj misliš, kako mi je bilo pri srcu, ko sem izvedel, kakšen je bil prav za prav ta čudež? Ko sem slišal, kakšno tragedijo je doživela moja ljubljena hči? Bil sem najsrečnejši človek in sem mislil, da bom s tem, da bom vrnil denar, napravil konec žalostni komediji. To je bila pa žal le velika zmota. In zdaj mi je huje pri srcu kakor takrat, ko sem se nameraval obesiti. Verjemi mi.«

»Ne morem imeti sočutja s človekom, ki mi je uničil življenjsko srečo,« ga je ostro zavrnil Egon.

»Tudi zaradi Sabine ne?« je poprosil Tann.

»To nima nobenega opravka s Sabino,« ga je zavrnil Egon. »Kar se je bilo zgodilo, se tiče samo naju in nikogar drugega. Sabina b dala meni prav in bo svojega očeta zaničevala, kakor ga jaz zaničujem.« Tann je še bolj prebledel.

»Sabina me ljubi,« je mirno dejal. »Nekaj strašnega ji boš storil, če ji boš razkrinkal njenega očeta. In čemu sploh? Pred ljudmi si popolnoma opravičen, tvoje dobro ime je neomadeževano kakor poprej.« — trpko se je nasmehnil — »kakor poprej, ko se še ni bil zgodil čudež. Kaj prav za prav še hočeš?«

»Sovražim te, ker sem moral toliko trpeti zaradi tebe. Sovražim te, ker si lagal in sleparil na moj rovaš. In ko postane Sabina moja žena, ne sme biti nobene skupnosti več med nami.« S skoraj hripavim glasom je nadaljeval: »Naknadno prideš pred sodnika, kakor zaslužiš, a Sabini bom povedal resnico. Vedeti mora, kdo je v bistvu krivec najine nesreče, da bi se bila skoraj za zmerom ločila. In če to že ve, bom od nje zahteval, da meni na ljubo zapusti svojega očeta. To naj bo tvoja kazen.«

»Če to storiš, postaneš najbolj surov izmed surovih,« je naspol kriče izdavil iz sebe Robert Tann. »Na vsem širnem svetu ne bo potlej prav nobenega hudobnejšega človeka, kakor si ti.«

Roteče je dvignil roke:

»Če imaš srce, pomisli, da bi mi s Sabino vzel najdragocenejše in najljubše, kar me veže na to življenje. Res je, da sem nekoč v tujini na ženo in otroka že skoraj pozabil; a tam tudi živel nisem, temveč samo životaril. Ko sem se pa spet vrnil, sem šele razumel, koliko sreče in ljubezni sem bil s tem zamudil. Sabina, moja ljubljena Sabina, je moje božanstvo. Če bi ukazala, naj grem še enkrat v tujino in se tam novih deset let pokorim, bi takoj odšel. A ne sme me videti ponižanega! In prav zato mi je. Ne za mojo upapolno bodočnost, ne za mojo kariero. Moja žena ve vse, samo moj otrok ne sme izvedeti, da je bil njen oče mož z vrvjo. Ko bi vedel, da moja Sabina tega ne bo nikoli izvedela, bi lahko to novico vsemu svetu zakričal na uho.«

Egon se je nasmehnil. Bil je trpek, rezek nasmeh, nasmeh brez usmiljenja.

»Svetu ni treba vedeti za tvoje sleparije; samo Sabina naj izve, Sabina, ki je nosila tvoje ime. Samo ona naj izve resnico, kajti nobene skupnosti ne trpim med svojo bodočo ženo in komediantom in sleparjem, kakršen si ti.«

»Potlej ti bom za molk plačal najvišjo ceno, ki ti jo morem plačati. Daj mi časa, da vse uredim in neopazno bom izginil iz življenja.«

Egon je zmajal z glavo:

»To bi bilo preveč komodno zate, cena je prenizka. Kakor izobčenec sem odšel iz domovine, in ker nisem imel denarja, sem izkoristil priložnost, ki bi me bila kmalu stala življenje. Kot brezposelni, odvisen od usmiljenja dveh ubogih žensk, sem se potikal po Barceloni in neprestano sem imel pred očmi misel, da sem Sabino za zmerom izgubil. In zato mora izvedeti, komu se moram za vse to zahvaliti.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd Pere, suši, monga in lika domače perilo Parno čisti posteljno perje in pub

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

Sovraži te naj tako, kakor te jaz sovražim. Kot moja žena naj nima več očeta.«

»Moja Sabina me morebiti niti sovražila ne bo,« je tiho dejal Robert Tann sam pri sebi. »A ne sme me videti tako globoko v prahu, za to gre. Njen oče sem, spoštuje me, ponosna je name, to vem. Ne bi prenesel tega, da bi me na lepem videla pred seboj tako ponižanega. Če ti ni dovolj veliko plačilo moje življenje, potlej samo pomisli, kakšno bolečino boš s tem prizadejal Sabini in ravno zdaj, ko že tako in tako dovolj trpi, ker ji je otrok izginil.«

»Sabina mora izvedeti resnico!« je zakričal Egon v svojem razburjenju.

»Za božjo voljo,« ga je poprosil Tann, »Sabina bi te utegnila slišati.«

»Naj le sliši,« je odvrnil Egon, »vseeno je, če danes izve resnico ali jutri. Čimprej to zadevo razčistimo, tem bolje.«

»Imej vendar usmiljenje z menoj,« je moledoval Tann, a v njegovem glasu ni bilo več upanja. Egon ga je nahrulil:

»Prosjačenja ne maram več slišati. Med nama ni nobene poravnave.«

Takrat so se vrata sunkovito odprla in pred njima je stala — Sabina.

Njen obraz je bil bel kakor kreda in v njenih očeh je vročično blestelo, ko je s trepetajočim glasom spregovorila:

»Stala sem nekaj minut pred vrati in sem vse slišala.«

Robert Tann je zlezel v dve gubi. Zdaj je pač za zmerom izgubil svojega ljubljenega otroka, zdaj se mu je bližala najtrpkejša ura njegovega življenja!

Komaj si je upal dihati. Egon ji je hitro stopil naproti in ji ponudil desnico.

»Zelo žal mi je, Sabina, da moraš tudi to bolečino pretrpeti, a moja ljubezen te bo odškodovala za izgubo tvojega očeta.«

Sabina je spregledala njegovo desnico.

»Mislim, Egon, da me popolnoma napačno sodiš, sicer bi lahko vedel, da svojega očeta nikoli ne zatajim. Nobenega vzroka nimam zato. Kajpak sem se hudo prestrašila, ko sem slišala resnico, a oče ni storil ničesar takšnega, kar bi mu odtegnilo mojo ljubezen. Človeško je njegovo dejanje popolnoma opravičljivo in odpustljivo.«

Strmo ga je pogledala:

»Če bi bil ti na njegovem mestu, bi gotovo prav tako ravnal. Svojega očeta sem tako vzljubila, kakor more samo hvaležna hči ljubiti svojega očeta. Midva sva se pa kljub vsemu na srečo spet našla, zato pusti preteklost počivati in pozabi.«

Egon je s široko razprtimi očmi strmel v Sabino. Svojim ušesom ni mogel verjeti tega, kar je bil slišal.

»Premislil dobro, kaj sem pretrpel po njegovi krivdi.«

»Ponavljam, Egon, da stojim na očetovi strani, in ker midva, kakor si mi zadnji čas pogosto zatrjeval, spadava skupaj, moraš misliti tako kakor jaz.«

Egona je ob teh besedah spet pograbila tista besnost, ki mu je že pogosto škodovala. Tista besnost, s katero je bil Sabino pahnil od sebe, ko ga je obiskala v preiskovalnem zaporu. Tista besnost, ki ga je bila pognala iz domovine.

»Še v svetem pismu stoji, da se mora žena pokoriti svojemu možu. Tvoje mesto je pri meni.« Pri teh besedah jo je trdno prijel za roko, hoteč jo potegniti k sebi. A odtegnila se mu je in stopila k svojemu očetu. Tann je bil doslej nem in skljucen kakor obtoženec, ko je pa videl svojo hčer ob sebi, je s prisrčnim hvaležnim pogledom pobožal svojo Sabino. Ganjen je dejal:

»Otrok moj, tega nisem zaslužil, da si tako dobra, predobra z menoj. Nobenih težav ne smeš imeti v svoji ljubezni. Ker veš za resnico in me zato ne zaničuješ, sem neizmerno srečen. Če pa Egon zahteva, da ni odslej nobene zveze več med nama, pojdi z njim, pusti me. Svetujem ti zato, ker ga ljubiš.«

»Ne! Egon mora tako misliti kakor jaz,« je vztrajala Sabina.

»Tega pa ne storim,« je poskočil Egon in v njegovih očeh se je preteče zabliskalo. »Ti pripadaš meni in dam ti na izbiro: ali tvojega očeta zate ni več na svetu...« za trenutek je pomislil, potlej pa nadaljeval: »ali pa odidem in najini poti se za zmerom ločita.«

»Za božjo voljo!« je vzkliknil Tann osupel. Prijel je Sabino za roko in jo hotel odvesti k Egonu. Sabina se je pa branila in je za korak odstopila.

»Tvoja ljubezen je spet tako majhna, Egon, tako majhna, kakor je že nekoč bila. Premisli, kaj govoriš, premisli v miru, preden naju znova pahneš v nesrečo.«

Srd nad tem, da je zadel na odpor, ki ga ni pričakoval, se je polastil Egona.

»Nimam kaj premišljevati. Ti izberi med menoj in svojim očetom.« Tann je poprosil svojo hčer, naj svoje sreče nikar ne stavi na kocko, a Sabina je trepetaje odgovorila:

»Nikoli ne bi mogla biti srečna ob Egonu, če bi bila pri njem naroval tvoje in materine sreče. Kajti mati bo zmerom in povsod s teboj. Ostati hočem pri svojih starših.«

»Če je tako, potlej takoj odidem, niti minuto nočem več ostati tukaj. Kje v Berlinu stanujem, veš. Še dva dni ostanem tam, preden odpotujem. Če se boš premislila, me lahko poiščeš.«

Molče je odšel v tujsko sobo. Zbral je svoje stvari in takoj nato brez slovesa zapustil Tannovo hišo.

Ko je bil na ulici, se je še ozrl, če se morda Sabina ni premislila in bo pritekla za njim. Zaman. Ulica je bila popolnoma prazna in okna Tannove hiše so bila zastrta.

Šele ko je bil v vlaku in je v istem kupeju sedela neka gospa s svojim malčkom, se je spomnil male Lotice. Prestrašil se je. Na otroka je bil že čisto pozabil. Njegov doživljaj mu je bil preveč važen. Niti besedice ni bil spregovoril več o tem s Sabino, niti besedice tolažbe ji ni bil izrekel pri odhodu.

A potlej se je spet spomnil Roberta Tanna in spet se ga je polotila jeza. Vse se mu je zdelo neznatno proti temu, kar mu je bil storil ta mož. Če je storil to namenoma ali ne, to mu je bilo vseeno. In če Sabina ne pride za njim in ga ne poprosi, potlej so njegove najlepše sanje splavale po vodi!

XXXIX.

Mala Lotica je v Loninem stanovanju tisto jutro spala do devete ure zjutraj.

»Zakaj ne greš na delo?« jo je vprašala Ilza Webrova, ko je Lona po zajtrku obsedela za mizo.

»Zato, ker hočem Lotico obvarovati tvojih zaušnic.«

»No, meni je prav, če si lahko privoščiš razkošje nekaj dni dopusta zaradi tako nepomembne reči. Sicer pa otroka čez tri ali štiri dni odpeljem in potlej ne veš, kako se ji bo godilo.«

»Ali hočeš s tem reči, da se otroku tam, kamor ga misliš peljati, ne bo dobro godilo?«

Ilza je malomarno zmignila z rameni:

»Kaj vem! Sicer ti mora biti pa to prav tako vseeno kakor meni. Saj je umirajoči grof ni tebi zaupal, temveč manekenki.« Spet je hotela s preizkušenimi besedami Loni zbuditi sovraštvo do manekenke. Naposled je odšla, češ da ima v mestu nekaj opravkov.

Lona je bila vesela, da se je je iznebila, kajti svoje »nove prijateljice« je imela že več ko dovolj. Preden je pa odšla, je Ilza Loni zabičala, da otroka ne sme nihče slišati ali videti, ker bi to utegnilo imeti zanju neugodne posledice.

Ko se je mala Lotica prebudila, je hotela spet k starim staršem in Lona jo je komaj potolažila in pregovorila, češ da prideta dedek in babica sama ponjo. Potlej jo je Lona umila, oblekla in počesala in ji pripravila zajtrk. Vmes sta prijateljsko čebljali. Mala Lotica je namreč pri sleherni priložnosti omenila novo mamico, pripovedovala je, kako jo obleče, počeše in tako dalje. Naposled jo je Lona vprašala, ali je nova mamica dobra z njo.

Otrokov obrazek se je razjasnil:

»Oh, in še kako! Vse stori, kar hočem, in pogosto me poljublja in ljubkuje in se igra z menoj, zelo rada jo imam.«

Dalje prihodnjič

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat **važnejše od hrane!**

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim češče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

HUMOR

ANEKDOTE

Milo za drago

»Sovražnika moramo uničiti z njegovim lastnim orožjem!«

»Že, že, toda kako boste pičili oso ali komarja?«

Uganil je

»Ali veš, kaj mi je včeraj Mira odgovorila na mojo ženitveno ponudbo?«

»Ne.«

»Vraga, kako si mogel to tako hitro uganiti?«

Vzgoja

Oče: »Gotovo si ti, Peter, naučil papigo teh grdih izrazov!«

Peter: »Ne, oče, zmerom sem ji pripovedoval tisto, česar ne sme govoriti.«

Prirodopis

Mala Minka je na počitnicah pri svoji babici. Na velikem babičinem vrtu prvič v svojem mladem življenju zagleda pava. Vsa razburjena priteče v hišo:

»Babica, pojdi hitro in poglej, neka kokoš se je razcvetela!«

Stenografija

»Ali znate stenografijo?«

»Znam, toda samo govoriti, ne pa pisati.«

Doslovno

Vlak se ustavi na majhni postaji Bogu za hrbtom. Iz nekega okna pomoli glavo zdolgočasen potnik in pokliče fantiča, ki stoji ob progi:

»Pobič, pridi sem. Tu imaš deset dinarjev, kupi mi žemljo s slanino, eno kupi sebi, ostalih šest dinarjev mi pa prinesi nazaj!«

Ko se je vlak že premikal, priteče fantič: upehan in pomoli potniku osem dinarjev, rekoč: »Imeli so samo eno žemljo!«

Vprašanje in odgovor

»Kaj je menica?«

»Menica je kos papirja, na katerem je podpisan en modrijan in — po navadi — dva bedaka!«

Iz otroških ust

»Očka, zakaj si pa Indijanci mažejo obraz z barvami?«

»Preden gredo v boj, si ga namažejo, da se jih sovražnik bolj boji.«

Drugi dan priteče mali ves razburjen v očetovo sobo: »Očka, pazi se, mama gre v boj!«

Pri izpitu

Kandidat stoji pred izpitno komisijo. Na prvi pogled se vidi, da je čisto nepripravljen, da ga pa profesor vendar hoče potegniti iz zadrege. Vendar kandidat ne zna odgovoriti prav na nobeno še tako preprosto vprašanje. Profesor že ne ve več, kaj naj bi ga vprašal. Naposled se spomni:

»Povejte nam, kdo je odkril Ameriko?«

Molk.

»Ne veste, kdo je odkril Ameriko?«

»Prosim, ne.«

»Krištof Kolumb.« razjarjeno zakriči profesor, ko mu je potrpljenje naposled pošlo.

Kandidat se obrne in krene proti vratom.

»Hej, počakajte, izpit še ni končan!« se razburi profesor.

»Ali niste, gospod profesor, že poklicali drugega?« se čudi kandidat.

Gaskonjčev dovtip

Nekega dne so Gaskonjcu ukradli konja. Takoj je dal razglasiti po vsem mestu: »Če mi tat takoj ne vrne konja, bom storil tisto, kar je storil moj oče v takšnih okoliščinah.«

Prestrašeni tat je res pripeljal konja v krčmo, kjer je sedel Gaskonjec.

»In kaj je storil vaš oče, ko so mu ukradli konja?« je radovedno vprašal Gaskonjca.

»Eh, vraga, kaj neki je mogel storiti, ko ni imel konja? Odšel je peš!« se odreže prebrisani Gaskonjec.

Pripovedka za otroke XXI. stoletja

»... Živel je grof, ki je bil tako bogat, da je imel polno omaro nakaznic za živila...«

Petrolej na Bližnjem vzhodu

Namesto uvoda:

Glasilo ruske vojske Krasnaja Zvjezda *razpravlja o položaju vojskujočih se držav glede na preskrbo s tekočim gorivom. List ugotavlja, da nobena vojskujoča se velesila ne pridobi sama zadosti petróleja. Anglija je zato odvisna od prevoza pet oleja po morju. Mnoge angleške petrolejske ladje, poškodovane v pomorski vojni, so že popravljene in zalaganje Anglije s petrolejem nikakor ni prenehalo. Nemčija si pomaga s produciranjem umetnega bencina, delno pa tudi z zalogami, ki jih je dobila v zasedenih deželah. Težavnejši je problem za Italijo. Vzhodne Afrike Italija skoraj sploh ne more zalagati s petrólejem, ker obvladujejo Angleži vse prometne zveze. Italija sama je pa navezana v glavnem na dobave iz Romunije. Oskrba s tekočim gorivom bo postala še važnejši problem, če se bodo vojne operacije razširile. Prav zato so bencinska skladišča, rafinerije itd. najvažnejši cilji angleških letalskih napadov. Čim dalje bo vojna trajala, tem večje bodo postale vojaške operacije in tem težavnejša bo preskrba s petrólejem.*

Jutro, 29. dec.

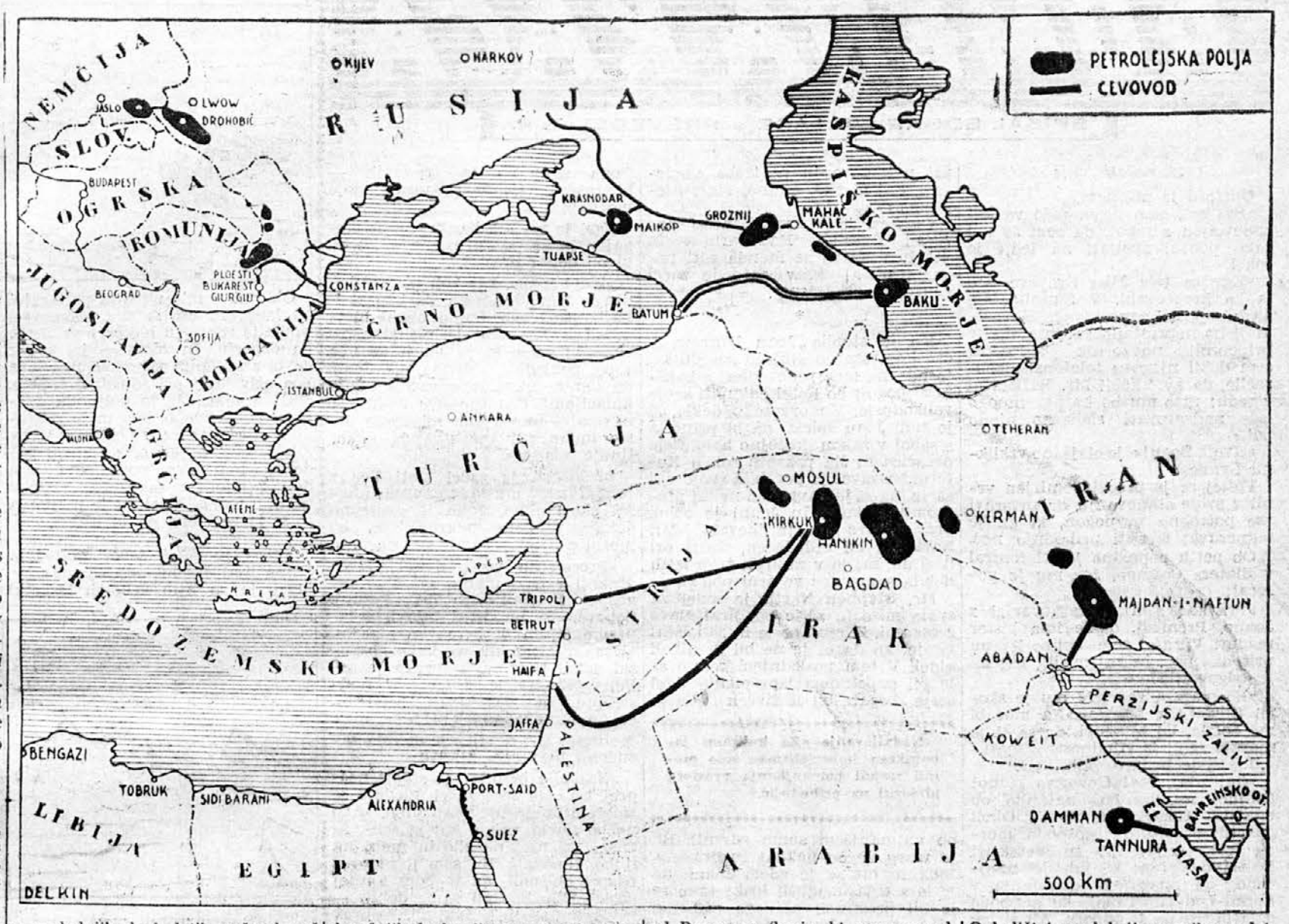

MAHAJALIŠČA PETROLEJA.

Xdor je že pozabil ali pa prezrl, ga bodo vojni dogodki v vzhodnem delu Sredozemskega morja spomnili, da je vojna 1939/40 nadaljevanje ali pa nova izdaja vojne leta 1914.

Vse bolj sili danes v ospredje strateški cilj [illegible], tisti cilj, ki je mnogo pripomogel, da je leta 1914. počila vojna.

Ta cilj je bil Perzijski (Iranski) zaliv.

Stara [illegible] ekspanzijska črta — bagdadska železnica — katere poslednji del so sicer šele pred kratkim dogradili, dobiva vnovič pomen glavne proge, za kakršne se bijejo krvavi boji. Pokazalo se je, da je vera pokojnega Nevilla Chamberlaina in njegovega krožka, da se bo [illegible] ekspanzija ustavila na neki točki, ki jo bo Velika Britanija določila, zgolj iluzija; [illegible] Kdor količkaj pozna zgodovino, [illegible] pojem *geopolitičnost* in gospodarsko-imperialistične gonilne sile, se tej veri pač ne bo vdajal.

To, kar zdaj doživljamo, so v nekem pogledu le nekakšni boji predstraž. Grčija, Turčija, Sirija, Palestina in Egipt niso nič drugega ko vrata in zapah do dragocenega, neogibno potrebnega zaklada: do petroleja. Kakor vsaka enostranost, bi bilo kajpak napak, če bi o sedanji vojni dejali, da se bije za petrolej; bije se za mnogo več. Zlata resnica je pa, da vojna ladja, ki ne pluje po »petrolejskih valovih«, nima dosti nad, da priplove v pristanišče zmage.

Predeli okoli Iranskega zaliva se pač smejo nadejati, da bodo v nekaj letih postali glavni izviri petroleja in njegovih produktov.

Iran (Perzija)

najstarejša in najpomembnejša izmed vzhodnih dežel, ki dajejo petrolej, je v poslednjih dveh letih načrpal več ko 10 milijonov ton nafte in zavzema s tem v svetovni produkciji četrto mesto. Za južnoiranska petrolejska polja ima koncesijo in jih izkorišča *Anglo-Iranian-Oil-Company* (prej *Anglo-Persian*), družba, pri kateri ima angleška vlada precej besede. Rezervni vrelci, ki jih še niso načeli, so ogromni. Količina, ki jo danes črpajo, še zdaleč ne predstavlja skrajnih mej zmogljivosti. Surovo olje teče po petrolejskih vodih v Abadan ob Iranskem zalivu, kjer imajo najzmogljivejše čistilnice na svetu.

Arabski kraljevini Iraku pripadajoče petrolejske vrelce

v Mosulu

izkoriščajo vzajemno družbe *Royal Dutsch-Shell, Anglo-Iranan* in skupine ameriške družbe *Standard-Oila.* Petrolejski vodi, v tehniškem pogledu nekaj izrednega, se končajo v palestinski Haifi in v sirskem Tripoliju. Zmogljivost teh vodov — tripolijskega so zdaj brzčas opustili — ne znaša več ko dva milijona ton na leto. Haifa je prav posebno važna tudi zato, ker ima velesodobno urejeno čistilnico.

V Iranskem zalivu ležeča skupina

Bahreinskih otokov

je že od leta 1923. pod britanskim protektoratom, čeprav se Iran še nikdar ni odrekel svojih pravic do njih. Nekateri naši bralci se bodo spomnili, da je iranski šah porabil priložnost, ko so otoke bombardirali letalci, da je vnovič poudaril iransko pravico do teh otokov. Otočje, nekdaj sloveče zaradi lova na bisere, je v današnjih dneh odlično strateško oporišče na poti v Indijo in kajpak kot nahajališče surovega olja. Danes tam načrpajo poldrugi milijon surovega olja na leto in ga kar na licu mesta v sodobnih čistilnicah predelajo. Vrelci pa niso, kakor bi kdo mislil, last angleških družb, ampak v glavnem ameriških: *Standard of California* in *Texas Corporation.*

Petrolejske vrelce, ki leže nasproti Bahreinskih otokov v Saudovi arabski pokrajini

El Hasi,

izkorišča neka podružnica Californije, *California Arabian Standard Oil Company.* Toda težavne prometne razmere ovirajo napredek. Pred kratkim so pa od Dammana (kraja, ki ga v navadnih zemljevidih zaman iščete) do petrolejskega pristanišča Ras Tannure ob Iranskem zalivu napeljali cevi. Londonska revija *Economist* poroča, da so lani načrpali le 600.000 ton, drži pa tudi, da vsega ozemlja še niso raziskali. Družba *Standard* je vsekako pridobila obsežne koncesije in je očitno prepričana, da je ozemlje bogato s petrolejem.

Anglo-Iranian-Oil-Company srečamo spet v podobi njene podružnice *Kuwait Oil Company* v arabski kneževini

Kuwaitu

(ali Koweitu), ki je prav tako pod britanskim protektoratom in leži severozahodno od Iranskega zaliva. O količini produkcije manjka podatkov; te vrelce so namreč šele načeli. Na nova najdišča so zadeli tudi v

Turčiji

in tako se je še ta država priključila krogu »petrolejskih« dežel. Mnogih petrolejskih polj na Srednjem vzhodu še niso povsem točno določili, zmogljivost do zdaj znanih pa že zdaj dosega 20 milijonov ton. Še pri drugih bi mogli začeti vrtanje in izkoriščanje, a so morali to zaradi pomanjkanja dobrih prevoznih sredstev opustiti.

Manj znano je, kakor poudarja *Economist,* da je tudi

Egipt

postal »petrolejska« dežela s kar veliko zmogljivostjo. Ležišča izkorišča *Anglo-Egyptian-Oilfields Company,* ki pripada Shellovemu trustu. V poslednjem letu so sicer načrpali le 600.000 ton, računajo pa, da bo produkcija prav kmalu mogla kriti domače potrebe.

Nadzorstvo poti Aden-Rdeče morje Suez-Bližnji vzhod (vzhodno Sredozemlje) bo torej, kakor svareče pripomnja angleška gospodarska revija, v nadaljnjih vojnih fazah usodnega pomena. In bitka za Grčijo, katere dosedanji potek je upe držav osi razočaral — je prav tako kakor boj za Egipt — samo epizoda (čeprav ne nepomembna) v borbi za mnogo daljnosežnejše cilje — cilje, za katerih dosego bi državama osi utegnila biti posest petrolejskih vrelcev na Bližnjem vzhodu neobhodno potrebna.

Volksstimme, **Bazel**

Begunec Ridž-Smigli

Časopisje je poročalo, da je poljski maršal Ridž-Smigli zbežal iz romunskega ujetništva.

Kot mlad študent umetnostne akademije se je Edvard Ridž l. 1912. udeležil nekega slikarskega natečaja s sliko »Na begu«. Upodobil je poljskega revolucionarja iz leta 1830., ki se nevarno ranjen plazi čez mejo svoje poljske domovine, da ubeži pred carsko policijo. Za sliko je Edvard Ridž dobil nagrado.

Ali je mladi slikar takrat pač slutil, da se bo ideja, ki jo je ovekovečil na platnu, uresničila tudi pri njem samem? Saj tedaj niti slutil ni, da bo kdaj igral važno vlogo v poljski zgodovini. Nekoč se je sporekel z nekim ruskim uradnikom; od tistega trenutka se ni mladi mož nič več ukvarjal z umetnostjo, temveč se je ves posvetil samo boju za osvoboditev svoje domovine izpod carskega jarma. Pridružil se je legionarskemu gibanju Pilsudskega in kaj hitro uveljavil svoje organizatorske sposobnosti. V svetovni vojni si je vzdel ime Smigli (Drzni); medtem ko je Pilsudski ždel v trdnjavski ječi v Magdeburgu, kamor so ga Nemci zaprli, je njegov prijatelj neutrudljivo organiziral legije in pripravljal narod na vstajenje Poljske.

V bojih proti boljševikom je mlada poljska država prebila svoj [illegible] krst. Ridž-Smigli se je boril na čelu svoje legionarske armade in pomagal

l. 1920. generalu Weygandu ustvariti »čudež na Visli«.

Še pred smrtjo Pilsudskega je Ridž-Smigli veljal za njegovega naslednika. Temperamentni in silno slavohlepni mož je kaj hitro postal absoluten gospodar v svoji domovini. Navznotraj je bil na strani aristokracije, nacionalistov in antisemitov; navzven se je pa kmalu po Hitlerjevem prihodu na oblast skušal nasloniti na Nemčijo. [illegible]

Toda bilo je že prepozno. Zanemarjena oborožba se ni dala več nadomestiti. Ko so se v septembru 1939. poljske armade zaman postavljale nemškim motoriziranim oddelkom po robu, ko so hrabri konjiški polki brez upa v zmago tvegali spopade z oklepnimi divizijami in letalskimi eskadrami, so ljudje začeli dvomiti, ali je bil Ridž-Smigli res »močni mož«, kakor se je tako rad hvalil. Takrat šele so se Poljakom začele oči odpirati, da je maršal uporabljal svojo moč v glavnem le proti svojim notranjim nasprotnikom: proti kmetski stranki, proti liberalom in socialistom. Zakaj je Poljska tako zanemarila letalsko oborožbo? Zakaj poljska vojska ni dobila orožja, ki ga je tako nujno potrebovala?

Ob polomu Poljske je generalisimus poražene armade zbežal čez romunsko mejo. Vojaki in častniki, ki jih je srečal na poti v izgnanstvo, ga niso pozdravili, ampak so se obrnili proč in zaničljivo izpljunili. V kraju, kjer ga je romunska vlada internirala, je izvedel, da mu je začasna poljska vlada, ki se je sestavila v Parizu, vzela naslov generalisima. Poljski patrioti v izgnanstvu so ostro napadali bivšega narodnega junaka, in mu dali na znanje, da tudi v povojni Poljski zanj ne bo več prostora.

Tako se utegne zgoditi, da bo Edvard Ridž-Smigli, tudi če se srečno reši na begu iz Romunije, obsojen na to, da bo ostal večen begunec. Dogodki zadnjih mesecev so nesrečnega politika hudo postarali. V izgnanstvu je bil spet segel po čopiču in se vrnil k slikarstvu. Ali naj to pomeni, da je dokončno dal slovo politiki?

(Po članku F. Lefévra v curiškem listu Die Tat.)

Med anarhijo in diktaturo

V Jugoslaviji imamo malo politične literature, tako v izvirniku kakor v prevodu. V tujini je pa zanimanje za politična vprašanja zelo veliko, posebno v anglosaških deželah. Skoraj ne mine teden, ne da bi izšla kakšna knjiga o perečih problemih političnega in socialnega življenja.

Eno izmed teh knjig je napisal oxfordski vseučiliški profesor R. H. S. Crossman. Imenuje se »Med anarhijo in diktaturo«. Knjiga je izšla lani v izvirniku, zdaj je pa prevedena tudi v hrvaščino.

Pisec knjige razpravlja o političnih idejah od Machiavellija do današnjih dni. Najprej nam na kratko popisuje značaj fevdalne družbe, potem pa prehaja k ustanoviteljema moderne politične misli Machiavelliju v Italiji in Hobbesu na Angleškem. Toda Crossman ne pozablja, da so ideje zmerom v zvezi z dejstvi, zato nam prav tako predočuje tudi politično prakso in njeno reagiranje na ideje velikih mislecev. S tega vidika je n. pr. zelo zanimiv oris francoske revolucije. Največjo pozornost pa posveča pisec liberalizmu in nacionalizmu; problem obdeluje posebej glede Amerike, posebej glede Anglije in posebej glede ostale Evrope. Socializmu in ruski revoluciji je avtor dal mesto ki jima gre po njunem pomenu, novejše dogodke (Zvezo narodov, fašizem, nacizem itd.) pa, slika še posebno originalno.

Čeprav pisec niti za trenutek ne zapušča znanstvene [illegible] podaja svoje misli tako razumljivo, [illegible] bo knjigo s pridom bral vsakdo, [illegible] se zanima za današnje politično dogajanje. In kdo se za to ne zanima?

Crossmanovo knjigo je pod naslovom »Izmedju anarhije i diktature« izdala zagrebška založba »Orbis« (Masarykova 15), dobi se pa tudi v vsaki boljši knjigarni v Sloveniji.

KRIMINALEN ROMAN

RUMENA KAČA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

19. nadaljevanje

Clifford je prikimal.

»Saj niti sam nisem kdo ve kaj zadovoljen s seboj, da sem se dal tako poceni speljati na led,« je rekel.

»Kar se tiče Miss Brayeve, ste lahko brez skrbi. V Sunningdale sem že poslal zanesljivega človeka, ki ji bo neprestano za petami,« je pripomnil nadzornik. »Pravkar sem dobil njegovo telefonsko sporočilo, da avtomobil Mr. Nartha ni v redu; zato mu bo kajpak mnogo laže nadzorovati sleherno njeno pot.«

»Hvala Bogu!« je olajšano vzkliknil Lynne.

Potlej se je precej pomirjen vrnil v svoje stanovanje, da pripravi vse potrebno za pogon, ki ga je nameraval izvršiti prihodnjo noč.

Ob petih popoldne je telefoniral v Slaters Cottage. Joe mu je poročal:

»Pravkar sem se razgovarjal z Joano. Premisli, dekle ima bister razum! Vprašal sem, koliko let mi prisodi... no... in kaj misliš, kaj mi je odgovorila?...«

»Ne maram vedeti!« mu je skočil Clifford v besedo. »Na moč bi me bolelo, ko bi vedel, da se ti je morala zgolj iz vljudnosti zlagati.«

Joe si je hripavo odkašljal.

»Čuj zdaj, Joe! Govoriva resno! Obljubi mi, da boš natanko ob enajstih tukajle pri meni. Okoli devetih prideta dva gospoda, morda celo trije. Vsi so detektivi Scotland-Yarda, ki jim je naročeno, da opazujejo dogajanja v Sunni-Lodgeu. Takoj, ko se bodo oglasili, se pa ti odpelji. Ali si me razumel?«

»Da veš, rekla mi je...« je Joe vnemarno jahal svojega konjiča, in slišati je bilo, kako mu glas drhti od ganjenosti, »res mi je rekla, da ima Mabelo čisto rada, prav za prav mi je rekla, da se ji zdi, da jo ima rada...«

»Nihče ne bo tekmoval z njo,« je rezko in neprijazno zagodel Clifford. »Ali si slišal, kaj sem ti rekel, zaljubljeni stari petelin?«

»Kajpak!« je mirno odgovoril Joe. »Zdaj me pa še ti malce poslušaj, Cliff! Rekla je — Joano mislim — veš kako je rekla... ‚še nikoli nisem opazila, da bi se Mabela kdaj za koga tako zanimala kakor za vas...‘ No, ali si zdaj slišal?...«

»Torej ob enajstih,« je trdovratno vztrajal Clifford pri svojem.

»Ob vsakem času... je rekla Joan...«

»Nikar več ne kliči Joane. Lahko bi kdo od služabništva, ali sam Narth ali — in to bi bilo najhujše — lahko bi ena izmed njegovih hčera uganila, kdo si...« je očitajoče in svareče hkratu menil Clifford. »To bi potlej pomenilo, da bi Mabele nikoli več ne videl. To si zapiši za uho!«

»Saj je ne morem več klicati, ko je pa odšla v mesto. In še to, Cliff, rekla je...«

»Kaj praviš? V mesto je šla?«

Ta novica ga je silno vznemirila. Toda še preden je utegnil Joeja vprašati kaj več, je le-ta že žlobudral dalje:

»Odšla je v mesto oblek kupovat. Ta Narth naposled vendar ni tako zloben in slab človek. Kaj praviš? Premisli, Cliff, rekel ji je, da ji pri nakupovanju ni treba varčevati. Saj ni slab ta moj stari Stephen...«

Clifford je v zamišljenosti kar obesil slušalko. Radodarnost in Stephen Narth se menda niti poznala nista! Prav zato je začel Clifforda gristi sum.

*

Ko je stopila Joan Brayeva v zasebno pisarno svojega sorodnika, je bila na moč radovedna, s kakšnimi pogoji bo hotel odkupiti svoje velikodušje. Kakor vsako dekle, si je tudi Joan želela, da bi prinesla s seboj v zakon dostojno balo. Celo beračica ni šla praznih rok h Kofetui,* temveč je porabila svoje dni za to, da si je napravila nekaj preprostih oblačil. In Joani je oblek prav zares primanjkovalo. Mr. Narth ni bil radodaren, zlasti pri njej ne, saj je v zadnjih treh letih dobila samo dve večerni obleki.

Mr. Stephen Narth je sedel za svojo mizo in si je podpiral glavo z rokami. Zdrznil se je in zabolščal vanjo, ko da bi je ne bil še nikoli videl. V tem poslednjem tednu se je bil popolnoma izpremenil. Zdel se je zbegan, bil je živčen in se je ob najmanjšem šumu zdrznil. Bil je resda že od nekdaj razdražljiv, toda tokrat se je zdelo Joani, da je le s težavo udušil krik; tako se je bil prestrašil njenega prihoda.

»A, ti si, Joan,« je brez sape vzkliknil. »Sedi, prosim!«

Dvakrat je poskusil odkleniti predal svoje mize, toda roke so mu tako drhtele, da ni mogel vtakniti ključa v ključavnico. Naposled se mu je vendarle posrečilo — in iz miznice je postavil črno ročno blagajno na mizo.

»Vse je treba urediti s pametjo in na pravilen način, Joan,« je menil z vreščavim glasom. Izprevidela je, da je na koncu svojih sil. »Če se boš poročila, se mora to zgoditi tako, kakor si je to pokojni Joe prav gotovo želel. Menda nisi dekletoma povedala, zakaj greš v mesto?«

Odkimala je.

»Prav si storila. Sicer bi silili s teboj in bi hoteli še zase oblek. Toda zdaj — ta trenutek — bi takšni izdatki presegali moje moči.«

Vzel je zavitek bankovcev iz blagajne in ga položil prednjo, ne da bi bil denar preštel.

»Kupi si vse, kar koli potrebuješ, draga Joan, želim pa, da izbiraš le najboljše blago. Samo nekaj bi te prosil...« Krčevito je gledal skozi okno in zdelo se je, da ji ne upa v oči pogledati. »Menda veš, Joan da sem se ukvarjal z raznimi špekulacijami. Gmotno sem podprl to in ono — in verjemi mi, svoje prste imam pri več stvareh, kakor ljudje mislijo.«

Živčno si je začel treti lice z roko. Pogled mu je še zmerom uhajal skozi okno. Joan je nestrpno čakala velikega odkritja, ki bo moral z njim prej ali slej na dan.

»Precejšnjo vsoto denarja sem vtaknil v neki modni salon — pri gospe Ferronijevi, 704 Fitzroy Square,« je naposled izdavil z izpremenjenim in hripavim glasom. »Kraj ni sicer kdo ve kako gosposki, lokal tudi ne, a tvrdka je solidna, čeprav je v tretjem nadstropju. In... veš, Joan... želel bi, da kupiš nekaj oblek pri tej gospe.«

»Rada, Mr. Narth,« je menila začudeno in veselo hkratu.

»Najbolje bi bilo, da stopiš najprej tja,« je spet začel, gledaje še zmerom mimo nje v praznino. »Ako ne bo imela vsega, kar si želiš, ni treba pri njej na silo in meni na ljubo kupovati. Bil sem ji namreč naspol obljubil, da te bom k njej poslal. Bilo bi tudi zame dobro — saj veš: ‚svoji k svojim‘... čeprav ne smem reči, da bi Ferronijeve kupčije ne uspevale.«

Napisal je naslov na listek in ga ji pomolil čez mizo.

»Nikar ne misli, ker je kraj bolj skromen, da bi ne imela oblek zate!« je spet povzel. »In še nekaj, Joan — saj veš, da imam svoje muhe v malenkostnih stvareh — ne pusti šoferja čakati pred hišo. Čakanje računijo več ko vožnjo — in v modnem salonu ženska ne opravi v desetih minutah. Rajši najemi vsakokrat drugega voznika, ko opraviš svoje nakupe. Pri vsaki večji trgovini boš zlahka našla taksi... Nikar ne štej denarja, tako malenkosten spet nisem. Če ti ne bo dovolj, pa telefoniraj. Rad ti bom še kaj primaknil. Torej na svidenje!«

Dalje prihodnjič

* Kofetua = pravljični arabski kralj.

Nadaljevanje »Za kulisami japonskega imperializma« smo morali zaradi pomanjkanja prostora preložiti na prihodnjič.

Mala vodna vila

H. C. ANDERSEN

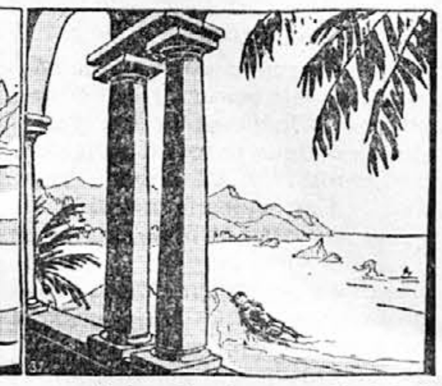

Ob zori je bila nevihta pri kraju, od ladje ni ostalo niti trske več, sonce je rdeče in bleščeče vzhajalo na obzorju. In zdelo se je, kakor da bi s sončnim vzhodom prinčeva lica oživela, a oči so ostale zaprte. Mala vodna vila je poljubila njegovo visoko, lepo čelo in je pogladila njegove mokre lase s čela. Zdelo se ji je, kakor da bi bil podoben marmornatemu kipu tam doli v njenem majhnem vrtičku na dnu morja. Spet ga je poljubila in si je zaželela, da bi oživel.

Tedaj je pred seboj zagledala trdna tla, visoke, sinjkaste gore, ki se je na njih vrhovih lesketal sneg, kakor da bi tam počivali beli labodi. Spodaj, ob skali, so se razprostirali prekrasni zeleni gozdovi in pred njimi je stala cerkev ali samostan, tega ni prav dobro vedela. A bilo je neko poslopje. Limone in pomaranče so se košatile v vrtovih in pred vrati so rasla velika palmova drevesa. Morje se je tukaj z majhnim zalivom zajedalo v kopno zemljo. Bilo je mirno, a globoko, tja do čeri, kjer je bil beli, drobni pesek popolnoma izpran. Tjakaj je zaplavala mala vodna vila s svojim lepim princem, položila ga je na pesek in je poskrbela, da mu je glavo obseval topel sončni svit.

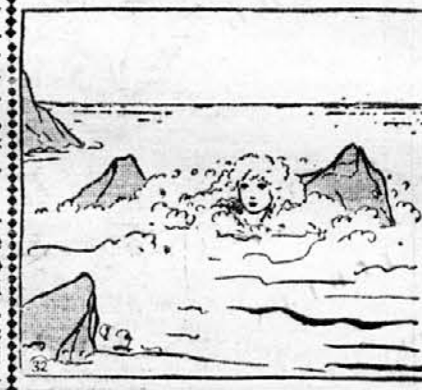

Tedaj so zazvonili zvonovi v velikem belem poslopju in mnogo mladih deklet je prišlo na vrt. Mala vodna vila se je umaknila; zaplavala je nazaj v morje, za neke visoke skale, ki so kipele iznad morske površine. Obraz in prsi si je pokrila z morsko peno, da je ne bi mogel nihče spoznati. Potlej je opazovala, kdo se bo približal mlademu princu.

Ni dolgo trajalo, da je prišlo k čeri mlado dekle. Zdelo se je, da se je zelo prestrašila, a le za trenutek. Potlej je priklicala še druge in mala vodna vila je videla, da se je lepi princ obudil v življenje in da se je vsem okrog sebe ljubeznivo nasmehnil. Njej tja dol se ni nasmehnil, saj tudi vedel ni, da ga je bila ona rešila. Zelo je bila potrta, in ko so njenega princa odvedli v veliko belo poslopje, se je vsa žalostna potopila v morje in se je vrnila domov, v grad svojega očeta.

Dalje prihodnjič.

Najlepša voščila za vse dobro in lepo v NOVEM LETU pošilja svojim cenjenim odjemalcem in zastopnikom. Hvala za zaupanje in naklonjenost

RADIOVAL - LJUBLJANA

DALMATINOVA UL. 13, poleg hotela Strukelj

Telefon štev. 33-63

RADIO, RAČUNSKI IN PISALNI STROJI. NALIVNA PERESA. – MEHANIČNA IN RADIO DELAVNICA

Vsem svojim zavarovancem, prijateljem in sotrudnikom želi v Novem letu mnogo sreče in zadovoljstva

„DRAVA“ ki je **prava** zavarovalnica malega človeka

MARIBOR, Sodna ulica 1, v lastni palači

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izberi, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

PUHASTE ODEJE - specialno delo, svilene in klot odeje iz vate, perje vseh vrst, kupite najsolidneje v trgovini SEVER, Marijin trg 2

ŠIVALNI STROJI

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠTEV. 36

nasproti Gospodarske zveze

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6

pri frančiškanskem mostu

vsakovrstna očala, daljnogledi, toplomeri, barometri, hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika Cenik brezplačno

Premog-Koks-Drva

RESMAN LOJZE - Ljubljana

Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21

telefon 44-90

Vaša bodočnost

Osrečil vas bom, prerokoval vam bom bodočnost, sedanjost, preteklost in vi boste izvedeli za svojo usodo, srečo v službenem vprašanju, znanstvenem problemu, političnem uspehu, v karieri, sreči v bogastvu, zakonu, ljubezni, loteriji, vašem potovanju, dedni pravici, sodnem vprašanju, kdo so vaši prijatelji in sovražniki, kateri srečni dnevi, meseci, leta, špekulacija, vaši osebni posli, bodoči načrti, zdravstveno stanje, vaš značaj in značaj vašega prijatelja, sorodnika, zaročenca, zaročenke in poslovnega sotrudnika, kakor tudi svèt za vse.

Pošljite nemudoma čitljivo izpisan lastnoročen naslov, mesec, dan in leto svojega rojstva z din 15'— v denarju al. znamkah.

Naslov: Astro-psihografo Bureau, no'. pred. 608, Beograd.

SABA RADIO

Preciznost in kvaliteta! Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!

Generalno zastopstvo in skladišče:

Radio Bremec, Celje

Zastopniki:

Radio Lušicki - Maribor, Koroška 11

Radio Zupan - Mojstrana

Edvard Fischbacher - Trbovlje

ŠPORTNI TEDNIK

Za slovo od starega leta

Za začetek hokejske sezone je Ilirija povabila na dvodnevno gostovanje moštvo zagrebškega Haška. Čeprav ima ta športna panoga v Ljubljani obilo pristašev, je bil obisk pičel, kar gre na račun pretirane vstopnine. Zagrebški gost je nastopil z dvema poljskima emigrantoma, ki sta predstavljala vse, kar je pri njem bilo vredno videti. Dve lastovki še ne pomenita spomladi in tako tudi ta dva igralca nista mogla preprečiti hudega poraza. Zagrebško moštvo se še ni dvignilo preko osnovnih pojmov. Prav posebno so pomanjkljivi v drsanju, brez katerega ni hokeja. Obe tekmi so se morali omejiti na obrambo in je bila zato igra enostranska. Edini, ki je včasih pobegnil s ploščo, je bil Poljak Hemmerling.

Ilirija še ni v lanski formi, čeprav je v drsalnem pogledu opaziti precejšen napredek. Zaradi podrejenosti nasprotnika so igralci vzeli igro z lahke strani in so venomer napadali solistično, kar je onemogočilo dvoštevilčen izid, ki bi bil po igri upravičen. Hašk je imel vse moštvo pred svojim golom in skozi ta zid se s solističnimi potezami ni dalo priti. Kadar se je pa Ilirija poslužila kombinacijske igre, je vselej z lahkoto beležila gol.

Ilirija je prvi dan zmagala 8 : 1 (2 : 0, 3 : 1, 3 : 0), drugi dan pa 9 : 1 (4 : 0, 2 : 0, 3 : 1). Strelec obeh zagrebških golov je bil Pötzl, ki je poleg obeh Poljakov edini pokazal nekaj več znanja.

Kljub zimski sezoni je bila prejšnjo nedeljo tudi plavalna prireditev. Nekateri člani Ilirije so nastopili v Beogradu v Krsmanovićevem bazenu. Njihov nasprotnik je bil novi ligaš Bob. Beograjčani so zmagali samo v eni točki, v vseh ostalih pa prepričevalno Ljubljančani. Končno stanje je bilo 45 : 33 točkam za Ilirijo.

V posameznih točkah so zmagali: 200 m prsno moški Bjelić (Bob) 3:02.4 (Ilirija je nastopila brez Cererja!), 50 m prosto moški dr. Wilfan (I) 28.2, 50 m prosto ženske Finc (I) 34, 100 m prsno ženske Werner (I) 1:39.8, 100 m hrbtno moški Pelhan (I) 1:13.6, 400 m prosto moški Mihalek (I) 5:47.5, 100 m hrbtno ženske Finc (I) 1:30.8, 3×100 m mešano moški Ilirija 3:34.7. Prireditvi, ki je bila razprodana, je med drugimi prisostvoval tudi minister za telesno vzgojo Dušan Pantić.

Akademski športni klub je prejšnjo nedeljo priredil medklubske tekme v slalomu na Črnem vrhu. Udeležba je bila častna, a tekmovalci so za začetek sezone pokazali prav dobro znanje. Med seniorji je po hudi borbi zmagal Tržičan Slavko Lukanc za desetinko sekunde pred Jožetom Bertoncljem (Gorenjec). Pri ženskah je bila daleč najboljša Lojzka Pračkova (Gorenjec), pri juniorjih pa član istega kluba Ivan Špec.

Na sporedu so bile tudi nogometne tekme. V Zagrebu je gostoval madžarski prvak Ferencvaros. Gradjanski je hotel svoj nedavni neuspeh v Budimpešti popraviti in je zaigral z veliko voljo. Gledalci so bili priča redko lepe igre in zaslužene zmage Zagrebčanov v razmerju 3 : 1.

V Beogradu sta se srečala v revanžni igri jesenska prvaka srbske in hrvatske lige, BSK in Concordia. Dočim je nedeljo prej zmagal BSK z 2 : 1, je tokrat zmagala Concordia s 3 : 2.

Novi član hrvatske lige Železničar iz Zagreba je igral v Borovu in izgubil proti Bati z 2 : 6.

Razen v Ljubljani, sta bili dve hokejski tekmi tudi v Varaždinu in Karlovcu. V Varaždinu je domače moštvo VSK izgubilo proti Primorcu iz Karlovca z 1 : 2, v Karlovcu je pa zagrebški Marathon premagal domači KSU s 4 : 3.

Prejšnji teden je imel največji in najstarejši slovenski športni klub SK Ilirija svoj trideseti redni občni zbor. Klub je v proslavo 30letnice svojega obstoja izdal tiskano letno poročilo, v katerem so bežno opisani vsi večji uspehi tega vsestranskega športnega društva, ki ima v svojih vrstah toliko državnih reprezentantov, kakor nobeno drugo. Letno poročilo je lepo ilustrirano in vsebinsko prav zanimivo. Za jubilejno leto so za predsednika vnovič izvolili dr. Stanka Lapajneta, za tajnika dr. Ernesta Nagyja, za častnega predsednika pa ing. Stanka Bloudka. Občni zbor je v priznanje zaslug nekatere člane imenoval za častne ustanovne člane, druge je pa odlikoval z zlatim klubskim znakom.

Iz Italije poročajo, da tudi tam nimajo snega. V Cortini, prizorišču letošnjih FIS tekem, sploh snega še videli niso in se boje, da bodo morali odpovedati odprtje olimpijske skakalnice. Na to prireditev, ki bi morala biti 1. januarja, so povabili tudi jugoslovanske skakače.

MALI OGLASI

ZA NAKUP ali naročilo solidno izdelanega pohištva iz domačega ali eksotičnega furnirja v ravni ali valoviti obliki se priporoča **Krže Franc, pohištvo — Vrhnika**. Skladišče v Ljubljani, Prečna ul 6. — Spalnice iz orehove korenine in finega jesena stalno na zalogi.

NEKADILEC POSTANETE v treh dneh z našim zanesljivim in popolnoma neškodljivim sredstvom »Nikotinol« — Velika steklenica din 70·— mala din 60·— Pošilja po povzetju »Jugopatent« Ljubljana, Dvoržakova 8. Iščemo zastopnike

POSOJILA dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo po 6 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moj dom« Ljubljana, Dvoržakova 8 — Iščemo poverjenike

REVMATIZEM, išijas, nevralgijo, zamaščenost uspešno zdravite z našim masažnim aparatom »Vibrator«. Izboren tudi za nego lepote. »Jugopatent« Ljubljana, Dvoržakova 8. — Iščemo zastopnike.

ULTRAVIOLETNI ŽARKI so vir zdravja in lepote. Sončite se doma z našo patentirano ultravioletno obsevalko »ORIGINAL RUB«, ki Vam nudi zdravje in lepo rjavo polt. Zahtevajte brezplačno prospekte. »Jugopatent«, Ljubljana, Dvoržakova 8. — Iščemo preprodajalce.

FILATELISTI POZOR! Kupujem vsakovrstne posamezne znamke kot tudi celotne zbirke po najvišjih dnevnih cenah. Istočasno nudim filatelistom znamke v serijah ali posamezne po najbolj ugodnih cenah. Poizkusite in prepričali se boste. Knjigarna Janez Dolžan — Ljubljana, Stritarjeva 4.

„REALITETA“
zavod za kupoprodajo neoremičnin je samo v Ljubljani
Prešernova ul. 54/I. Tel. 44-20

IZDELUJEMO GUMBE
Pobiramo spuščene pentlje na nogavicah
GALANTERIJA VERDAJ
Ljubljana, Igriška ul. 14

KAVČE,
otomane, peresnice, žimnice, mreže, blago za žimnice in pohištvo ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem po najnižjih cenah
tapetništvo F. SAJOVIC
Ljubljana, Stari trg 6.

Presenetite Vaš dom...

z sodobnimi **TUNGSRAM KRYPTON** žarnicami! Zadovoljni bodete, ker bo razsvetljava boljša, poraba toka pa manjša.

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

TUNGSRAM Krypton

NALIVNA PERESA

Jugo patent

za vse življenje. Prozorno držalo izredno velik rezervoar črnila. 14 karatno zlato pero. Najlepše darilo za vse prilike. »Jugopatent« Ljubljana, Dvoržakova 8 — Zahtevajte cenik. Sprejmemo zastopnike.

OKAMA MAZILO

Iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranah opeklinah, ožuljenih voiku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščajih in brazgotinah na temenu za razpokane prsne bradavice.

Dobi se v lekarnah in drogerijah

Srečno in veselo novo leto 1941 Vam žele:

JE-JA
trgovina s čevlji
Ljubljana, Miklošičeva c. 36
Delavnica Cesta na Loko št. 20

IVAN AMBROŽ
strojna delavnica
Ljubljana, Trnovski pristan 32

A. KAJFEŽ
urar
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 14

Srečno in veselo novo leto vsem c. odjemalcem želita
MILKO IN MARIJA SLAMIČ
mesarija
LJUBLJANA, Jegličeva 10

IVAN ROZINA
barve in laki
Ljubljana, Tyrševa cesta 14

SREČNO NOVO LETO ŽELI
»GROM«
carinsko posredništvo in spedicijski biro
LJUBLJANA

VSEM CENJENIM GOSTOM IN ODJEMALCEM
želi
SREČNO IN VESELO NOVO LETO
LEOPOLD ZUPANČIČ
posestnik in gostilničar
Ljubljana, Jegličeva c. 15

PIČMAN LOVRO
podjetje za vodovodne instalacije, centralne kurjave in kleparstvo
Ljubljana, Ilirska ulica št. 15
Telefon 29-11

FRANC PIRC
strojno sodarstvo
LJUBLJANA, Dravlje št. 248

Tvrdka **JOSIP ŠOLAR**
trgovina s čevlji — nudi vse vrste čevljev po zmernih cenah, ter se p. n. odjemalcem toplo priporoča
Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6
poleg sodne palače

Vsem cenjenim odjemalcem želim prav srečno Novo leto!
FRANC VRHOVEC
pečarstvo
LJUBLJANA, Za Bežigradom 18

Vsem cenj. odjemalcem želi srečno in veselo Novo leto!
GREBENC
nakup in prodaja vreč
Ljubljana, Tyrševa 36

Srečno Novo leto želi vsem cenj. naročnikom
Franc Rebernik
pleskarstvo in ličarstvo
Ljubljana, Komenskega 22
Telefon 31-77

Ivan in Frančiška JAVORNIK
MESAR IN PREKAJEVALEC
Ljubljana, Domobranska c. 7
Šolski drevored
Podružnice:
Dolenjska pod Rakovnikom
Wolfova ul. 12, telefon 27-03
Miklošičeva c. 17, telefon 31-57
C. 29. oktobra (prej Rimska)
Želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem SREČNO NOVO LETO

Kolodvorska restavracija
Maribor gl. kol.
ALOJZ MAJCEN

NAHTIGAL in sin
Ljubljana, Tyrševa cesta 41
Telefon 38-86
Instalacija vodovoda, plinovoda, centralne kurjave, ključavničarstvo, kleparstvo

Gradbeno podjetje
FRANJO VRABL
MARIBOR, Radvanjska cesta 24

Pavel Strgulec
izdelovanje žičnih posteljnih vlog in železnih postelj
Ljubljana, Gospsvetska 13
Telefon 38-97

Postelino perje kemično čiščeno po din 14·—, 29·— 39·—, 60·—, gosje perje, sivi in beli puh, po konkurenčnih cenah, dobite pri **„Luna“, Maribor,** Glavni trg 24. — Vzorci brezplačno!

KAVARNA PREŠEREN
Ljubljana, Sv. Petra nasip
KAROL IN POLDI POLAJNAR

SLAVAN RIBARIČ
trgovina galanterije, pletenine in papirja
Maribor, Aleksandrova c. 59

RADEJ DRAGO
TRGOVINA
TRBOVLJE 1

ANTON BLAZNIK
soboslikarstvo in pleskarstvo
Ljubljana, Poljanska cesta 43
nasproti Marijanišča

SIMON KAVČIČ
PREDILNICA STERILIZIRANE ŽIME
STRAŽIŠČE 167
SE PRIPOROČAM

Srečno Novo leto želi vsem svojim cenj. gostom in odjemalcem ter se za nadaljnjo naklonjenost priporoča
DERŽIČ KAREL, Brežice
gostilničar in mesar

M. KOKL
SREČNO NOVO LETO!
MANUFAKTURNA TRGOVINA
KRANJ

»KOVINA«, družba z o. z.
Trgovina z železnino, steklenino, porcelanom, laki in barvami
Kranj

Prvo jugoslovensko transportno d. d.
SCHENKER & Co.
MARIBOR

ŠTEFAN KRAUT
CARINSKO POSREDNIŠTVO
MARIBOR

Mirno sreče polno Novo leto želi in se vnadalje priporoča trgovina
RUDOLF KOLARIČ
BREZOVICA in DRAGOMER

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
K. KUKEL
MODNO KROJAŠTVO
MURSKA SOBOTA

RUDOLF ZUPAN
Radio-aparati svetovnih znamk
Mojstrana

Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in se priporoča
IVAN MEDVED
sodarski mojster
Tacen — Št. Vid pri Ljubljani

JANKO ŠTRUBELJ
URARSTVO
trgovina ur, zlatnine, srebrnine, dvokoles, šivalnih strojev in posameznih delov
KRŠKO-SEVNICA

Srečno in veselo novo leto 1941 Vam žele:

ANTON BARTOL
trgovina s kurivom in lesom
Ljubljana, Podmilščakova 18

FILIPIČ IVAN
lesno strugarstvo
Ljubljana VII, Jernejeva 19

Franc Praprotnik
strojno mizarstvo
Ljubljana VII, Aleševčeva 37

Cenjenim gostom želi srečno in veselo Novo leto
Hotel „MARIBORSKI DVOR"
FANI KVEDER MARIBOR

JANKO GALJOT
RESTAVRATER
ŠKOFJA LOKA

Brivski in damski česalni salon
GJUD Aleksander
Ljubljana, Kongresni trg 6

IVAN BERNIK
tovarna rolet
Ljubljana, Linhartova ul. 8

Srečno in veselo Novo leto želi
GERJEVIČ FRANC, krojač
BREŽICE

Manufaktura in kratka roba na debelo
Pavel Hahn, Murska Sobota

BERLIČ ROK
mizarsko strojno podjetje
Ljubljana, Celovška c. 287
p. Št. Vid
Telefon 49-83

SCHNEIDER & VEROVŠEK
trgovina z železnino
LJUBLJANA

Srečno in veselo Novo leto želi
Auto-kleparstvo
FRAN KOŠNIK
Ljubljana, Žibertova ulica
(poleg DESE)

Srečno in veselo Novo leto želi vsem
BRUNČIČ IVAN
pleskarstvo in ličarstvo
Ljubljana, Celovška cesta 42

Gostilna „Dubrovnik"
Samoluk Marko
Ljubljana, Kolodvorska 26

SREČNO NOVO LETO 1941
A. & E. SKABERNE

Srečno in veselo Novo leto želi
ŠAVS STANE
Ljubljana, Tyrševa 36, Cerkvena 1
kemična čistilnica, pralnica, svetlolikalnica

GRADIDOM
stavbna družba z o. z.
Poslov.: Ogrin Ivan // Projektira, ocenjuje posestva, izvršuje vsa v stavbno stroko spadajoča dela / Stalna zaloga cementnih cevi
Ljubljana, Sokolska 15. Tel. 24-26

Srečno in veselo Novo leto želi
PIO RADONIČ
VELETRGOVINA VINA IN ŽGANJA
LJUBLJANA
MALENŠKOVA ULICA 5

SREČNO NOVO LETO
želim cenjenim odjemalcem
ROJC MARIJA
prevozništvo
Ljubljana, Tržaška cesta

IVAN ŽELEZNIKAR
manufakturna trgovina
Ljubljana, Marijin trg št. 3

1941 SREČNO NOVO LETO 1941
VSEM CENJENIM ODJEMALCEM NAŠEGA PIVA, ŠPIRITA IN KVASA ŽELI PIVOVARNA
„UNION" D. D. LJUBLJANA

Srečno in veselo Novo leto želi
PARFUMERIJA STRMOLI
LJUBLJANA, Pod Trančo 1

A. VOLK
LJUBLJANA
VELETRGOVINA ŽITA IN MLEVSKIH IZDELKOV

Srečno in veselo Novo leto želi vsem cenjenim strankam, znancem in prijateljem
VOJSKA STANE
pleskar, sobo- in črkoslikar
LJUBLJANA, GRADIŠČE 3

Lekarna Dr. Piccoli
Ljubljana
nasproti nebotičnika
Tyrševa 6

PLEŠEC IVAN
tapetnik
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

VRHOVC ANTON
splošno krojaštvo
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 124

Cvetličarna SPLIT
LJUBLJANA, Frančiškanska 8
Telefon 35-79 // Benedik Ivanka

KRAJNC FRANCE
brivski in frizerski salon
LJUBLJANA VII, Černetova 23

Srečno in veselo Novo leto
želim vsem svojim cenj. naročnikom, članom in prijateljem
BITENC JOSIP
splošno čevljarstvo
Ljubljana, Tyrševa 37/8 (pošlni dom)

JOSIP OLUP star.
trgovina z moduim in manufakt. blagom in oblekami dom. izdelka
LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 2
Obleke in perilo se izvršujejo tudi po meri, po najnižjih cenah

VILHAR J.
urar in trgovec z zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

KIS - METLA
JERNEJ JELENIČ
Ljubljana, Šlajmerjeva ul. 1
Telefon 25-78

Sreče polno novo leto 1941. želi
FRANC DOBOVIČNIK
CELJE

Srečno Novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem ter se za nadaljnjo naklonjenost toplo priporoča
TRGOVINA S ČEVLJI
I. Wagner - Šolar
LJUBLJANA, Pred Škofijo 9
(nasproti stolne cerkve)

OSVALD PENGOV
TRGOVINA — GOSTILNA
Ljubljana, Karlovška cesta

KRENOS J.
trgovina z mešanim blagom in dež. pridelki ter parna pekarna
Zalog - Dev. Marija v Polju

Gostilna RAŽEM
na Žabjaku
je priznana
po izvrstnih vinih in izborni domači kuhinji

JOSIP REBEK
KLJUČAVNIČAR
LJUBLJANA
Cankarjevo nabrežje št. 7

Srečno Novo leto želi vsem cenjenim naročnikom ter se priporoča
POGAČNIK MATKO
KNJIGOVEZNICA IN GALANTERIJSKA DELAVNICA
Ljubljana, Kongresni trg 12

Karol JELOVŠEK
parna opekarna
in parna žaga
VRHNIKA

VINKO KETTE
pekarna in slaščičarna
čokolada — bonboni — keksi
VRHNIKA

Veselo in srečno Novo leto
želi
gradbeno podjetje
KAREL KAVKA
stavbenik in tesarski mojster
LJUBLJANA, Žibertova 11
Telefon 20-50

Veselo in srečno novo leto 1941
želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem
tvrdka
Medić & Zankl. Ljubljana Medvode

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
HAFNER FRANC
tapetnik
LJUBLJANA, CELOVŠKA CESTA ŠT. 273

LIKER, MALINOV SOK, BRANDY, RUM, ŽGANJE!
F. S. Lukas, Celje
Na veliko! Na veliko!

Veselo in srečno novo leto 1941. želi vsem odjemalcem in prijateljem
FILIP BIZJAK
KRZNARSTVO
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 8

Srečno, uspehov polno leto 1941. želi svojim poslovnim prijateljem
IVAN BRAJAN
CARINSKI POSREDNIK
LJUBLJANA — Poslopje glavne carinarnice

Več sreče v Novem letu
želi
‚Daj-Dam'
Ljubljana

SREČNO NOVO LETO
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Tel. 38-34 **ANTON SMOLE** Tel. 38-34
železolivarna
PODSMREKA, p. Dobrova pri Ljubljani

Srečno in veselo novo leto 1941. želi svojim cenjenim odjemalcem
ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Bogataj Ivan
LJUBLJANA — Kongresni trg št. 19 (poleg nunske cerkve)

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. naročnikom in gostom
IVAN BRICELJ
pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar ter gostilničar v Štepanji vasi na Planirju
Telefon 33-07 Ljubljana, Tyrševa cesta 13 Telefon 33-07

SREČNO NOVO LETO želi vsem cenj. odjemalcem
manufakturna in modna trgovina
A. PETEK, CELJE
PREŠERNOVA ULICA 21

Izdaja K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.